

ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA GDAŃSKA NA ROK 2018

Zakres i struktura dokumentu	2
Zarys sytuacji społeczno-ekonomicznej	2
I. Program Operacyjny Edukacja	6
II. Program Operacyjny Zdrowie Publiczne i Sport	11
III. Program Operacyjny Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska	18
IV. Program Operacyjny Kultura i Czas Wolny	27
V. Program Operacyjny Innowacyjność i Przedsiębiorczość	31
VI. Program Operacyjny Atrakcyjność Inwestycyjna	36
VII. Program Operacyjny Infrastruktura	38
VIII. Program Operacyjny Mobilność i Transport	44
IX. Program Operacyjny Przestrzeń Publiczna	48

Zakres i struktura dokumentu

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Gdańska wskazują kluczowe przedsięwzięcia o charakterze strategicznym przewidziane do realizacji w 2018 roku. Wśród realizowanych inicjatyw wskazane zostały ponadto projekty wdrażane w dłuższej niż jednoroczna perspektywie czasowej. Podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie wskazanych przedsięwzięć są z jednej strony biura i wydziały Urzędu Miejskiego w Gdańsku, z drugiej zaś jednostki i spółki miejskie oraz partnerzy zewnętrzni zaangażowani w rozwój Gdańska.

Niniejszy dokument jest bezpośrednio powiązany z budżetem Miasta, dzięki czemu jego zapisy znajdują odzwierciedlenie w konkretnych pozycjach budżetowych planowanych na rok 2018. Założenia polityki społeczno-gospodarczej stanowią jednocześnie formę realizacji Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus, a przedsięwzięcia przewidziane do realizacji wskazano w podziale na Programy Operacyjne stanowiące główny instrument wdrażania Strategii¹, tj.:

- I. **Program Operacyjny Edukacja**
- II. **Program Operacyjny Zdrowie Publiczne i Sport**
- III. **Program Operacyjny Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska**
- IV. **Program Operacyjny Kultura i Czas Wolny**
- V. **Program Operacyjny Innowacyjność i Przedsiębiorczość**
- VI. **Program Operacyjny Atrakcyjność Inwestycyjna**
- VII. **Program Operacyjny Infrastruktura**
- VIII. **Program Operacyjny Mobilność i Transport**
- IX. **Program Operacyjny Przestrzeń Publiczna**

Kompleksowe zarządzanie rozwojem Gdańska wymaga koordynacji i synergii podejmowanych działań. Dlatego wiele prezentowanych inicjatyw posiada punkty styczne, budujące wzajemne powiązania pomiędzy wdrażaniem poszczególnych Programów Operacyjnych Gdańsk 2023. Podejście to sprzyja poprawie efektywności poprzez komplementarne rozwiązywanie złożonych problemów rozwojowych oraz unikanie ograniczeń sektorowych.

Zaplanowane projekty usystematyzowane zostały według celów i zadań wyznaczonych w poszczególnych Programach Operacyjnych oraz uzupełnione opisem prezentującym ich zakres. Natomiast przedstawiony w dokumencie zarys sytuacji społeczno-gospodarczej tworzy natomiast kontekst o charakterze diagnostycznym.

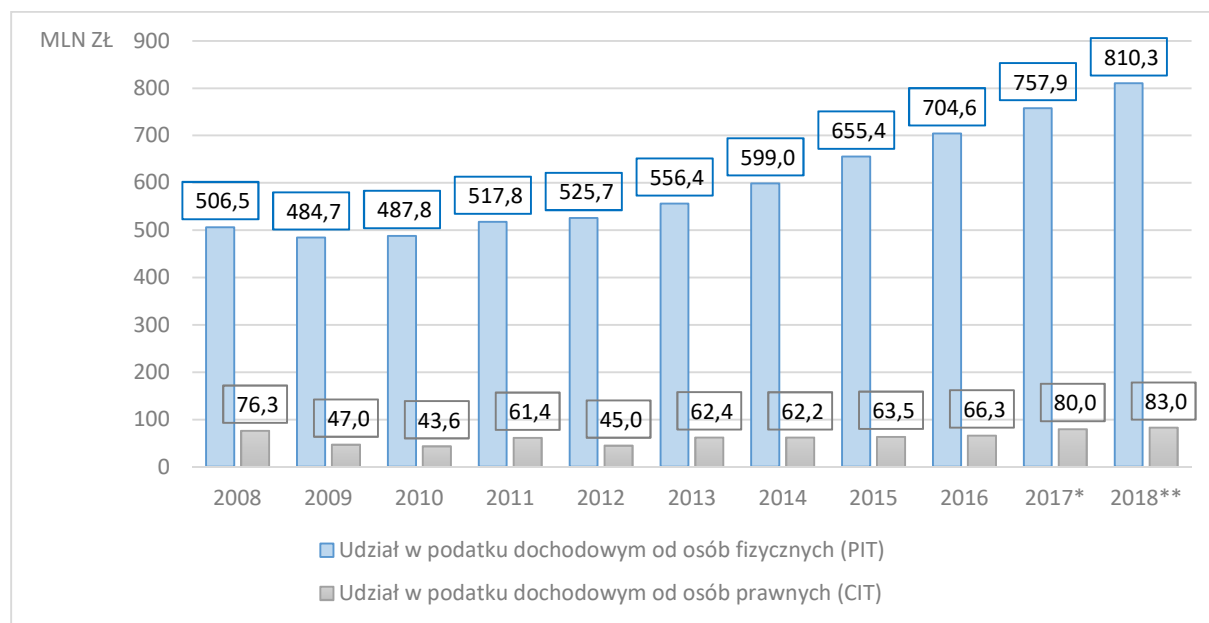
Zarys sytuacji społeczno-ekonomicznej

Kluczowe znaczenie dla prowadzenia skutecznych działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego ma w szczególności struktura budżetu gminy, sposoby zasilania finansowego oraz możliwości niezależnego kształtowania wydatków budżetowych. Narzędzia umożliwiające Miastu prowadzenie polityki finansowej to: budżet zadaniowy, wieloletnie planowanie finansowe, Baza Priorytetów Inwestycyjnych, dług publiczny oraz rating. Długookresowym celem polityki finansowej Gdańska jest zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań bieżących oraz wydatków inwestycyjnych, które podporządkowane zostały założeniom przyjętym w Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus i Programach Operacyjnych Gdańsk 2023.

W roku 2018 przewiduje się, iż dochody budżetu Miasta Gdańska ogółem wyniosą 3 130,3 mln złotych i będą wyższe o 7,8% niż w roku 2017. W dochodach ogółem większe będą wpływy do budżetu pochodzące z tytułu podatków PIT i CIT. Zakładana kwota wpływu z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniesie 810,3 mln złotych, co oznacza 6,9% wzrostu w stosunku do roku 2017. Natomiast szacowana kwota wpływu z podatku od osób prawnych wyniesie 83,0 mln złotych, co daje w ujęciu rocznym wzrost o 3,8%.

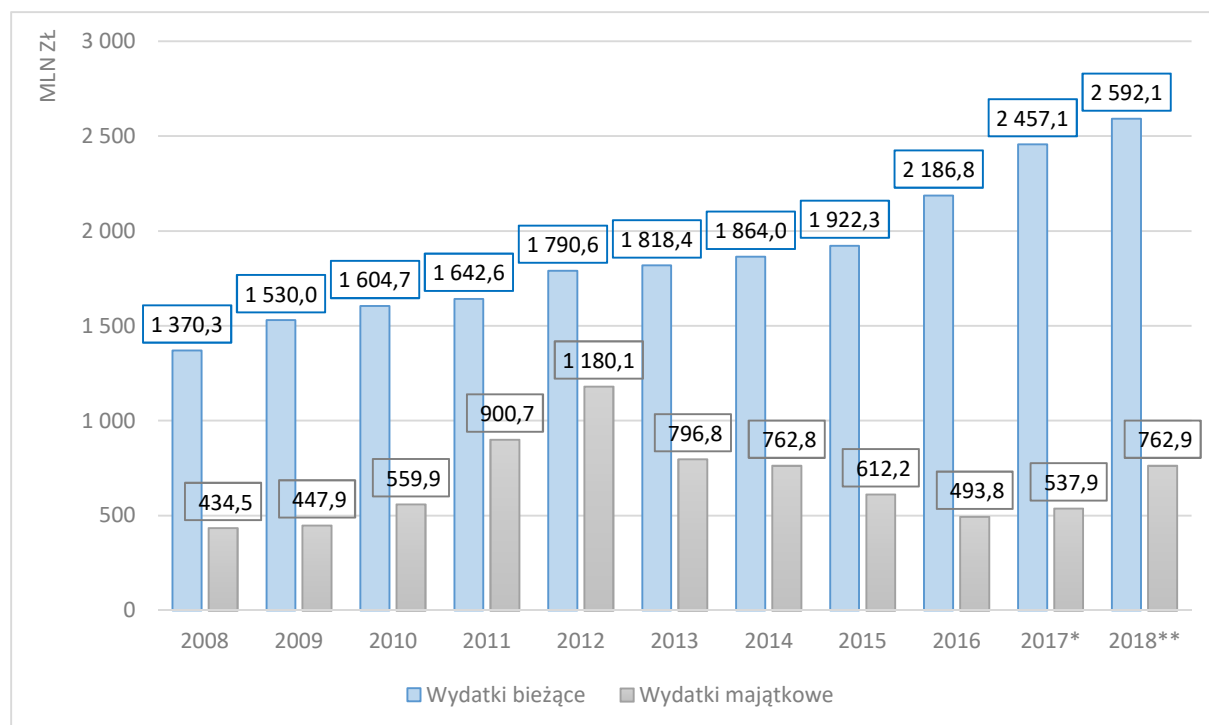
¹ Więcej na: <http://www.gdansk.pl/strategia>

Planowane wydatki budżetu Miasta Gdańska w roku 2018 wyniosą ogółem 3 355,0 mln złotych, co daje kwotę wyższą o 12,0% aniżeli w roku 2017. Wydatki bieżące kształtować się będą na poziomie 2 592,1 mln złotych, a ich wzrost rok do roku wyniesie 5,5%. Wydatki majątkowe natomiast osiągną wielkość 762,9 mln złotych, notując w ujęciu rocznym wzrost o 41,8%. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w roku 2017 wyniesie 22,7%, co oznacza wzrost o 26,6 p.p. w stosunku do założeń wykonania budżetu na rok 2017. Omówione dane dotyczące kształtowania się struktury budżetu Miasta Gdańska przedstawione zostały na poniższych wykresach.

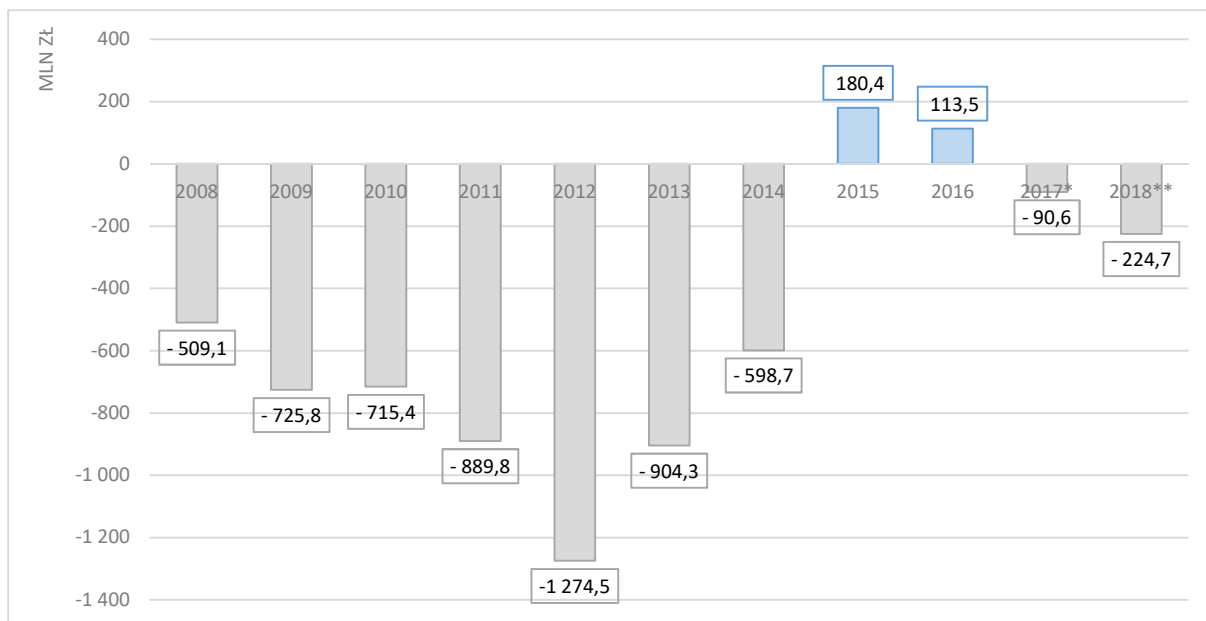
Ryc. 1. Wpływy do budżetu Gdańska z tytułu PIT i CIT w latach 2008-2018

* przewidywane wykonanie w roku 2017, ** plan na rok 2018

Ryc. 2. Wielkość wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych w budżecie Gdańska w latach 2008-2018

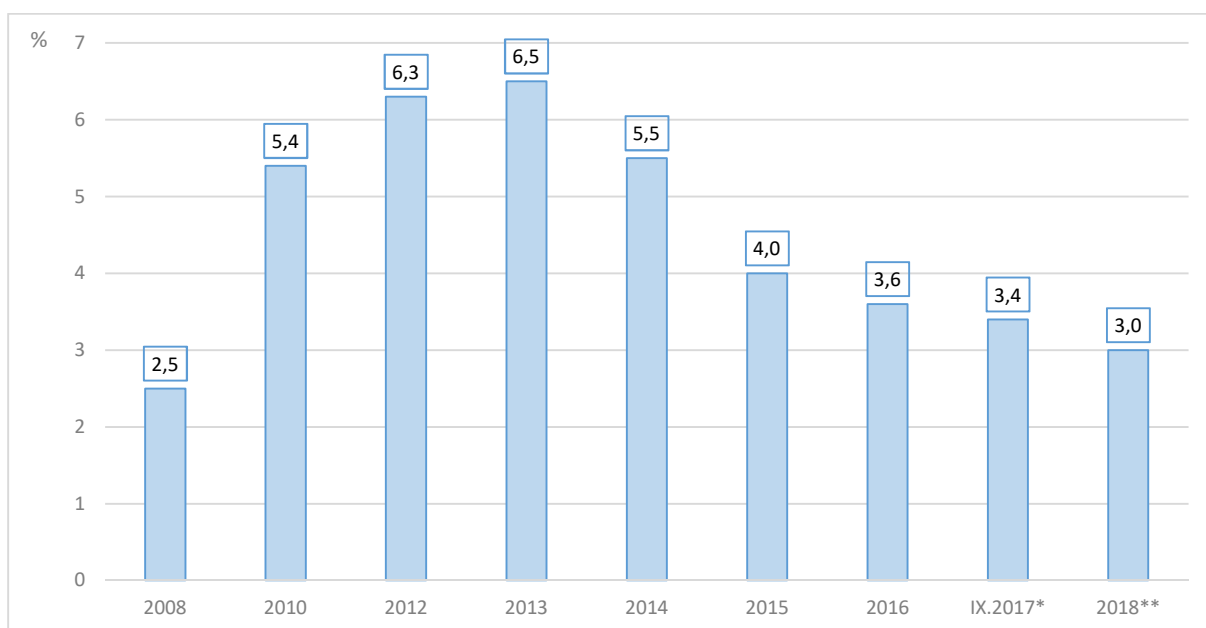
* przewidywane wykonanie w roku 2017, ** plan na rok 2018

Ryc. 3. Wyniki budżetu Gdańska w latach 2008-2018

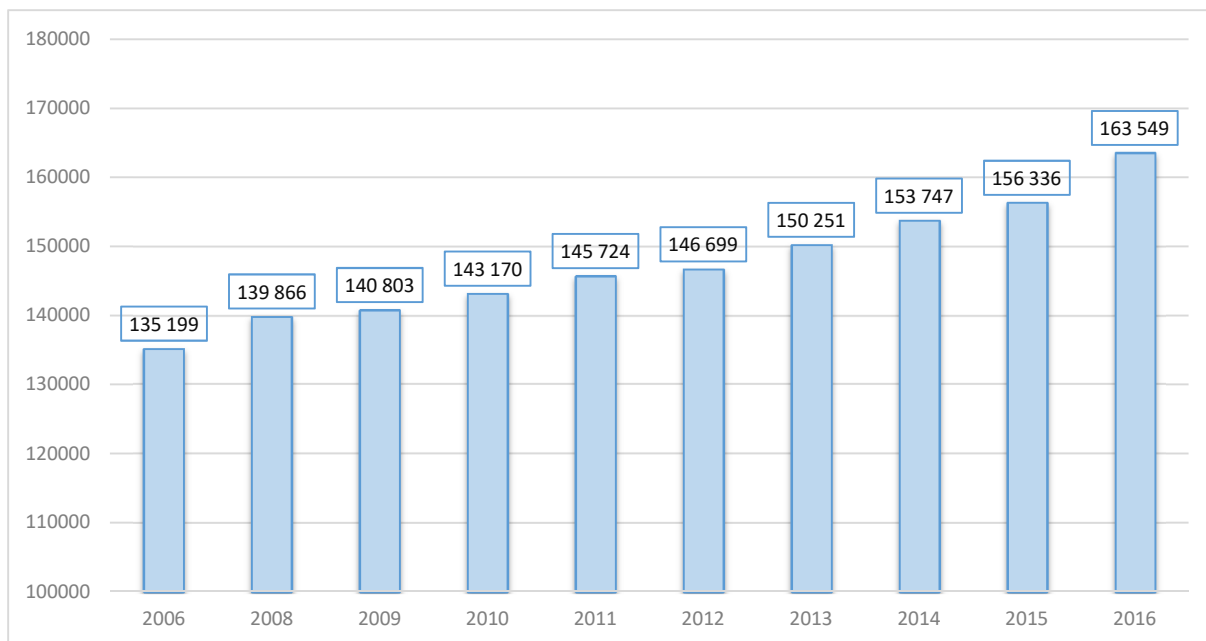
* przewidywane wykonanie w roku 2017, ** plan na rok 2018

W roku 2017 zanotowano dalszy spadek stopy bezrobocia w Gdańsku. Wg stanu na dzień 30 września 2017 roku stopa bezrobocia w mieście wynosiła 3,4%. W 2018 roku przewiduje się w Gdańsku utrzymanie stopy bezrobocia na niskim poziomie około lub poniżej 3%.

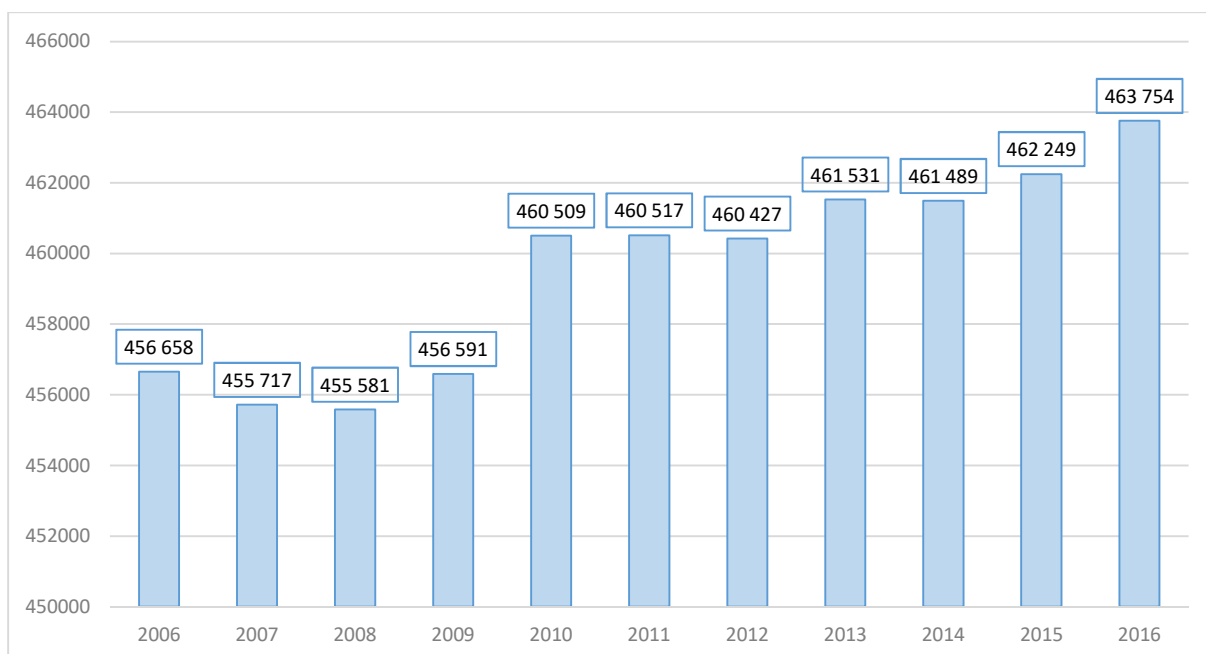
Ryc. 4. Stopa bezrobocia w Gdańsku w latach 2008-2018

* stan na 30.09.2017, ** szacunek na rok 2018

Ryc. 5. Liczba osób pracujących w Gdańsku w latach 2006-2016 w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób

Niż demograficzny, emigracja, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, to czynniki powodujące wzrost zapotrzebowania na pracowników w wielu branżach. Dobrze rozwijająca się gospodarka w Polsce i na Pomorzu zgłasza ciągłe zapotrzebowanie na kadry nieomal we wszystkich specjalnościach. Duże znaczenie dla pracodawców będzie miała w szczególności możliwość płynnego uzupełniania lokalnych braków kadrowych pracownikami z kraju, jak i z zagranicy - głównie z Ukrainy (w 2017 roku w Gdańsku pracowało ponad 25 tys. obywateli tego państwa). Spadek stopy bezrobocia powiązany jest bezpośrednio z zasadniczo rosnącą w ostatnich latach liczbą pracujących w Gdańsku. Zjawiska te w sposób kluczowy determinują wzrost stopy życiowej mieszkańców. Przyczyniają się także do wzrostu migracji w ujęciu regionalnym i krajowym, dzięki czemu Gdańsk wyróżnia się pozytywnie na tle innych polskich miast o podobnej wielkości pod względem trendów demograficznych.

Ryc. 6. Liczba mieszkańców Gdańska w latach 2006-2016

I. PROGRAM OPERACYJNY EDUKACJA

Kształcenie się jest nieustannym procesem uczenia się, zdobywania wiedzy, doświadczenia, kompetencji i umiejętności, jak również kreowaniem postaw, cech i zachowań, które są niezbędne w nowoczesnym, demokratycznym i podmiotowym społeczeństwie. Kształcenie to nie tylko dobra edukacja pozwalająca realizować aspiracje zawodowe i finansowe, ale podstawa świadomego, spełnionego życia oraz fundament rozwoju społecznego i kulturowego.

Wdrożenie działań prowadzić ma do podniesienia jakości i dostępności edukacji tak, aby stworzyć warunki dla rozwoju osobistego każdego mieszkańca, w tym także osób niepełnosprawnych. W ramach Programu odejmowane będą także działania upowszechniające ideę uczenia się przez całe życie. Całościowe podejście do kształcenia służyć ma rozwojowi zaradności życiowej. Szczególną rolę w tym względzie powinni odegrać rodzice oraz nauczyciele jako życiowi doradcy i mentorzy. Wymaga to udoskonalenia metod i form rozwoju zawodowego i osobistego kadr gdańskiej edukacji, lepszych sposobów współpracy z rodzicami i szerokim otoczeniem szkoły, jak również wdrożenia nowych metod odkrywania i wspierania gdańskich talentów.

Cel operacyjny: I.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
I.1.1. Zwiększenie kompetencji społeczności edukacyjnej (grupa rówieśnicza, rodzice, nauczyciele) dla realizacji pełnej edukacji wyrównującej szanse edukacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zajęcia i warsztaty dla uczniów, kursy i warsztaty dla nauczycieli oraz wsparcie merytoryczne rodziców w ramach projektów współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 składać się będą w roku 2018 na kilka tysięcy godzin zajęć dodatkowych dla ok. 15000 uczniów, 315 rodziców i ok. 2000 nauczycieli, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Akademia Kompetencji Nauczyciela/Ki - Projekt obejmujący 12 czterogodzinnych szkoleń dla członków rad pedagogicznych, rozwijający m.in. kompetencje wychowawcze, społeczne, komunikacyjne wśród kadr oświaty; ▪ SMOK - Skuteczny MOdel Kształcenia nauczycieli szkół podstawowych w zakresie pracy z uczniami niepełnosprawnymi i przewlekłe chorymi. innowacyjne rozwiązanie w zakresie kształcenia ustawicznego nauczycieli. Z jednej strony daje ono możliwość kształtowania postaw i przekonań nauczyciela dotyczących niepełnosprawności, z drugiej zaś strony umożliwia nabycie przez nauczyciela zintegrowanej wiedzy i umiejętności kluczowych dla rozwiązywania problemów i trudności napotykanymi w procesie kształcenia uczniów niepełnosprawnych; ▪ Szkoła Dla Wszystkich - Warsztaty dla nauczycielek/li i uczniów /uczennic, spotkania z rodzicami, bazujące na Metodzie Doceniającej, Sprawiedliwości Naprawczej i Komunikacji Empatycznej; ▪ ART i START - Zajęcia pozalekcyjne w treningu zastępowania agresji i kształtowania umiejętności społecznych uczniów; ▪ Mediacje Rówieśnicze - Warsztaty dla uczniów, prowadzone przy udziale wykształconych mediatorów, zapewniające wsparcie i wiedzę na temat rozwiązania sytuacji konfliktowych; ▪ Mindfulness i Komunikacja Empatyczna - Zajęcia pozalekcyjne rozwijające kompetencje społeczne uczniów; ▪ Warsztaty Antydyskryminacyjne dla uczniów i uczennic dostosowywane do specyficznych potrzeb szkoły (profilaktyka lub dotyczące konkretnego problemu w szkole); ▪ Warsztaty rozwijające kompetencje społeczne w ramach programu „A Ja Chcę Być...”; ▪ Terapia pedagogiczna, psychologiczna i integracji sensorycznej dla uczniów i uczennic; ▪ Zajęcia pozalekcyjne kształtujące umiejętność efektywnego uczenia się; ▪ Zajęcia kształtujące umiejętność uczenia się w ramach programu „Tutoring szkolny” - indywidualne, cykliczne spotkania ucznia, rodzica i tutora-nauczyciela. ▶ Centrum Projektów Erasmus+ - Celem funkcjonowania Centrum jest zapewnienie wsparcia w zakresie aplikowania o środki finansowe z Programu Erasmus+ dostępnego dla grup projektowych, nauczycieli i dyrektorów placówek. W roku 2018 zakłada się wzrost liczby składanych aplikacji przez gdańskich nauczycieli i szkoły o min. 10%. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska oraz Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny. ▶ Wprowadzanie nauki dodatkowych języków obcych w standardowej ofercie gdańskich szkół - Rozwijanie oferty nauczania języków obcych poprzez wprowadzenie w roku 2018 min. 2 nowych języków w 4 placówkach szkolnych.
I.1.2. Zbudowanie mechanizmów i poprawienie warunków organizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pozyskiwanie przestrzeni edukacyjnej w ramach współpracy z sektorem komercyjnym - Planowana jest organizacja min. 2 konkursów na realizację budowy obiektu edukacyjnego na gruncie miejskim. ▶ Otwarcie eksperymentalnej klasy dla dzieci z autyzmem w Szkole Podstawowej Nr 69 przy współpracy z Instytutem Wspierania Rozwoju Dziecka.

wspierających wyrównywanie szans edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Model wsparcia ucznia ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi - W roku 2018 planowane jest opracowanie i wdrożenie modelu wspomagającego rozwój uczniów w sposób dostosowany do specjalnych potrzeb edukacyjnych. Nauczanie dostosowuje się ponadto do potrzeb i możliwości w zależności od rodzaju trudności. ▶ Gdański Program Stypendialny - Kontynuacja wsparcia i finansowania nauki w ramach stypendiów socjalnych. Zakład się przekazanie min. 1000 stypendiów naukowych, sportowych lub socjalnych. ▶ Gdański Program Edukacji Kulturowej - Do Programu włączona jest większość szkół i przedszkoli z terenu miasta Gdańska. Program edukacji kulturalnej ma sprzyjać rozwijaniu szkół i przedszkoli jako miejsc realizacji koncepcji wychowania przez sztukę, miejsc aktywności i indywidualnej ekspresji artystycznej. Dzięki temu każdy uczeń ma szansę stać się nie tylko świadomym odbiorcą ale i współtwórcą kultury i sztuki. Realizacja programu edukacji kulturalnej przebiega w różnych formach m.in.: zajęcia pozalekcyjne, imprezy organizowane przez szkoły i przedszkola oraz oferta gdańskich instytucji kultury. W 2018 roku podjęte zostaną działania mające na celu zintegrowanie oferty, która rozwinięta zostanie o kilkadziesiąt nowych dostępnych dla uczniów gdańskich szkół propozycji. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.
I.1.3. Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wsparcie logopedyczne dla najmłodszych uczniów gdańskich placówek edukacyjnych - Celem diagnozowania i terapii logopedycznej dzieci jest uzyskanie jak najlepszej kompetencji językowej zgodnej z maksymalnymi możliwościami i predyspozycjami każdego ucznia. W roku 2018 zakładany jest wzrost dostępności i wielkości oferty o min. 10%. ▶ Gdańsk JeMY ZDROWO - Program wspierający placówki oświatowe w działaniach na rzecz podnoszenia jakości żywienia poprzez szkolenia i udostępnienie dedykowanego systemu IT. Planowane jest objęcie programem wszystkich gdańskich przedszkoli i szkół podstawowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport.
Cel operacyjny: I.2. Podniesienie jakości pracy placówek gdańskiego systemu edukacji, wychowania i opieki.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
I.2.1. Rozwinięcie systemu wsparcia i organizacji pracy placówek gdańskiego systemu edukacji, wychowania i opieki.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozwój oferty Gdańskiego Centrum Usług Wspólnych - Centralizacja usług, w tym finansowo-księgowych, oferowanych przez Centrum ma na celu ustandaryzowanie procedur i systemu obsługi przy lepszej organizacji pracy oraz specjalizacji kadr. W roku 2018 uruchomiona zostanie obsługa prawna świadczona na rzecz gdańskich placówek oświatowych. Rozwijany będzie także system elektronicznego obiegu dokumentów. ▶ Promowanie dobrych praktyk w zakresie pracy placówek systemu edukacji, wychowania i opieki - Wydana zostanie ogólnomiejska publikacja zawierająca min. 20 najciekawszych przykładów nowatorskiego podejścia do prowadzenia placówki i organizacji oferty edukacyjnej oraz jej promocja w środowisku. ▶ Nowa formuła spotkań szkoleniowych dla dyrektorów placówek oświatowych - Wypracowany zostanie model sieciowania dyrektorów gdańskich placówek. Przyjęto, iż będzie on obejmował 4 spotkania plenarne w obiektach szkolnych, bądź kultury na przemian z 5 spotkaniami grup dzielnicowych. Ponadto 2 razy w ciągu roku zorganizowane zostaną spotkania plenarne wyjazdowe - dwudniowe. ▶ Zacieśnianie współpracy na rzecz podniesienia jakości pracy placówek gdańskiego systemu edukacji, wychowania i opieki - Wdrożony zostanie system uczestnictwa przedstawiciela Wydziału Rozwoju Społecznego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku na spotkaniach dzielnicowych dyrektorów placówek. Ponadto prowadzone będą regularne spotkania grup roboczych: przedszkolnej, poradni psychologiczno-pedagogicznych, zespołów zadaniowych, itp. - minimum 1 raz w semestrze. Działania uzupełni utworzenie grupy roboczo-konsultacyjnej dyrektorów na internetowym portalu społecznościowym, ponadto min. 4 razy w roku rozsyłany będzie newsletter informacyjny. Planowany jest także zakup służbowych telefonów komórkowych dla dyrektorów ponad 170 placówek oświatowych. ▶ Program tutoringu menadżerskiego - Projekt skierowany zostanie do dla liderów placówek oświatowych. Planowane jest przeprowadzenie badania ankietowego dotyczącego diagnozy potrzeb oraz uruchomienie pierwszego programu wsparcia dla min. 5 dyrektorów. ▶ Miejskie procedury reagowania kryzysowego w placówce i polityki ochrony dziecka przed krzywdzeniem - Na podstawie ewaluacji dotychczasowych procedur i zasad w roku 2018 wypracowane i wdrożone zostaną nowe rozwiązania, obejmujące także cykl szkoleń przygotowawczych. ▶ Innowacje pedagogiczne na rok szkolny 2017/2018 - Prowadzone będzie systemowe wsparcie dla placówek w celu wypracowywania i wdrażania innowacji pedagogicznych. Szacuje się, że dzięki tej inicjatywie wzrostu liczby innowacji gdańskich placówek wyniesie w 2018 roku min. 10%.
I.2.2. Poprawienie warunków rozwoju zawodowego i osobistego kadry gdańskiego systemu edukacji, wychowania i opieki.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zajęcia i warsztaty dla uczniów, kursy i warsztaty dla nauczycieli oraz wsparcie merytoryczne rodziców w ramach projektów współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 składać się będą w roku 2018 na kilka tysięcy godzin zajęć dodatkowych dla ok. 15000 uczniów, 315 rodziców i ok. 2000 nauczycieli, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Akademia Kompetencji Nauczyciela/Ki - Projekt obejmujący 12 czterogodzinnych szkoleń dla członków rad pedagogicznych, rozwijający m.in. kompetencje wychowawcze, społeczne, komunikacyjne wśród kadr oświaty;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SMOK - Skuteczny MOdel Kształcenia nauczycieli szkół podstawowych w zakresie pracy z uczniami niepełnosprawnymi i przewlekłe chorymi. innowacyjne rozwiązanie w zakresie kształcenia ustawicznego nauczycieli. Z jednej strony daje ono możliwość kształtowania postaw i przekonań nauczyciela dotyczących niepełnosprawności, z drugiej zaś strony umożliwia nabycie przez nauczyciela zintegrowanej wiedzy i umiejętności kluczowych dla rozwiązywania problemów i trudności napotykaných w procesie kształcenia uczniów niepełnosprawnych; ▪ Szkoła Dla Wszystkich - Warsztaty dla nauczycielek/li i uczniów /uczennic, spotkania z rodzicami, bazujące na Metodzie Doceniającej, Sprawiedliwości Naprawczej i Komunikacji Empatycznej; ▪ Zajęcia kształtujące umiejętność uczenia się w ramach programu „Tutoring szkolny” - indywidualne, cykliczne spotkania ucznia, rodzica i tutora-nauczyciela. <p>► Nowy regulamin dokształtu nauczycieli, wprowadzający nowe formy wsparcia dla kadry nauczycielskiej. Będą one realizowane nie tylko za pośrednictwem placówki, ale również poprzez ofertę szkoleniową zamawianą przez Wydział Rozwoju Społecznego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku.</p> <p>► Specjalna oferta rozwoju zawodowego i dokształcania kadr - Projekt polegający m.in. na organizacji szkoleń i studiów podyplomowych dla określonej grupy odbiorców, kierowany m.in. dla wicedyrektorów gdańskich placówek. Oferta w ramach projektu realizowana będzie według potrzeb, min. to 2 szkolenia specjalne.</p> <p>► Kreatywna Pedagogika - Kontynuacja projektu opartego na idei samodoskonalenia i samokształcenia nauczycieli realizowanego w oparciu o warsztaty, szkolenia, innowacyjne metody pracy z uczniami oraz szukanie nowych nieszablonowych narzędzi kształcenia. Planowane jest otwarcie min. 40 grup sieciowania i wsparcia.</p> <p>► Realizacja szkoleń z zakresu kreatywnego nauczania, w tym funkcjonowania placówek w oparciu o ideę Thinking Zone/ Montessori/ Gedania 1922 oraz innych metod innowacyjnego nauczania. Zakład się organizację min. 1 szkolenia dla dyrektorów i wicedyrektorów gdańskich placówek oraz 1 konferencji szkoleniowej.</p> <p>► Stworzenie platformy współpracy placówek samorządowych i niesamorządowych na rzecz wprowadzania niestandardowych form nauczania (np. krytyczne myślenie) - Stworzona zostanie grupa w ramach projektu Kreatywnej Pedagogiki zajmująca się włączeniem tematyki niestandardowych form nauczania na stałe do spotkań dyrektorów i wicedyrektorów.</p> <p>► Centrum Projektów Erasmus+ - Celem funkcjonowania Centrum jest zapewnienie wsparcia w zakresie aplikowania o środki finansowe z Programu Erasmus+ dostępnego dla grup projektowych, nauczycieli i dyrektorów placówek. W roku 2018 zakłada się wzrost liczby składanych aplikacji przez gdańskich nauczycieli i szkoły o min. 10%. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska oraz Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.</p>
I.2.3. Wzmocnienie dialogu społecznego w sferze edukacji, wychowania i opieki.	<p>► Gdańska Platforma Edukacyjna - Projekt zapewni usługi dla uczniów, rodziców, kadry nauczycielskiej oraz administracyjnej w zakresie informacji na temat placówek oświatowych i ich oferty edukacyjnej, bieżącej informacji na temat wyników w nauce, informacji o frekwencji dziecka w szkole, materiałów multimedialnych. W ramach projektu w roku 2018 wprowadzone zostaną nowe narzędzia i funkcjonalności, tj.: bezpośrednia komunikacja na linii Urząd Miejski w Gdańsku - Rodzic, Urząd Miejski w Gdańsku -nauczyciel, nowy interfejs oraz dodatkowe przestrzenie dla komunikacji informacji i zadawania pytań.</p> <p>► Dyżury w Wydziale Rozwoju Społecznego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku dla przedstawicieli Rad Rodziców organizowane będą 1 raz w miesiącu i uzupełnione poprzez stały kontakt e-mailowy. Ponadto organizowane będą spotkania Rad Rodziców i Rad Szkół w bieżących sprawach związanych z edukacją - min. 1 takie spotkanie przewidywane jest na rok 2018.</p> <p>► Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska za aktywność rodziców na rzecz szkół - Przygotowany zostanie plebiscyt na najciekawszą aktywność rodziców w szkołach i przedszkolach.</p> <p>► Kampanie informacyjne dla rodziców - W ramach projektu planuje się organizację min. 3 kampanii dotyczących następujących tematów: „6-latki do szkół”, „szkoła, przedszkole współpracy” oraz „kampania zawodowa”.</p> <p>► Program wolontariatu rodziców - Wdrożenie Programu i włączenie do niego min. 5 szkół.</p> <p>► Budowanie otwartości w zakresie dialogu w 2018 realizowane będzie ponadto poprzez aktualizację zakładki www.gdansk.pl/edukacja oraz przygotowanie „wtyczki” z tymi informacjami na strony placówek oświatowych. Ponadto ujednolicenie bazy adresów www i e-mail oraz udostępnianie miesięcznika Herold w placówkach edukacyjnych (min. 20 punktów dystrybucji w gdańskich szkołach).</p>
Cel operacyjny: I.3. Wspieranie rozwoju osobistego dzieci i młodzieży.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
I.3.1. Wzmocnienie roli najbliższego otoczenia ucznia w kształtowaniu ścieżki rozwoju osobistego.	<p>► Zajęcia i warsztaty dla uczniów, kursy i warsztaty dla nauczycieli oraz wsparcie merytoryczne rodziców w ramach projektów współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 składać się będą w roku 2018 na kilka tysięcy godzin zajęć dodatkowych dla ok. 15000 uczniów, 315 rodziców i ok. 2000 nauczycieli, w tym m.in.:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoła Dla Wszystkich - Warsztaty dla nauczycielek/li i uczniów /uczennic, spotkania z rodzicami, bazujące na Metodzie Doceniającej, Sprawiedliwości Naprawczej i Komunikacji Empatycznej; ▪ Mediacje Rówieśnicze - Warsztaty dla uczniów, prowadzone przy udziale wykształconych mediatorów, zapewniające wsparcie i wiedzę na temat rozwiązania sytuacji konfliktowych; ▪ Warsztaty Antydyskryminacyjne dla uczniów i uczennic dostosowywane do specyficznych potrzeb szkoły (profilaktyka lub dotyczące konkretnego problemu w szkole); ▪ Warsztaty rozwijające kompetencje społeczne w ramach programu „A Ja Chcę Być...”; ▪ Zajęcia kształtujące umiejętność uczenia się w ramach programu „Tutoring szkolny” - indywidualne, cykliczne spotkania ucznia, rodzica i tutora-nauczyciela. <p>▶ Programy profilaktyczne kierowane do młodzieży dotyczące m.in. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Czas Wolny.</p>
I.3.2. Wspomaganie rozwoju talentów dzieci i młodzieży.	<p>▶ Wsparcie rozwoju kompetencji uczniów, w tym m.in. językowych, matematycznych, informatycznych, społecznych, przedsiębiorczych prowadzone w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach projektów rozwojowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.</p> <p>▶ Model wsparcia ucznia ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi - W roku 2018 planowane jest opracowanie i wdrożenie modelu wspomagającego rozwój uczniów w sposób dostosowany do specjalnych potrzeb edukacyjnych. Nauczanie dostosowuje się ponadto do potrzeb i możliwości w zależności od rodzaju trudności.</p> <p>▶ Wprowadzanie nauki dodatkowych języków obcych w standardowej ofercie gdańskich szkół - Rozwijanie oferty nauczania języków obcych poprzez wprowadzenie w roku 2018 min. 2 nowych języków w 4 placówkach szkolnych.</p> <p>▶ Centrum Projektów Erasmus+ - Celem funkcjonowania Centrum jest zapewnienie wsparcia w zakresie aplikowania o środki finansowe z Programu Erasmus+ dostępnego dla grup projektowych, nauczycieli i dyrektorów placówek. W roku 2018 zakłada się wzrost liczby składanych aplikacji przez gdańskich nauczycieli i szkoły o min. 10%. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska oraz Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.</p> <p>▶ Kontynuacja przyznawania stypendiów naukowych, sportowych i Stypendiów Fahrenheita dla szczególnie uzdolnionych dzieci oraz młodzieży.</p>
I.3.3. Kształtowanie w procesie edukacji formalnej i nieformalnej postaw młodych gdańszczan.	<p>▶ Gdański Program Edukacji Kulturowej - Do Programu włączona jest większość szkół i przedszkoli z terenu miasta Gdańska. Program edukacji kulturalnej ma sprzyjać rozwijaniu szkół i przedszkoli jako miejsc realizacji koncepcji wychowania przez sztukę, miejsc aktywności i indywidualnej ekspresji artystycznej. Dzięki temu każdy uczeń ma szansę stać się nie tylko świadomym odbiorcą ale i współtwórcą kultury i sztuki. Realizacja programu edukacji kulturalnej przebiega w różnych formach m.in.: zajęcia pozalekcyjne, imprezy organizowane przez szkoły i przedszkola oraz oferta gdańskich instytucji kultury. W 2018 roku podjęte zostaną działania mające na celu zintegrowanie oferty, która rozwinięta zostanie o kilkadziesiąt nowych dostępnych dla uczniów gdańskich szkół propozycji. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.</p> <p>▶ Program Edukacji Morskiej w Gdańsku - Edycja 2017-2019 rozszerzona została o grupy przedszkolne, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. Przedszkolaki biorą udział w zajęciach prowadzonych w Narodowym Muzeum Morskim, starszym dzieciom i młodzieży dedykowany został pakiet zajęć na wodzie dostosowany do ich wieku (pierwszy kontakt z wodą, kajakarstwo, wioślarstwo, żeglarstwo).</p> <p>▶ Ochrona zdrowia psychicznego - Działania diagnostyczne i terapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi przejawiającymi trudności szkolne i wychowawcze, grupy psychoedukacyjne i konsultacje specjalistyczne dla młodzieży, wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży w sytuacjach kryzysowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.</p> <p>▶ Program 6-10-14 dla Zdrowia - Program zdrowotny w zakresie prewencji i wczesnego wykrywania chorób cywilizacyjnych u dzieci i młodzieży, obejmuje wszystkie dzieci w wybranych rocznikach w wieku 6 i 14 lat oraz jedną trzecią dzieci między 9 a 11 rokiem życia. Zakłada się przeprowadzenie kompleksowych działań edukacyjno - zdrowotnych u dzieci z wykrytymi wybranymi czynnikami chorób cywilizacyjnych oraz stworzenie w środowisku szkolnym warunków sprzyjających właściwym nawykom żywieniowym oraz aktywności fizycznej, jako elementów utrzymania i poprawy zdrowia. W roku 2018 planowane jest rozszerzenie o grupę 18 plus, tj.: uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. W ramach programu prowadzona jest profilaktyka otyłości i leczenia otyłości wśród dzieci i młodzieży, wraz z edukacją (m. in. żywieniową) najbliższego otoczenia - rodzin uczestników programu i pracowników stołówek szkolnych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport.</p> <p>▶ Gdańsk. JeMY ZDROWO - Program wspierający placówki oświatowe w działaniach na rzecz podnoszenia jakości żywienia poprzez szkolenia i udostępnienie dedykowanego systemu IT. Planowane jest objęcie programem wszystkich gdańskich przedszkoli i szkół podstawowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport.</p>

I.3.4. Zwiększenie zaangażowania podmiotów zewnętrznych w procesie rozwijania kompetencji uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja projektów współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi i firmami komercyjnymi w celu skutecznej wdrażania innowacji w gdańskich szkołach. ▶ Gdański Program Edukacji Kulturowej - Przygotowanie zintegrowanej oferty instytucji kultury skierowanej do uczniów i nauczycieli gdańskich szkół i przedszkoli. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.
Cel operacyjny: I.4. Rozwój kompetencji zawodowych mieszkańców dla sprostania wyzwaniom dynamicznie zmieniającego się świata.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
I.4.1. Zwiększenie dostępu do poradnictwa edukacyjno-zawodowego, wspierającego każdego mieszkańca w procesie wyboru ścieżki rozwoju osobistego i zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Sieciowanie doradztwa edukacyjno-zawodowego na terenie Miasta. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość oraz Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. ▶ Tydzień Zawodowca - Wydarzenie promujące działalność szkół zawodowych i pozwalające pogłębić wiedzę na temat zawodów, w których kształcą w formule dni otwartych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość oraz Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. ▶ Realizacja projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: Gdańsk miastem zawodowców - podniesienie jakości edukacji zawodowej oraz Gdańsk miastem zawodowców - rozwój infrastruktury szkół zawodowych. Projekty dedykowane są kształtowaniu kompetencji zawodowych uczniów, doskonaleniu nauczycieli zawodu, rozwojowi usług doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz modernizacji infrastruktury i doposażenie pracowni kształcenia zawodowego. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość oraz Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.
I.4.2. Zwiększanie zaangażowania i wpływu przedsiębiorstw w procesie kształcenia zawodowego i ustawicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tworzenie klas patronackich w szkołach branżowych i technikach - Projekt zakłada objęcie patronatem gdańskich firm poszczególnych klas w celu wykształcenia uczniów o kompetencjach odpowiadających potrzebom lokalnego rynku pracy, w tym dzięki odbywaniu praktyk w firmie patronackiej. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość oraz Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.
I.4.3. Rozwój oferty kształcenia zawodowego w branżach kluczowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdańsk miastem zawodowców - podniesienie jakości edukacji zawodowej - Projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 obejmował będzie dodatkowe zajęcia z przedmiotów zawodowych, płatne staże i praktyki zawodowe, uzyskanie przez uczniów dodatkowych uprawnień w branży zapewnienie nauczycielom i instruktorom możliwości aktualizowania swojej wiedzy, zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii oraz poradnictwa zawodowego. Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej uczniów i doradztwo w zakresie rozwoju oferty kształcenia i poradnictwa zawodowego w szkołach, realizowane w latach 2016-2020 we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdańsku. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość oraz Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. ▶ Gdańsk miastem zawodowców - rozwój infrastruktury szkół zawodowych - Projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 obejmował będzie rozwój bazy dydaktycznej 9 szkół zawodowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość oraz Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.
I.4.4. Upowszechnienie i podniesienie jakości uczenia się przez całe życie.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdański Fundusz Senioralny - W roku 2018 planowane jest zwiększenie zasięgu inicjatyw poprzez dotarcie do nowych środowisk oraz wzrost liczby projektów wspieranych w ramach funduszy. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska. ▶ Wsparcie grantowe dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz organizacja „Benefisu Dojrzałości” i „Olimpiady Wiedzy dla Seniorów”.
Cel operacyjny: I.5. Rozwijanie zasobów infrastruktury edukacyjnej, wychowania i opieki.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
I.5.1. Modernizacja i unowocześnienie istniejącej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dostosowania szkół do wymogów reformy systemu oświaty. Zmiany obejmą 49 placówek i wyniosą ponad 20 mln zł. ▶ Remonty i modernizacje planowe są w min. 10 placówkach oświatowych i wyniosą ok. 10 mln zł. ▶ Konkursy na zagospodarowanie działek pod budowę lub rozbudowę szkół, przedszkoli, obiektów sportowych przy szkołach, np. Szkoła Morska przy ul. Rogalińskiej.

edukacyjnej, wychowania i opieki.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja procesu termomodernizacji budynków placówek oświatowych - Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura. ▶ Realizacja programu budowy i modernizacji boisk przyszkolnych zgodnie z listą rankingową. Na rok 2018 inwestycje dotyczyć będą min. 6 nowych obiektów. ▶ Przygotowanie wspólnego zamówienia na dostarczanie Internetu do gdańskich placówek oświatowych wraz z ewentualnym położeniem nowej infrastruktury sieciowej we wszystkich placówkach oświatowych. ▶ Przygotowanie wspólnego zamówienia na sprzęt do pracowni IT w kolejnych około 20 placówkach oświatowych. ▶ Potrzeby w zakresie modernizacji i unowocześnienia istniejącej infrastruktury realizuje ponadto komponent projektu Gdańsk miastem zawodowców - rozwój infrastruktury szkół zawodowych wdrażanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.
I.5.2. Efektywne zarządzanie infrastrukturą edukacyjną, wychowania i opieki.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Budowa nowych żłobków, przedszkoli i szkół - W 2018 roku oddany zostanie żłobek na ul. Kolorowej. Zakończona zostanie także budowa przedszkola w rejonie ul. Jabłoniowej oraz budowa szkoły podstawowej na terenie Gminy Kolbudy, w obrębie geodezyjnym Kowale. Ponadto planowane jest rozpoczęcie budowy szkoły podstawowej na ul. Jabłoniowej. Łączny koszt tych wymienionych inwestycji to ponad 50 mln. zł. ▶ Analiza i wykorzystanie zapisów nowej ustawy „żłobkowej” w celu przygotowania koncepcji wzrostu liczby miejsc opieki w kategorii wiekowej od 0 do 3 lat o około 500 bez konieczności budowania nowych autonomicznych placówek w Gdańsku. ▶ Realizacja konkursu na budowę placówki przedszkolnej w dzielnicy Piecki-Migowo w celu utworzenia min. 100 nowych, publicznych miejsc opieki przedszkolnej. ▶ Weryfikacja zamówienia ciepła sieciowego w gdańskich placówkach oświatowych oraz audyt efektywności zarządzania kosztami w największych placówkach szkolnych, połączone z ujednoliceniem identyfikacji wizualnej placówek edukacyjnych.

II. PROGRAM OPERACYJNY ZDROWIE PUBLICZNE I SPORT

Zdrowie jest jednym z najważniejszych warunków udanego życia. Zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne wpływa na możliwości rozwoju osobistego i życie rodzinne, a także ułatwia pełne uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym. Zdrowie w największym stopniu kształtowane jest przez styl życia. Właściwe zachowania żywieniowe, aktywność fizyczna, umiejętność radzenia sobie ze stresem czy korzystania ze wsparcia społecznego odgrywają zasadniczą rolę w budowaniu potencjału zdrowotnego człowieka. W dążeniu do zachowania zdrowia sport (rozumiany szeroko jako każda forma aktywności fizycznej), zwłaszcza powszechny, ma duże znaczenie, gdyż sprzyja ugruntowaniu właściwych zachowań prozdrowotnych. Sport jest również narzędziem samorealizacji i rozwoju osobistego, ukierunkowany na uczciwe współzawodnictwo jest nośnikiem społecznie pożądanych wartości i postaw.

Wdrożenie działań sprzyjać ma przede wszystkim zachowaniu i umocnieniu zdrowia przez wszystkich mieszkańców. Służyć temu będą działania z zakresu szeroko rozumianej edukacji zdrowotnej i tworzenia warunków sprzyjających zdrowiu. Rozszerzone i udoskonalone będą również działania z zakresu profilaktyki chorób, skierowane do grup zwiększonego ryzyka zachorowań. Poddawane będą także działania mające na celu podniesienie jakości opieki medycznej i społecznej. Wiązać się one będą między innymi z doposażeniem placówek ochrony zdrowia, kształtowaniem postaw personelu i pacjentów zwiększających skuteczność leczenia, upowszechnieniem umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

Cel operacyjny: II.1. Zwiększenie wiedzy dotyczącej wpływu stylu życia i warunków środowiskowych na zdrowie.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
II.1.1. Promocja zdrowego odżywiania.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdańsk - JeMY ZDROWO - Program wspierający placówki oświatowe w działaniach na rzecz podnoszenia jakości żywienia poprzez szkolenia i udostępnienie dedykowanego systemu IT. Planowane jest objęcie programem wszystkich gdańskich przedszkoli i szkół podstawowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja. ▶ Zdrowy Uczeń - Program dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania) skierowany do dzieci w wieku 9-11, rodziców, opiekunów oraz środowiska szkolnego. W 2018 roku planowane jest dotarcie do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji, co tworzy grupę ok. 2500 uczestników. ▶ Usługi edukacyjne dla placówek oświatowych - Program szkoleń i warsztatów realizowanych przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku dotyczący zdrowia w środowisku szkolnym. Planowany jest udział w modułach edukacyjnych ok. 600 nauczycieli, uczniów, nauczycieli i rodziców. ▶ Kierunek Zdrowie - Program dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania) skierowany do dzieci w wieku 6 - 7 lat oraz rodziców i opiekunów. W 2018 roku planowane jest dotarcie do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji, co tworzy grupę ok. 2500 uczestników.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Trzeci Wiek w Zdrowiu - Program promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania) skierowany do osób w wieku emerytalnym. W 2018 roku planowany jest udział ok. 250 uczestników. ▶ Usługi edukacyjne dla seniorów - Program szkoleń i warsztatów dotyczących zdrowia w wieku senioralnym (w tym zdrowego odżywiania). W 2018 roku planowany jest udział w modułach edukacyjnych ok. 800 seniorów. ▶ 6-10-14 dla Zdrowia - Program zdrowotny w zakresie prewencji i wczesnego wykrywania chorób cywilizacyjnych u dzieci i młodzieży, obejmuje wszystkie dzieci w wybranych rocznikach w wieku 6 i 14 lat oraz jedną trzecią dzieci między 9 a 11 rokiem życia. Zakłada się przeprowadzenie kompleksowych działań edukacyjno - zdrowotnych u dzieci z wykrytymi wybranymi czynnikami chorób cywilizacyjnych oraz stworzenie w środowisku szkolnym warunków sprzyjających właściwym nawykom żywieniowym oraz aktywności fizycznej, jako elementów utrzymania i poprawy zdrowia. W roku 2018 planowane jest rozszerzenie o grupę 18 plus, tj.: uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. W ramach programu prowadzona jest profilaktyka otyłości i leczenia otyłości wśród dzieci i młodzieży, wraz z edukacją (m. in. żywieniową) najbliższego otoczenia - rodzin uczestników programu i pracowników stołówek szkolnych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja.
II.1.2. Promocja aktywności fizycznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aktywuj się w Gdańsku - Projekt obejmujący organizację bezpłatnych i ogólnodostępnych zajęć ruchowych dla bardzo różnych grup docelowych (od mam z dziećmi, biegaczy, czy kolarzy, aż po seniorów) i zróżnicowanej ofercie rodzaju aktywności. W roku 2018 planowane jest zrealizowanie minimum 15 zajęć tygodniowo, w których średnio udział weźmie ok. 500 osób tygodniowo. ▶ Akcje promocyjne na pływalniach Gdańskiego Ośrodka Sportu zachęcające do pływania poprzez organizację promocji cenowych, dodatkowych atrakcji i imprez okolicznościowych. Ponadto w I kwartale 2018 realizowana będzie kampania promocyjna związane z otwarciem i udostępnieniem nowej pływalni na Stogach. ▶ Aktywuj się w ratownictwie - Projekt Gdańskiego Ośrodka Sportu promujący zdrowy styl życia oraz doskonalenie pływania z elementami ratownictwa i pierwszej pomocy nad wodą. Inicjatywa kierowana jest do osób w przedziale wiekowym 8-50 lat. Przewidywany udział to ok. 70 osób w roku 2018. ▶ Przyjdź z psem na plażę - Projekt służący promocji zdrowego stylu życia, skierowany do właścicieli psów. ▶ Zimowa szkoła ratownictwa - Program promocji zdrowego stylu życia oraz doskonalenie pływania z elementami ratownictwa i pierwszej pomocy nad wodą. Program organizowany podczas ferii zimowych kierowany do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz liceów. Przewidywany udział w zajęciach to ok. 30 osób. ▶ Duże imprezy sportowe służące promocji aktywności fizycznej - W tym: 4 Gdańsk Maraton - Impreza sportowa, w ramach której odbywają się zajęcia pn. Aktywuj się w Maratonie - edukacja biegaczy i zajęcia praktyczno-teoretyczne na temat zdrowia oraz aktywności fizycznej. Na podstawie dotychczasowej frekwencji szacuje się, iż ok. 2500 osób ukończy edycję maratonu organizowaną w 2018 roku; Triathlon Gdańsk - Impreza sportowa o przewidywanej liczbie uczestników min. 600 osób; Gdańsk Biega - Impreza sportowa podczas, której prowadzone są badania ciśnienia i poziomu cukru. Formuła Run for Fun, w której organizowane jest wydarzenie zakłada jego otwartość dla jak najszerzego grona uczestników. Przewiduje się, że bieg ukończy ok. 2000 osób; Bieg Westerplatte - Zakłada się, że min. 3000 osób ukończą bieg uliczny odbywający się na odcinku 10 km. ▶ Mniejsze imprezy sportowo-rekreacyjne - W tym: zawody Nordic Walking, zawody w grach zespołowych: piłkarskie, koszykówki, siatkówki plażowej, skimboarding, itp. Projekty organizowane lub wspierane są przez Gdański Ośrodek Sportu. W roku 2018 przewiduje się, że w min. 20 imprez udział weźmie ok. 2000 uczestników. ▶ Rejsy na STS Zaruskim - Organizacja min. 25 rejsów szkoleniowych dla młodzieży, w których udział min. 500 osób. ▶ Akcja Zima i Akcja Lato w Mieście - W 2018 roku planowane jest rozszerzenie oferty rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska. Łączna liczba uczestników szacowana jest na ok. 1500 dzieci. ▶ Żyj z Pasją - Program profilaktyczny skierowany do dzieci i młodzieży gdańskich szkół. Organizowane są zajęcia sportowo rekreacyjne oraz wycieczki integracyjne dla dzieci i młodzieży gdańskich szkół. Przewidywane min. 1100 uczestników. ▶ Mój sport, moja dzielnica - Program obejmujący zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży gdańskich szkół o charakterze sportowo-rekreacyjnym oraz turystycznym prowadzone w różnych dzielnicach Gdańska. Zakłada się, iż w Programie udział weźmie ok. 1600 osób. ▶ Aktywny Gdańsk - Program dla uczniów gdańskich szkół podstawowych. Dotyczy wzrostu poziomu sprawności fizycznej gdańskich uczniów, poprzez zajęcia z lekkoatletyki. Przewidywane min. 500 uczestników. ▶ Zdrowy Uczeń - Program Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym aktywności fizycznej) skierowany do dzieci w wieku 9-11, rodziców, opiekunów oraz środowiska szkolnego. Planowany jest udział ok. 2500 dzieci z dotarciem do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji. ▶ Usługi edukacyjne dla placówek oświatowych - Program szkoleń i warsztatów realizowanych przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku dotyczących zdrowia w środowisku szkolnym. Planowany jest udział w modułach edukacyjnych ok. 600 nauczycieli, uczniów, nauczycieli i rodziców.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kierunek Zdrowie - Program dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym aktywności fizycznej) skierowany do dzieci w wieku 6 - 7 lat oraz rodziców i opiekunów. W 2018 roku planowane jest dotarcie do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji, co tworzy grupę ok. 2500 uczestników. ▶ Trzeci Wiek w Zdrowiu - Program promocji zdrowego stylu życia (w tym aktywności fizycznej) skierowany do osób w wieku emerytalnym. W zajęciach planowany jest udział ok. 250 osób. ▶ Usługi edukacyjne dla seniorów - Program szkoleń i warsztatów realizowanych przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia dotyczących zdrowia w wieku senioralnym (w tym aktywności fizycznej). Planuje się, że w modułach edukacyjnych udział weźmie ok. 800 seniorów.
II.1.3. Promocja higieny osobistej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kierunek Zdrowie - Program dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym higieny osobistej) skierowany do dzieci w wieku 6 - 7 lat oraz rodziców i opiekunów. W 2018 roku planowane jest dotarcie do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji, co tworzy grupę ok. 2500 uczestników. ▶ Program profilaktyki choroby próchnicowej z elementami edukacji zdrowotnej, skierowany do dzieci w wieku 1-6 lat, w procesie uczestniczą także rodzice lub opiekunowie dziecka, planowane jest ogłoszenie dodatkowego konkursu na realizację zadania.
II.1.4. Promocja zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ DOM - Dziecko, Ojciec, Matka - Kampania społeczna promująca pomyślne rodzicielstwo w ramach której odbywają się: Nowoczesna Konferencja dla Rodziców, Festyn Rodzinny z okazji Dnia Ojca - Być Ojcem, Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa z cyklu: Teoria i praktyka terapeutyczna. ▶ Kierunek Zdrowie - Program Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowia psychicznego) skierowany do dzieci w wieku 6 - 7 lat oraz rodziców i opiekunów. W 2018 roku planowane jest dotarcie do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji, co tworzy grupę ok. 2500 uczestników. ▶ Trzeci Wiek w Zdrowiu - Program promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowia psychicznego) skierowany do osób w wieku emerytalnym. Zakłada się, że w Programie udział weźmie ok. 250 seniorów. ▶ Żyj z Pasją - Program profilaktyczny Gdańskiego Zespołu Schronisk i Sportu Szkolnego skierowany do dzieci i młodzieży gdańskich szkół. Organizowane są zajęcia sportowo rekreacyjne oraz wycieczki integracyjne dla dzieci i młodzieży gdańskich szkół. Przewidywane ok. 1100 uczestników. ▶ Realizacja zadań przez podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe w zakresie promocji zdrowia psychicznego oraz profilaktyki zaburzeń adaptacyjno-rozwojowych wśród dzieci i młodzieży. ▶ Realizacja Dni Pomocy Psychologicznej oraz Tygodnia Solidarności z osobami Chorującymi Psychiczenie.
II.1.5. Promocja zdrowia seksualnego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Usługi edukacyjne dla seniorów - Program szkoleń i warsztatów realizowanych przez GOPZ dotyczących zdrowia w wieku senioralnym (w tym zdrowia seksualnego). Planowany udział w modułach edukacyjnych to ok. 800 seniorów. ▶ W ramach Gdańskiego Programu Wsparcia Prokreacji na lata 2017-2020 prowadzone będą zajęcia edukacyjne dla młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie zdrowia prokreacyjnego.
II.1.6. Promocja zdrowego środowiska życia i pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Inicjowanie i realizacja działań z zakresu wdrażania programów promocji zdrowia psychicznego w środowisku pracy m.in. przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu i przeciwdziałania mobbingowi.
II.1.7. Edukacja w zakresie przygotowania rodziców do porodu i opieki nad dzieckiem we wczesnym okresie życia.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja przedsięwzięć w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zaburzeniom afektywnym, w szczególności depresji, w tym depresji okołoporodowej, zaburzeń afektywnych u dzieci, wraz z wdrażaniem programu w zakresie problematyki laktacji oraz programem realizowanym w szkołach rodzenia.
II.1.8. Promocja aktywnego starzenia.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Trzeci Wiek w Zdrowiu - Program Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia promocji zdrowego stylu życia (w tym aktywnego starzenia) skierowany do osób w wieku emerytalnym. Planowany jest udział ok. 250 uczestników. ▶ Usługi edukacyjne dla seniorów - Program szkoleń i warsztatów realizowanych przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia dotyczących zdrowia w wieku senioralnym (w tym aktywnego starzenia). Szacunkowo ok. 800 seniorów może wziąć w modułach edukacyjnych w roku 2018. ▶ Zadania dotyczące wspierania aktywnego starzenia się i profilaktyki chorób przewlekłych w wieku 60 i więcej lat.

Cel operacyjny: II.2. Zwiększenie udziału mieszkańców miasta w kulturze fizycznej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
II.2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju sportu powszechnego, w tym: szkolnego, wspieranie wychowania fizycznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aktywuj się w Gdańsku - Projekt obejmujący organizację bezpłatnych i ogólnodostępnych zajęć ruchowych dla bardzo różnych grup docelowych (od mam z dziećmi, biegaczy, czy kolarzy, aż po seniorów) i zróżnicowanej ofercie rodzaju aktywności. W roku 2018 planowane jest zrealizowanie minimum 15 zajęć tygodniowo, w których średnio udział weźmie ok. 500 osób tygodniowo. ▶ Stworzenie infrastruktury sportowej na plażach w Gdańsku wraz z organizacją imprez sportowo-rekreacyjnych, w tym o charakterze wyczynowym. Infrastruktura obejmować będzie m.in. siłownię pod chmurką, place zabaw, boiska do siatkówki plażowej, plażowej piłki nożnej oraz skimboardingu. Na rok 2018 zaplanowano organizację min. 10 boisk sportowych oraz 25 imprez sportowych w sezonie letnim. ▶ Budowa krytych pływalni - W 2018 roku zostanie oddany do użytku basen przy Szkole Podstawowej Nr 11 przy ulicy Stryjewskiego oraz prowadzone będą prace budowlane basenu przy Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 2 w Gdańsku przy ulicy Smoleńskiej. ▶ Stworzenie szlaku turystycznego przez Trójmiejski Park Krajobrazowy wraz z łącznikami - Celem realizacji przedsięwzięcia jest ukierunkowanie ruchu turystycznego wraz z zabezpieczeniem obszarów chronionych. W 2018 roku zaplanowano opracowanie dokumentacji projektowej. Realizację projektu nastąpi w latach 2019-2020. ▶ Budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowo-rekreacyjnego na Dolnym Wrzeszczu - Projekt wypełnia cele Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport, jednakże z uwagi na wdrażanie w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego objęty został zadaniem VI.2.2. w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. ▶ Program budowy i modernizacji boisk - W ramach realizacji projektu w 2018 roku zaplanowano budowę boisk wielofunkcyjnych w następujących placówkach oświatowych: Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 10 przy ulicy Krasickiego 10, Zespół Szkół Architektury Krajobrazu i Handlowo - Usługowych, ul. Czyżewskiego 31, Szkoła Podstawowa Nr 82 przy ulicy Radarowa 26, Szkoła Podstawowa Nr 52 przy ulicy Kościuszki 111 oraz budowę boiska lekkoatletycznego i wymianę nawierzchni boiska do koszykówki w Zespole Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego Nr 23 przy ulicy Ślabego 6. ▶ Gdański Test Coopera - Organizacja dwa razy w roku sprawdzianu sprawności fizycznej mieszkańców Gdańska. Przewidywane łączna pula to ok. 1600 uczestników. ▶ Żyj z Pasją - Program profilaktyczny skierowany do grupy min. 1100 dzieci i młodzieży gdańskich szkół. Organizowane są zajęcia sportowo rekreacyjne oraz wycieczki integracyjne dla dzieci i młodzieży gdańskich szkół. ▶ Mój sport, moja dzielnica - Program obejmujący zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży gdańskich szkół o charakterze sportowo-rekreacyjnym oraz turystycznym prowadzone w różnych dzielnicach Gdańska. Szacowana frekwencja to ok. 1600 uczestników. ▶ Aktywny Gdańsk - Program dla uczniów gdańskich szkół podstawowych. Dotyczy wzrostu poziomu sprawności fizycznej gdańskich uczniów, poprzez zajęcia z lekkoatletyki. Przewidywane zainteresowanie Programem to min. 500 uczestników.
II.2.2. Tworzenie warunków dla rozwoju sportu wyczynowego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdańska Gala Sportu - Coroczne podsumowanie wydarzeń sportowych i uhonorowanie sportowców, trenerów, działaczy. Podczas Gali wyróżniane są także najlepsze wydarzenia sportowe roku w mieście. Przewidywana suma nagród to ok. 200 tys. zł. ▶ Gdańska Gala Sportu Młodzieżowego - Podsumowanie osiągnięć młodych gdańskich sportowców, na którym wyróżniani są zawodnicy i zawodniczki, trenerzy oraz kluby. Przewidywana suma nagród wyniesie ok. 90 tys. zł. ▶ Projekty promocyjne - Umowy zawierane z najbardziej liczącymi się w Polsce gdańskimi klubami sportowymi, a także czołowymi sportowcami na promocję Gdańska w Polsce i na świecie (Sportowe Twarze Gdańska). Wartość umów promocyjnych z klubami to ok. 12 mln zł, natomiast z zawodnikami ok. 120 tys. zł. ▶ Nagrody dla wybitnych gdańskich sportowców i trenerów oraz najlepszych klubów - Najpopularniejsze kluby i czołowi sportowcy tworzą sportowy wizerunek Miasta. Doroczne nagrody są przyznawane za wybitne wyniki sportowe osiągane na arenach krajowych i międzynarodowych. ▶ TOP Talent - Program wsparcia polegający na kierowaniu na szkolenia sportowe najbardziej utalentowanych młodych piłkarzy z gdańskich klubów. Program realizowany jest wspólnie z Akademią Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego oraz Pomorskim Związkiem Piłki Nożnej. Przewidywane ok. 500 uczestników selekcji, z których wyłonione zostanie 30 uczestników projektu. ▶ Dotacje (granty) dla gdańskich klubów sportowych przyznawane w celu realizacji ich zadań statutowych, takich jak szkolenia i organizacja imprez sportowych. Przewidywana suma dotacji to kwota ok. 3,5 mln zł.
II.2.3. Tworzenie warunków zwiększających udział mieszkańców w roli kibiców w wydarzeniach sportowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Organizacja międzynarodowych imprez sportowych - W tym: mecz towarzyski piłkarskiej reprezentacji Polski, mecze eliminacyjne mistrzostw świata koszykarzy, Baltic Sail - międzynarodowy zlot żaglowców, Amber Expo Półmaraton Gdańsk, żeglarskie regaty Nord Cup oraz inne imprezy wyłonione w drodze konkursów. ▶ Organizacja współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży szkół Miasta Gdańska, Olimpiada Przedszkolaka, Inauguracja Sportowego Roku Szkolnego. Zakłada się, iż w projektach udział weźmie min. 15000 uczestników.

Cel operacyjny: II.3. Podniesienie efektywności programów profilaktyki chorób i uzależnień.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
II.3.1. Przeciwdziałanie chorobom niezakaźnym, w szczególności chorobom cywilizacyjnym, w tym: chorobom układu krążenia, otyłości, cukrzycy, nowotworom.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 6-10-14 dla Zdrowia - Program zdrowotny w zakresie prewencji i wczesnego wykrywania chorób cywilizacyjnych u dzieci i młodzieży, obejmuje wszystkie dzieci w wybranych rocznikach w wieku 6 i 14 lat oraz jedną trzecią dzieci między 9 a 11 rokiem życia. Zakłada się przeprowadzenie kompleksowych działań edukacyjno - zdrowotnych u dzieci z wykrytymi wybranymi czynnikami chorób cywilizacyjnych oraz stworzenie w środowisku szkolnym warunków sprzyjających właściwym nawykom żywieniowym oraz aktywności fizycznej, jako elementów utrzymania i poprawy zdrowia. W roku 2018 planowane jest rozszerzenie o grupę 18 plus, tj.: uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja. ▶ EkstraFan - Program przeciwdziałania otyłości skierowany w roku 2018 do grupy ok. 120 mężczyzn w wieku produkcyjnym z nadmiarem masy ciała. Program realizowany przez Arena Gdańsk Operator, Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Ergo Arenę. ▶ EkstraFan Ladies - Program przeciwdziałania otyłości skierowany w roku 2018 do grupy ok. 60 kobiet w wieku produkcyjnym z nadmiarem masy ciała. Program realizowany przez Arena Gdańsk Operator, Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Ergo Arenę. ▶ Gdański Program Wsparcia Prokreacji 2017-2020 - Zorganizowany zostanie moduł medyczny dotyczący procedury zapłodnienia pozaustrojowego i kriokonserwacji materiału genetycznego u osób chorujących onkologicznie.
II.3.2. Przeciwdziałanie uzależnieniom od nikotyny, w tym: papierosów i e-papierosów oraz narażaniu na tzw. bierne palenie.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kierunek Zdrowie - Program dotyczący promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania) skierowany do dzieci w wieku 6 - 7 lat oraz rodziców i opiekunów. W 2018 roku planowane jest dotarcie do grupy docelowej na poziomie 60 - 70% populacji, co tworzy grupę ok. 2500 uczestników. ▶ Trzeci Wiek w Zdrowiu - Program Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania) skierowany do osób w wieku emerytalnym. W 2018 roku planowany jest udział ok. 250 uczestników. ▶ Przygotowanie i wdrożenie programu profilaktyki antynikotynowej - W 2018 roku planowane jest przyjęcie programu i jego pilotażowe wdrożenie.
II.3.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym: uzależnieniu od alkoholu i narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja działań w ramach Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2018 wpisujących się w zakres Wieloletniego Ramowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działania podejmowane będą w czterech kierunkach. Pierwszym z nich jest edukacja zdrowotna i promocja zdrowia obejmująca: <ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność informacyjno-edukacyjną; ▪ tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje; ▪ do powstrzymania się od spożywania alkoholu, przyjmowania narkotyków; ▪ działalność związaną z podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji zawodowych przedstawicieli podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom; ▪ działalność wpływającą na ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych; ▪ upowszechnianie informacji na temat dostępu do usług realizowanych w ramach Programu. Przewidywana liczba odbiorców działań - ok. 205 tys., w tym ok. 500 uczestników szkoleń i działań specjalistycznych spotkań edukacyjnych. Kierunkiem drugim jest profilaktyka dotycząca: <ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności zapobiegawczej; ▪ poszerzania, udoskonalania i wdrażania oferty skutecznych, rekomendowanych programów profilaktycznych; ▪ poszerzenia oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej; ▪ rozwijania kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców, sprzyjających budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. Przewidywana liczba odbiorców działań skierowanych głównie do dzieci i młodzieży oraz środowiska szkolnego - ok. 12 tys. osób. Kolejnym trzecim kierunkiem działania jest reedukacja szkół, rehabilitacja (readaptacja i reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa ukierunkowana na: <ul style="list-style-type: none"> ▪ leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych; ▪ zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania środków psychoaktywnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; ▪ wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej; ▪ ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Przewidywana liczba odbiorców działań - ok. 14,3 tys.

	<p>Czwartym kierunkiem jest natomiast organizacja Programu oraz badania i analizy uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenie warunków do zabezpieczenia pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku oraz zwiększanie zasobów realizatorów Programu; ▪ tworzenie warunków do kompleksowej diagnozy problemów uzależnień, ujednoliconego monitoringu i ewaluacji Programu; ▪ tworzenie warunków do koordynacji Programów i współpracy realizatorów i partnerów. <p>Przewidywana liczba sporządzenia ok. 70 opinii sądowych, rozpatrzenie około 200 wniosków o leczenie odwykowe, przeprowadzenie około 150 kontroli punktów sprzedaży alkoholu oraz około 100 wizyt w podmiotach realizujących działania finansowane z Programu. Przewidywane jest także prowadzenie badań i analiz na potrzeby Programu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Zwiększanie dostępu do pomocy psychologicznej dla osób z rodzin z problemem uzależnienia i zagrożonych uzależnieniem, doświadczających przemocy - Oferta Gdańskiego Ośrodka Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży obejmująca indywidualne konsultacje i terapię psychologiczną dla dzieci, młodzieży i dorosłych, konsultacje oraz terapię rodzin i par, terapię grupową, specjalistyczną pomoc dzieciom z alkoholowym zespołem płodowym oraz ich opiekunom, jak również specjalistyczną pomoc dzieciom doświadczającym przemocy oraz ich opiekunom. ▶ Podnoszenie jakości specjalistycznych usług - Wprowadzanie standardów w udzielaniu pomocy psychologicznej - superwizja pracy terapeutycznej, superwizja zespołu, zespół kliniczny, konsultacje dla specjalistów, tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.
II.3.4. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, w tym: uzależnieniu od hazardu, internetu i gier komputerowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Żyć z Pasją - Program profilaktyczny skierowany do grupy min. 1100 dzieci i młodzieży gdańskich szkół. Organizowane są zajęcia sportowo rekreacyjne oraz wycieczki integracyjne dla dzieci i młodzieży gdańskich szkół.
II.3.5. Przeciwdziałanie chorobom jamy ustnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Program profilaktyczny zapobieganie chorobie próchnicowej u dzieci w wieku 1-6 lat - W trakcie trwania programu, planowana jest jedna wizyta edukacyjno-profilaktyczna dla dziecka wraz z rodzicem/opiekunem, w ramach której rodzic, opiekun zostanie przeszkolony w zakresie prawidłowej higieny jamy ustnej dziecka, prawidłowego odżywiania oraz potrzeby regularnych kontroli zdrowia jamy ustnej dziecka. Dziecko zostanie zbadane stomatologicznie i zostaną określone jego potrzeby lecznicze.
II.3.6. Przeciwdziałanie chorobom zakaźnym.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zaszczep się przeciw grypie, a będziesz się cieszył jesienią życia - Program szczepienia przeciw grypie osób po 65 roku życia cierpiących na choroby przewlekłe. ▶ Zadanie realizowane jest w sposób komplementarny przez projekty, tj.: Zdrowe Życie Twoje Dziecka, Zdrowy Uczeń, Trzeci Wiek w Zdrowiu, przedstawione w tabeli zgodnie z kluczowym obszarem interwencji realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport. ▶ Zadania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS - Wsparcie osób pozytywnych, wsparcie rodzin osób zakażonych, profilaktyki i edukacja młodzieży i młodych dorosłych.
II.3.7. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym i rozwojowym.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja zadań przez podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe w zakresie rozwoju wczesnej, kompleksowej, dostępnej interwencji diagnostycznej i terapeutycznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i opieki osobom z problemami psychicznymi. ▶ Realizacja zadań przez podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe w zakresie promocji zdrowia psychicznego oraz profilaktyki zaburzeń adaptacyjno-rozwojowych wśród dzieci i młodzieży. ▶ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny na rzecz wsparcia mieszkańców miasta Gdańsk w obszarze zdrowia psychicznego. ▶ Szkoła dla rodziców - Program psychoedukacyjny dla rodziców w zakresie kształtowania relacji z dziećmi. ▶ Wsparcie rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych - Działania Gdańskiego Ośrodka Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży skierowane do osób pełniących rolę rodziców zastępczych. ▶ Program wsparcia psychicznego w ramach Gdańskiego Programu Wsparcia Rozrodczości na lata 2017-2020 w zakresie zdrowia prokreacyjnego polegający na wsparciu par po niepowodzeniach rozrodczych, jak i par korzystających z zapłodnienia pozaustrojowego.
II.3.8. Zapobieganie nadużywaniu leków i suplementów diety.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Trzeci Wiek w Zdrowiu - Program promocji zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania) skierowany do osób w wieku emerytalnym. W 2018 roku planowany jest udział ok. 250 uczestników.
II.3.9. Zapobieganie urazom i zatruciom.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zadania realizowane ze środków Budżetu Obywatelskiego 2018 - Na obszarze miasta przeprowadzone zostaną szkolenia z zakresu pierwszej pomocy dla 1394 mieszkańców Gdańska, tj.: po 41 osób z każdej dzielnicy.

Cel operacyjny: II.4. Podniesienie jakości opieki medycznej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
II.4.1. Integrowanie pomocy społecznej, psychologicznej i opieki medycznej, w tym: upowszechnienie wolontariatu w obszarze opieki medycznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny o wsparciu w zakresie zdrowia psychicznego - Prowadzenie punktu informacyjnego dla zainteresowanych i ich rodzin oraz elektronicznej oferty wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. W ramach punktu zapewnia się mieszkańcom Gdańska większy dostęp do informacji o bieżącej ofercie wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego. ▶ Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenie klubów samopomocy, środowiskowych domów samopomocy, domów pomocy społecznej oraz realizacja projektu deinstytucjonalizacji usług w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. ▶ Realizacja zadań przez podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe w zakresie inicjowania i wspierania specjalistycznych usług z zakresu pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób dotkniętych kryzysem psychicznym, trudnościami, zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz ich rodzin i opiekunów w tym szczególnie w zakresie integracji społecznej. Przewidywane jest także poszerzenie oferty wsparcia środowiskowego dla osób z różnych grup wiekowych, zmagających się z problemami, zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz osób znajdujących się w ich otoczeniu.
II.4.2. Tworzenie warunków dla lepszej dostępności i wyższej jakości usług medycznych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kontynuacja polityki Miasta w zakresie udostępniania gruntów i nieruchomości miejskich podmiotom świadczącym usługi zdrowotne oraz udzielanie bonifikaty w opłatach za najem podmiotom leczniczym realizującym usługi zdrowotne w budynkach komunalnych. ▶ X edycja corocznej nagrody Prezydenta Miasta Gdańska dla pracowników gdańskiej służby zdrowia. ▶ Zadanie realizowane komplementarnie przez projekty zlecone do realizacji podmiotom leczniczym. ▶ Przygotowanie dokumentacji projektowej w zakresie utworzenia Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży na ulicy Srebrniki 5a. ▶ Rozwój systemu zarządzania działaniami z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.
II.4.3. Kształtowanie postaw pacjentów i środowiska medycznego zwiększających skuteczność procesu leczenia.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacji zadań publicznych w zakresie prewencji i wsparcia środowiskowego - Działania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi wdrażane przez organizacje pozarządowe oraz podmioty lecznicze.
II.4.4. Edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aktywuj się w ratownictwie - Projekt promujący zdrowy styl życia oraz doskonalenie pływania z elementami ratownictwa i pierwszej pomocy nad wodą. Program kierowany do osób w przedziale wiekowym 8-50 lat. Szacuje się, iż odbiorcami programu będzie ok. 70 osób. ▶ Zimowa szkoła ratownictwa - Program promocji zdrowego stylu życia oraz doskonalenie pływania z elementami ratownictwa i pierwszej pomocy nad wodą. Program organizowany podczas ferii zimowych, kierowany do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz liceów. Zakłada się, iż adresatami programu będzie grupa ok. 30 uczestników. ▶ Warsztaty z udzielania pierwszej pomocy organizowane dla dzieci i młodzieży szkół Miasta Gdańska, kierowane do grupy min. 400 uczestników. ▶ Zadania realizowane ze środków Budżetu Obywatelskiego 2018 - Na obszarze miasta przeprowadzone zostaną szkolenia z zakresu pierwszej pomocy dla 1394 mieszkańców Gdańska, tj.: po 41 osób z każdej dzielnicy. Ponadto zorganizowane zostaną szkolenia z umiejętności posługiwania się defibrylatorami, połączone z rozmieszczeniem 26 urządzeń AED w przestrzeni publicznej Gdańska celem ochrony zdrowia i życia mieszkańców oraz turystów.

III. PROGRAM OPERACYJNY INTEGRACJA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Sfera relacji i więzi oraz bezpieczeństwa społecznego jest obszarem, mającym bardzo istotny wpływ na jakość życia mieszkańców Gdańska. Czynniki takie jak: poczucie więzi, poczucie bezpieczeństwa, poziom zaufania, poczucie przynależności do wspólnoty, zaangażowanie w życie lokalnej społeczności mają bardzo duży wpływ na poziom odczuwanego dobrostanu.

Realizowane działania rozbudują i uspołniają system działań służących rozwojowi rodzinnemu i osobistemu mieszkańców Gdańska, podniosą jakość działań systemu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, wsparcia społecznego. Upowszechniany będzie wolontariat i inne formy aktywności społecznej zwiększające potencjał rozwojowy społeczności lokalnych. Mieszkańcy Gdańska oraz organizacje, instytucje itp. działające w Gdańsku zyskają lepsze warunki partycypacji w procesie kreowania polityk miejskich. Otwartość procesu kształtowania miejskiej polityki wymaga istnienia silnego partnera społecznego, dlatego też podejmowane będą działania, mające na celu poprawę warunków dla rozwoju sektora pozarządowego i jego współpracy z Miastem.

Szczególnym wyzwaniem będzie skoordynowanie interdyscyplinarnego procesu rewitalizacji zdegradowanych dzielnic Gdańska, w szczególności działań o charakterze społecznym. Programy społeczne, których celem będzie wsparcie społeczności lokalnych zdegradowanych dzielnic Gdańska, realizowane będą z wykorzystaniem wszystkich wymienionych działań łączonych ze sobą w zależności od potrzeb dzielnicy i samych mieszkańców.

Cel operacyjny: III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.1.1. Rozwinięcie i uspołnienie systemu usług i działań służących rozwojowi rodzinnemu i osobistemu mieszkańców Gdańska.	<ul style="list-style-type: none">▶ Akcja Zima i Akcja Lato w mieście - W 2018 roku planowane jest rozszerzenie oferty rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Zdrowie Publiczne i Sport. Łączna liczba uczestników szacowana jest na ok. 1500 dzieci.▶ Przygotowanie do utworzenia Centrum Rozwoju Rodziny, a także wspieranie sieci klubów rodziców, grup wsparcia, szkół dla rodziców, konsultacji i poradnictwa dla rodzin.▶ Kampanie społeczne i akcje edukacyjne - Realizacja przedsięwzięć w zakresie aktywnego rodzicielstwa, rozwijania hobby i zainteresowań.▶ Działania skierowane do osób starszych w Gdańsku - W tym organizacja wydarzeń, tj.: koncert Benefis Dojrzałości, bal seniorów, kluby seniora, doroczny Pomorski Piknik Seniora, październik miesiącem seniorów. Ponadto wdrożenie pilotażowego projektu w zakresie systemu przywoławczego (teleopieki) dla seniorów.▶ Zbudowanie i prowadzenie Miejskiego Katalogu Usług Społecznych dostępnych dla mieszkańców.▶ Program Duża Gdańska Rodzina oraz Karta Dużej Rodziny - Kontynuacja wdrażania programów zwiększających możliwość dostępu dla rodzin wielodzietnych do różnorodnych usług kulturalnych, sportowych, edukacyjnych, wspierających, transportowych.▶ Gdański Fundusz Senioralny i Gdański Fundusz Młodzieżowy - W roku 2018 planowane jest zwiększenie zasięgu inicjatyw poprzez dotarcie do nowych środowisk oraz wzrost liczby projektów wspieranych w ramach funduszy. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja.▶ Fundusz Innowacji Społecznych INNaczej - Kontynuacja projektu zapewniającego kompleksowe wsparcie osób i organizacji, które chcą by w Gdańsku było INNaczej. Powstał z myślą o mieszkańcach Gdańska i rozwijany jest przez Urząd Miejski w Gdańsku, Fundację Gdańską oraz przedstawicieli biznesu, doświadczonych we wdrażaniu innowacyjnych przedsięwzięć z funduszu Alfabeat. System wsparcia zapewnia wnioskodawcom pomoc infrastrukturalną, czyli przestrzeń biurową i miejsce do spotkań w Inkubatorze Sąsiedzkiej Energii oraz w miejscach przyjaznych innowatorom, wsparcie merytoryczne poprzez udział w MIXERZE, czyli spotkaniu z mentorami, które stwarza możliwość przedyskutowania i skonsultowania swojego pomysłu, a także pomoc mentorską podczas trwania projektu oraz wsparcie finansowe do 3 tys. zł. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość.▶ Gdański Fundusz Młodego Gdańczyka - Wdrożenie nowego instrumentu wsparcia w formie regrantingu: inicjatyw młodzieżowych, edukacji nieformalnej oraz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.▶ Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych - Realizacja akcji informacyjnych i edukacyjnych dotyczącej prawidłowych zachowań konsumenckich, szkolenia i debaty, wdrożenie procedur działania służb i instytucji. Przeprowadzenie kampanii społecznych, a także organizacja 4 Gdańskiego Dnia bez Długów oraz Dnia Bezpieczeństwa Ekonomicznego. Zrealizowanie remontu na ulicy Grunwaldzkiej 44 oraz uruchomienie w tym miejscu Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych oferującego usługi informacyjne, edukacyjne i doradztwo.▶ Wdrażanie Modelu Integracji Imigrantów w Gdańsku - Działania ukierunkowane na integrację społeczności przyjmującej oraz cudzoziemców. Opublikowanie i upowszechnianie pakietu startowego dla cudzoziemców. Realizacja kampanii społecznej Łączy nas Gdańsk. Realizacja usług w postaci kursów językowych, doradztwa

	<p>i pośrednictwa pracy, informacji, wsparcia w legalizacji pobytu, konsultacji prawnych. Rozszerzenie działalności miejskiego Centrum Informacji i Wsparcia Imigrantów. Przyjęcie pierwszego uczestnika programu rezydencji kulturalnej ICORN dla artystów uchodźców - przedsięwzięcie podejmowane będzie w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny. Ponadto zakłada się realizację zewnętrznej ewaluacji Modelu. Prowadzone będą także szkolenia kompetencji międzykulturowych w gdańskich instytucjach i organizacjach. Działania podejmowane będą w obszarach: rynku pracy, pomocy społecznej, aktywności w społecznościach lokalnych, mieszkalnictwa, komunikacji społecznej, bezpieczeństwa - przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji, edukacji, sportu, zdrowia i kultury.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Wdrażanie Karty Różnorodności oraz przygotowanie Modelu na rzecz Równego Traktowania - Prace wdrożeniowe zespołu w ramach Urzędu Miejskiego w Gdańsku nad wdrożeniem Karty Różnorodności (przygotowanie analizy i diagnozy problemów i potrzeb, szkolenia dla urzędników, przygotowanie polityki antydyskryminacyjnej Urzędu, zatrudnianie cudzoziemców etc.) Proces przygotowywania Modelu na rzecz Równego Traktowania (spotkania zespołu, grup eksperckich, diagnoza, cele, zadania, harmonogram, konsultacje społeczne, szkolenia i edukacja zespołu). Przygotowania do przyjęcia i wdrażania Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. Działalność Rady ds. Równego Traktowania, prace ekspertów, organizacja spotkań, seminariów, konferencji, szkoleń, realizacja Gdańskiego Dnia Praw Człowieka, Dni Różnorodności, Gdańska Nagroda Równości. Realizacja konkursu dotacyjnego dla organizacji pozarządowych w zakresie ochrony wolności i praw człowieka, równego traktowania, równych szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji i radykalizacji. ▶ Wdrażanie wsparcia edukacyjnego i psychologicznego dla dzieci i młodzieży, dorosłych w zakresie działań prewencyjnych. ▶ Wdrażanie Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego - Zwiększenie liczby zadań powierzonych organizacjom pozarządowym i podmiotom leczniczym w zakresie prewencji, interwencji, integracji i koordynacji. Wprowadzenie po raz pierwszy trzyletnich kontraktów na realizację zadań w zakresie zdrowia psychicznego szczególnie w zakresie realizacji pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychiatrycznej. ▶ Rozwijanie sieci punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, wyłonienie nowych podmiotów realizujących usługi a także zwiększenie liczby punktów. ▶ Diagnozowanie i monitorowanie zapotrzebowania mieszkańców na usługi społeczne w Gdańsku. ▶ Uruchomienie pilotażowego programu teleopieki dla osób starszych w Gdańsku. ▶ Współpraca z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej i wdrażanie Lokalnego Modelu Ekonomii Społecznej - Działania mają na celu rozwój przedsiębiorczości społecznej, wzmacnianie podmiotów ekonomii społecznej. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość. Uruchamianie w Urzędzie Miejskim w Gdańsku klauzul społecznych na zamówienia publiczne dla podmiotów ekonomii społecznej. Pilotażowe uruchomienie nowych zadań zleconych w obszarze edukacji i polityki społecznej w infrastrukturze miejskiej podmiotom ekonomii społecznej. ▶ Zwiększenie dostępności infrastruktury edukacyjnej i społecznej dla mieszkańców Gdańska.
<p>III.1.2. Rozbudowanie oraz podtrzymywanie sieci inicjatyw i działań dzielnicowych, sąsiedzkich, rodzinnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Prowadzenie Domów i Klubów Sąsiedzkich oraz Centrów Aktywności Lokalnej - Inicjatywa obejmie w roku 2018 rozwój oferty i rozszerzenie dostępności niniejszych form. Zwiększy się też liczba Domów i Klubów Sąsiedzkich w Gdańsku (nowe zgłoszenia organizacji pozarządowych, uruchomienie Centrum Aktywności Lokalnej w Gdańsku Południe). ▶ Animacja społeczności lokalnych - Wprowadzenie na szeroką skalę działań realizowanych w wybranych obszarach/dzielnicach miasta ze szczególnym uwzględnieniem obszarów rewitalizowanych. ▶ Model Wspierania Rozwoju Społeczności Lokalnych - W roku 2018 zakończone zostaną prace koncepcyjne, po czym planuje się przyjęcie dokumentu oraz rozpoczęcie prac wdrożeniowych. Celem modelu jest wzmacnianie społeczności lokalnych w zdolności do zaspokajania potrzeb i aspiracji ich członków i członków oraz do tworzenia więzi w oparciu o wartości solidarności i dobra wspólnego. Działania obejmują domy i kluby sąsiedzkie, animatorów i organizatorów społeczności lokalnych, partnerstwa lokalne, inicjatywy społeczności, partycypację w tworzeniu przestrzeni publicznej oraz edukację. ▶ Zawiązywanie partnerstw w ramach Gdańskiej Sieci Partnerstw Lokalnych - Budowanie kolejnych lokalnych partnerstw animujących aktywność obywatelską w dzielnicach, rozwijanie działań organizatorów społeczności lokalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku. ▶ Organizacja Gdańskich Dni Sąsiadów - Wsparcie dla lokalnych liderów w organizacji spotkań sąsiedzkich oraz animowaniu codziennej aktywności i zaangażowania w życie dzielnicy, osiedla. ▶ Wspieranie inicjatyw sąsiedzkich poprzez dofinansowanie rewitalizacji przestrzeni podwórkowych w ramach cyklicznych programów partycypacyjnych - W ramach planowanych działań zorganizowany zostanie konkurs Wspólne Podwórko 2018, program Zagospodarowanie Podwórek Głównego Miasta, program Podwórka Kwartałowe. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna. ▶ Wdrażanie inicjatywy lokalnej - Wspólna realizacja zadań publicznych z mieszkańcami na podstawie złożonych przez mieszkańców lub organizacje wniosków. ▶ Kontynuacja prac przygotowawczych do uruchomienia Gdańsk SolidarityHub - Miejsce ma zapewnić przestrzeń dla działań łączących aktywność obywatelską i innowacje społeczne. Będzie ono świadczyć usługi dla obecnych, nowych i przyszłych mieszkańców, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, podmiotów

	<p>ekonomii społecznej oraz społecznie odpowiedzialnego biznesu. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Solidarność Codziennie - W ramach programu planowane jest rozszerzenie działalności przestrzeni w Europejskim Centrum Solidarności na potrzeby animacji i wsparcia aktywnych obywateli, społeczności lokalnych i organizacji pozarządowych. Pogłębienie współpracy z organizacjami pozarządowymi podnajmującymi przestrzeń biurową w Europejskim Centrum Solidarności (wspólne projekty, realizacja zadań miasta). Realizowane będą nowe przedsięwzięcia i projekty, wdrażany będzie system szkoleń dla animatorów i organizatorów Solidarności Codziennie. ▶ Realizacja obchodów Sierpnia 80 w postaci programu Zrozumieć Sierpień, czyli ogólnomiejskiej akcji utrwalającej i rozwijającej dziedzictwo Solidarności poprzez współdziałanie mieszkańców w lokalnych społecznościach, sąsiedztwach i dzielnicach. ▶ Gdański Fundusz Sąsiedzki - Instrument wsparcia w formie regrantingu w zakresie: obchodów Gdańskich Dni Sąsiadów oraz organizacji lokalnych imprez o charakterze integracyjnym, prowadzenia dzielnicowych portali społecznościowych w Gdańsku, wspierania inicjatyw prorodzinnych (np. kluby rodzica, kluby mam), ▶ Rozwój współpracy - Pogłębianie współpracy z Radami i Zarządami Dzielnic Gdańska, prace Pełnomocnika ds. Rad Dzielnic i Współpracy Lokalnej.
III.1.3. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb i działań społeczności lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Udostępnianie infrastruktury miejskiej na potrzeby działań społecznych mieszkańców. ▶ Remonty i adaptacje infrastruktury na potrzeby rozwoju działań obywatelskich i sąsiedzkich. ▶ Przeprowadzenie remontu i adaptacji pod potrzeby Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych z funkcją interdyscyplinarnej pomocy dłużnikom, wsparcia osób pokrzywdzonych przestępstwem, nieodpłatnym punktem pomocy prawnej. ▶ Budowa, remont i adaptacja Domów i Klubów Sąsiedzkich oraz Centrów Aktywności Lokalnych, w tym budowa centrum na Gdańsku Południe. Przewidywane oddanie Centrum Aktywności Lokalnej na Ujeścisku łączącego dom sąsiedzki, Centrum Pracy Socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną przewidywane jest na ostatni kwartał 2018 roku. Natomiast w połowie 2018 roku planuje się dokończenie remontu dachu Domu Sąsiedzkiego na ulicy Zakopiańskiej. ▶ Przygotowywania i rozpoczęcie modernizacji lub budowy infrastruktury społecznej w ramach rewitalizacji - W Gdańsku obszary wyznaczone do rewitalizacji to Dolne Miasto (Centrum Integracji i Aktywizacji Społecznej, Centrum Wsparcia i Terapii Rodziny), Nowy Port (Klub Aktywnego Mieszkańca, Punkt Młodzieżowy), Biskupia Górka i Stary Chełm (Dom Sąsiedzki Buczka, Dom Sąsiedzki Biskupia Górka) oraz Orunia (Ratusz Oruński – Mediateka, Rada Dzielnicy, funkcje społeczne, Centrum Profilaktyki Młodzieży, Dom Sąsiedzki). Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna. ▶ Przygotowanie dokumentacji i rozpoczęcie inwestycji w zakresie stworzenia domu sąsiedzkiego w dzielnicy Chełm (Orunia Górna) na ulicy Platynowej.
Cel operacyjny: III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.2.1. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu miastem.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zwiększenie wpływu na proces tworzenia polityk publicznych - Wspierany szeroko będzie wzrost udziału mieszkańców i przedstawicieli organizacji pozarządowych w radach (m.in. Rada ds. Seniorów, Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Imigrantów i Imigrantek, Rada ds. Równego Traktowania), grupach roboczych, zespołach doradczych Prezydenta Miasta Gdańska oraz komisjach powoływanych przez władze lokalne, a także poprzez działanie Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. ▶ Wzrost liczby procesów partycypacyjnych z udziałem mieszkańców nie tylko z wykorzystaniem procesów informowania czy konsultowania, ale i współdecydowania i współrealizacji zadań publicznych miasta Gdańsk. ▶ Cykl spotkań Prezydenta z mieszkańcami - Kontynuacja cyklu wizyt prezydenta w dzielnicach, warsztatów, spotkań mieszkańców z prezydentem, zastępcami i innymi urzędnikami. Zwiększenie liczby i optymalizacja przebiegu spotkań. ▶ Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska - Wspieranie ciała doradczego współkreującego politykę miejską w obszarze dotyczącym dzieci i młodzieży. ▶ Przygotowanie do wdrożenia programu Gdańszczanin 50+ - Realizacja partycypacyjnego procesu budowania programu stanowiącego podstawę polityki miejskiej wobec osób po 50 roku życia. ▶ Budżet Obywatelski - Realizacja kolejnej edycji projektu w oparciu o procesy ewaluacji i konsultacji z mieszkańcami podczas tworzenia regulaminu Budżetu Obywatelskiego 2019. Wzrost środków w budżecie partycypacyjnym do 18 mln zł. ▶ Konsultacje społeczne - Realizacja uchwały Rady Miasta Gdańska w oparciu o konsultacjach w sprawach ważnych dla miasta kierunków rozwoju i polityk miejskich ▶ Panele Obywatelskie - Kontynuacja współpracy z mieszkańcami w ramach nowej formy partycypacji i aktywności obywatelskiej w tworzeniu i wpływaniu na politykę miejską. Ponadto planuje się realizację rekomendacji wypracowanych przez uczestników panelu obywatelskiego pt. „Jak wspierać aktywność obywatelską w Gdańsku?”.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kontynuacja działań w zakresie aktywności obywatelskich podczas Tygodnia Demokracji oraz realizacja cyklu spotkań dla młodzieży z prezydentem Gdańska w zakresie idei samorządności i wzmacniania postaw obywatelskich. Upowszechnienie przedsięwzięć i projektów w zakresie samorządu i samorządności w tym dystrybucja publikacji. ▶ Otwarty Gdańsk - Kontynuacja prowadzenia polityki otwartości będącej procesem, który polega na udostępnianiu obywatelom danych gromadzonych przez miasto, w tym przy wykorzystaniu strony http://otwartygdansk.pl
III.2.2. Zwiększenie roli organizacji, instytucji i innych podmiotów w budowaniu polityk miejskich.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Powoływanie i prowadzenie zespołów tematyczno-branżowych, w tym Zespołów Dialogu Obywatelskiego - Budowanie programów branżowych, strategii, modeli w oparciu o interdyscyplinarne zespoły. Proces uwzględnia zasady partycypacji wielu środowisk w tworzeniu założeń do polityk miejskich. ▶ Realizacja kolejnych Paneli Obywatelskich, nowej formy partycypacji i aktywności obywatelskiej w tworzeniu i wpływaniu na politykę miejską. ▶ Rozwój strony internetowej Dialog Obywatelski www.gdansk.pl/dialog-obywatelski wspierającej aktywność obywatelską, integrującej informacje o możliwych konsultacjach i procesach partycypacyjnych w Gdańsku. ▶ Prowadzenie ciał doradczych i opiniujących powołanych przy Prezydencie lub Wydziale Rozwoju Społecznego. ▶ Realizacja procesów partycypacji społecznej w tworzeniu i wdrażaniu polityk publicznych w Gdańsku - Informowanie, konsultowanie, wspólne podejmowanie decyzji, wspólne działania z mieszkańcami, wspieranie niezależnych inicjatyw mieszkańców. ▶ Rozwój partnerstwa publiczno-społecznego w budowaniu i realizacji polityk miejskich.
Cel operacyjny: III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.3.1. Zwiększenie uczestnictwa i wypromowanie wolontariatu jako ścieżki rozwoju osobistego, nabywania kompetencji społecznych i zawodowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Miejskie Centrum Wolontariatu - Pośrednictwo między wolontariuszami a podmiotami, szkolenie wolontariuszy, prowadzenie bazy wolontariuszy, upowszechnianie i promowanie wolontariatu, rozwijanie kompetencji podmiotów przyjmujących wolontariuszy. ▶ Wdrażanie Gdańskiego Modelu Wspierania Rozwoju Wolontariatu. ▶ Rozwój form wolontariatu - W tym prozatrudnieniowego oraz pomocowego w ramach inicjatyw Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku. ▶ Realizacja Tygodnia Wolontariatu wraz z Galą Wolontariatu. ▶ Wdrożenie programu Aktywizacji Zawodowej i Integracji Społecznej Imigrantów poprzez wolontariat. Dzięki programowi organizacje mogą skorzystać z umiejętności językowych, doświadczenia i różnorodności kulturowej cudzoziemców zamieszkujących w Polsce, a migranci mogą zdobyć nowe umiejętności, poznać polską rzeczywistość i poczuć się w Gdańsku jak w domu. ▶ Kampania społeczna promująca wolontariat. ▶ Lokalne centra wolontariatu - Uruchomienie sieci lokalnych centrów wolontariatu powiązanych z siecią domów i klubów sąsiedzkich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów rewitalizowanych. ▶ Wdrażanie Gdańskiego Programu Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim i jednostkach miasta. ▶ Promocja Miejskiego Centrum Wolontariatu w szkołach, w tym program grywalizacji - Termosfera, spotkania informacyjne w szkołach, współpraca ze szkolnymi kołami wolontariatu.
III.3.2. Rozwinięcie infrastruktury i narzędzi organizowania wolontariatu.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Udostępnianie infrastruktury miejskiej na potrzeby rozwoju i realizacji wolontariatu. ▶ Remonty i adaptacje infrastruktury na potrzeby rozwoju i realizacji wolontariatu, ze szczególnym uwzględnieniem Domów i Klubów Sąsiedzkich.
Cel operacyjny: III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.4.1. Podniesienie efektywności i skuteczności działań realizowanych w sferze pożytku publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozszerzenie katalogu zadań zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym - Nowe i rozszerzone obszary zadań zleczanych: usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej, profilaktyczne wsparcie dzieci i młodzieży, promocja zdrowia, ochrona zdrowia psychicznego, integracja imigrantów, rezydencja kulturalna dla artystów uchodźców, równe traktowanie, przeciwdziałanie dyskryminacji i radykalizacji, mieszkalnictwo społeczne, innowacje społeczne, animacja społeczności, segregowanie odpadów, likwidacja pieców węglowych, inkubowanie nowych organizacji pozarządowych, przekazywanie organizacjom do prowadzenia kolejnych placówek pomocy i integracji społecznej. ▶ Zwiększenie wsparcia finansowego na realizację zadań przez organizacje pozarządowe z 49 milionów złotych w roku 2017 do ponad 54 milionów złotych w roku 2018.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pomoc niefinansowa - Inicjatywa realizowana będzie w oparciu m.in. o użyczenie pomieszczeń, czy sprzętu. Zoptymalizowanie korzystania przez organizacje pozarządowe z lokali użytkowych poprzez łączenie i wspólne korzystanie z przestrzeni. ▶ Szkolenia i doradztwo grupowe i indywidualne dla organizacji pozarządowych. ▶ Budowanie nowych partnerstw międzysektorowych - Zawiązywanie partnerstw na rzecz realizacji wspólnych projektów, w tym projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Zapewnianie wkładu własnego dla organizacji pozarządowych do realizacji projektów partnerskich współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. ▶ Nagroda im. Lecha Bądkowskiego - Coroczne nagradzanie najlepszej organizacji pozarządowej, darczyńcy roku, społecznika roku. ▶ Działania informacyjno-promocyjne o działalności organizacji pozarządowych. ▶ Realizacja kampanii społecznych - Promocja wsparcia gdańskich organizacji pozarządowych, w tym 1% oraz promowanie działaczy pozarządowych.
III.4.2. Poprawienie warunków dla rozwoju sektora pozarządowego i jego współpracy z miastem.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Usprawnienie systemu komunikacji pomiędzy samorządem i organizacjami pozarządowymi - Wdrożenie systemu elektronicznej obsługi konkursów, realizacji i rozliczania dotacji miejskich. ▶ Wsparcie działalności Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych. ▶ Centrum Projektów Erasmus+ - Celem funkcjonowania Centrum jest zapewnienie wsparcia w zakresie aplikowania o środki finansowe z Programu Erasmus+ dostępnego dla grup projektowych, nauczycieli i dyrektorów placówek. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja oraz Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny. ▶ Kontynuacja prac przygotowawczych do uruchomienia Gdańsk SolidarityHub - Miejsce ma zapewnić przestrzeń dla działań łączących aktywność obywatelską i innowacje społeczne. Będzie ono świadczyć usługi dla obecnych, nowych i przyszłych mieszkańców, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społecznie odpowiedzialnego biznesu. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny. ▶ Realizacja projektu BoostInno w ramach Urbact III, przygotowanie i przyjęcie programu wspierania innowacji społecznych w Gdańsku i jego realizacja. ▶ Rozszerzenie zakresu i dostępności usług Centrum Organizacji Pozarządowych w Gdańsku - Rozszerzenie zakresu i poprawienie jakości usług realizowanych w ramach Centrum organizacji Pozarządowych. Uruchomienie programu pn. Solidarność Codziennie w przestrzeni Europejskiego Centrum Solidarności skierowanego w części do środowisk młodzieżowych i małych organizacji pozarządowych. ▶ Znowelizowanie i przebudowanie strony internetowej poświęconej organizacjom pozarządowym w Gdańsku na portalu www.gdansk.pl ▶ Przeprowadzenie kampanii społecznej i edukacyjnej w zakresie współpracy miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi.
Cel operacyjny: III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.5.1. Rozszerzenie dostępności i podniesienie jakości działań wspierających rodziny przeżywającej trudności.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja prac i działalności Gdańskiego Centrum Świadczeń oferującego różnorodne świadczenia socjalne dla osób i rodzin w Gdańsku. ▶ Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania oraz Gdańskiego Programu Osłonowego - Ograniczanie problemu niedożywienia oraz promowanie zdrowego odżywiania. Programem objęte są rodziny o niskim statusie materialnym lub przeżywające kryzys. Rozszerzenie oferty dowozu posiłków dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. ▶ Wsparcie dla dzieci z rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze - Placówki dzienne prowadzone w formie opiekuńczej, specjalistycznej i podwórkowej. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach typu specjalistycznego. Poza wsparciem dziennym w formie placówek wsparcia dziennego w 2018 roku planuje się także zlecenie organizacji prowadzenia Klubu Młodego Wrzeszczaka, tj. świetlicy realizującej działania integracyjne, animacyjne, edukacyjne, sportowe i lingwistyczne dla mieszkańców rewitalizowanego Wrzeszcza. ▶ Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych - Rozszerzenie wsparcia o ofertę dedykowaną dzieciom w szczególnej sytuacji, wymagających specjalistycznego wsparcia. ▶ Wsparcie rodzin przeżywających kryzys - Mediacje wspierające w rozwiązywaniu konfliktów, asystentura rodziny. ▶ Kompleksowe wspieranie rodzin, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej - Kontynuacja działań obejmujących poradnictwo, trening umiejętności społecznych, asystentura. ▶ Zapewnienie oferty konsultacji, poradnictwa specjalistycznego i terapii dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - Organizacja specjalistycznej diagnozy rodziny oraz diagnozy psychofizycznej dla dzieci.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zapewnienie bezpieczeństwa rodziny, w szczególności bezpieczeństwa dziecka i ochrona przed przemocą - Dyżury interwencyjne pracowników socjalnych, realizacja programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy, działalność Centrum Niebieskich Kart, grupy wsparcia dla ofiar przemocy i osób/rodzin zagrożonych przemocą. ▶ Modyfikacja ośrodka interwencji kryzysowej - Wzmocnienie działań związanych z udzielaniem wsparcia w kryzysie. ▶ Wzmocnienie współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji polityk ochrony dziecka przed krzywdzeniem. ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Gdańsku - Działalność Zespołu poświęcona jest ogólnomiejskiej strategii oraz głównym kierunkom pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania Zespołu obejmą w szczególności kampanię o charakterze informacyjno-edukacyjnym dla mieszkańców miasta przeciw przemocy w rodzinie, która przeprowadzona zostanie we współpracy z podmiotami, organizacjami i instytucjami miejskimi. ▶ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Działalność i procedury skierowane do osób uzależnionych i nadużywających alkoholu, kreowanie i wdrażanie polityki w obszarze profilaktyki i leczenia uzależnień.
III.5.2. Zwiększenie udziału i podniesienie jakości rodzinnych form pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych - Przeszkolenie ok. 50 osób chcących pełnić funkcję rodzin zastępczych. ▶ Podnoszenie kwalifikacji zawodowych opiekunów zastępczych, integracja i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu - Zwiększanie oferty szkoleniowej, superwizji, grupy wsparcia dla opiekunów zastępczych. ▶ Badania psychologiczne - Organizacja badań psychologicznych dla kandydatów rodziców zastępczych oraz dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. ▶ Wdrażanie programów - Animacja, uczestnictwo dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej w zajęciach sportowych, edukacyjnych, kulturalnych. ▶ Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne - Poradnictwo i wsparcie dla opiekunów w rodzinach zastępczych, zwiększenie liczby psychologów pracujących na rzecz rodzin zastępczych, organizacja diagnoz psychofizycznych dla dzieci w pieczy zastępczej. ▶ Model wspierania rodzicielstwa zastępczego - Projekt obejmuje wdrożenie transparentnych zasady wsparcia finansowego oraz niefinansowego rodzin zastępczych i dziecka. ▶ Promocja idei rodziny zastępczej - Nowa kampania społeczna „Podziel się domem” na rzecz zwiększenia liczby rodzin zastępczych, w szczególności zawodowych. ▶ Wdrażanie projektów ukierunkowanych na usamodzielnienie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej - Działania prowadzone będą z uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i społecznej, edukacji, mieszkalnictwa i obszaru zdrowia. ▶ Program specjalny skierowany do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej - Inicjatywa realizowana we współpracy z Gdańskim Urzędem Pracy.
III.5.3. Podniesienie jakości opieki i wychowania w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzin biologicznych - Zapewnienie dostępu do placówek opiekuńczo-terapeutycznych dla dzieci ze schorzeniami wielonarządowymi pozostawianych w szpitalach. ▶ Indywidualne specjalistyczne wsparcie dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych - Przedsięwzięcie ukierunkowane na zwiększenie dostępu do indywidualnej terapii. ▶ Wsparcie usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej - Zwiększenie liczby miejsc w mieszkaniach wspomaganych i w mieszkaniach ze wsparciem. Wdrażanie projektów ukierunkowanych na usamodzielnienie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i społecznej, edukacji, mieszkalnictwa i obszaru zdrowia. Wzmocnienie i profesjonalizacja funkcji opiekuna usamodzielnienia. Realizacja we współpracy z Gdańskim Urzędem Pracy w Gdańsku programu specjalnego skierowanego do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
III.5.4. Zwiększenie kompetencji kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozwój asystentury rodzinnej - Planuje się zwiększenie liczby asystentów rodziny, psychologów oraz zatrudnienie kolejnych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. ▶ Szkolenia i doradztwo dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. ▶ Budowa bazy superwizorów i zwiększenie dostępu do superwizji kadr.
III.5.5. Dostosowanie infrastruktury systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Przygotowanie i rozpoczęcie budowy zespołu 3 budynków dla potrzeb Pogotowia Opiekuńczego w Gdańsku. ▶ Remonty i adaptacje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (Domy Integracyjno-Rodzinne) ▶ Przygotowanie projektu i rozpoczęcie przygotowania inwestycji dla budowy małej placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci (ul. Cienista - Domy Integracyjno-Rodzinne). ▶ Inwentaryzacja zasobów miejskich, wybór lokalizacji, rozpoczęcie remontów i adaptacji na potrzeby placówek opiekuńczo-wychowawczych (domów dla dzieci). ▶ Pozyskiwanie i przygotowanie mieszkań dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka z zasobów miasta. ▶ Wsparcie wychowanków pieczy w pozyskiwaniu i remontowaniu mieszkań z zasobów miejskich i prywatnych.

	<p>► Rozszerzenie dostępu do mieszkań wspomaganych i mieszkań ze wsparciem dla usamodzielnianych wychowanków pieczy.</p>
	<p>Cel operacyjny: III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej.</p>
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.6.1. Zwiększenie dostępu do przystępnych, trwałych i wysokiej jakości usług społecznych.	<p>► Aktywny Samorząd - Realizacja Programu w zakresie eliminowania barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do usług społecznych, w szczególności edukacyjnych.</p> <p>► Rozwijanie i zwiększenie ilości miejsc w środowiskowych formach wsparcia dla osób starszych - Prowadzenie dziennych domów pomocy, w tym Dziennych Domów Senior WIGOR, Dzienny Dom Opieki, prowadzenie rodzinnych domów pomocy, dowożenie obiadów.</p> <p>► Zwiększenie dostępu do pomocy prawnej - Rozszerzenie i wzmocnienie inicjatywy Nieodpłatnej Pomocy Prawnej - usług bezpłatnego poradnictwa prawnego dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, osób do 26 i po 65 roku życia, kombatantów i weteranów, posiadaczy karty dużej rodziny oraz ofiar klęsk żywiołowych lub katastrof.</p> <p>► Zapewnienie usługi mediacji w ramach postępowania administracyjnego dot. przyznawania świadczeń w Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie - Pilotażowe uruchomienie usługi w związku z nowelizacją Kodeksu Postępowania Administracyjnego.</p> <p>► Realizacja kompleksowego wspierania osób bezdomnych - Zapewnienie schronienia, rozwój mieszkalnictwa wspomagane i mieszkań ze wsparciem zapobiegającego utrwalaniu się bezdomności wśród dzieci osób bezdomnych, rozwijanie asystentury osób bezdomnych, włączanie pracowników socjalnych w działania aktywizujące środowiska osób bezdomnych.</p> <p>► Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym na lata 2016-2023 - Program ma na celu zwiększanie puli mieszkań wspomaganych oraz mieszkań ze wsparciem i kierowany jest do osób i rodzin w trudnym położeniu. Program w szczególności dedykowany jest młodzieży dorastającej w trudnych warunkach bez pomocy rodziców, osobom o specjalnych potrzebach, np.: z niepełnosprawnościami, osobom starszym, osobom zagrożonym eksmisjami, osobom doświadczającym bezdomności, czy wychodzącym z uzależnień, ale też ofiarom przemocy w rodzinie, ofiarom zdarzeń losowych czy traumatycznych wydarzeń. Program zakłada przeznaczenie z mieszkaniowego zasobu miasta 50 lokali mieszkalnych rocznie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkania wspomagane - wsparcie intensywne i regularne prowadzone przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej i organizacje pozarządowe; ▪ mieszkania ze wsparciem - wynajmowane przez Gminę Miasta Gdańsku zapewniające okresowe wsparcie udzielane przez podmioty z obszaru społecznego. <p>Ponadto prowadzenie 2 mieszkań chronionych utworzonych w ramach programu „Za życiem”. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura.</p> <p>► Wdrażanie usług dla osób zadłużonych - Projekt obejmował będzie działania, tj.: konsultacje, doradztwo, wsparcie psychologiczne, grupy samopomocowe. Uruchomienie kompleksowej pomocy dłużnikom w ramach Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych.</p> <p>► Realizacja innowacji społecznej w zakresie mechanizmu obligacji społecznych w projekcie „Zadłużeni w Obligacjach” - Wypracowanie modelu zastosowania mechanizmu obligacji społecznych, w oparciu o rozwiązanie problemu zadłużeń czynszowych mieszkańców zarówno w zasobach komunalnych, jak i poza komunalnych Miasta Gdańska.</p> <p>► Rozszerzenie niskoprogowych usług społecznych - Inicjatywa kładzie nacisk na interwencje realizowane „spoza biurka” bezpośrednio w środowisku osób wymagających wsparcia poprzez działania, tj.: streetworking, pedagogika ulicy, animacja, asystentura.</p> <p>► Wprowadzenie kart przedpłaconych dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku.</p> <p>► Rozwój grupowej i środowiskowej pracy socjalnej - Rozszerzenie działalności organizatorów społeczności lokalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Gdańsku.</p> <p>► Rozwój wolontariatu i organizacja działań społecznych we współpracy z podmiotami niepublicznymi - jako działalność uzupełniająca ofertę istniejących usług.</p> <p>► Wzmocnienie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - Działania prowadzone będą w szczególności na obszarach rewitalizowanych i zdegradowanych.</p> <p>► Zwiększenie dostępu i jakości usług opiekuńczych - W tym specjalistycznych usług opiekuńczych i innych usług społecznych skierowanych do osób niesamodzielnich.</p> <p>► Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób z autyzmem - W tym opracowanie modelu wsparcia dla dorosłych osób z autyzmem w ramach projektu w programie POWER (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020).</p> <p>► Zwiększenie dostępu i poprawa jakości środowiskowych usług skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi - Przedsięwzięcie zakłada m.in. wdrażanie modelu deinstytucjonalizacji w zakresie zdrowia psychicznego w postaci m.in. asystentów środowiskowych, punktu informacyjno-konsultacyjnego, zespołu diagnostycznego, mieszkań wspomaganych.</p> <p>► Zwiększenie liczby klubów i ośrodków wsparcia - W tym m.in. wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych oraz z autyzmem.</p>

<p>III.6.2. Rozwinięcie działań w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych - Zwiększenie zatrudnialności wśród osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie, kompleksowe wsparcie w/w osób poprzez realizację działań edukacyjnych, zdrowotnych, społecznych i zawodowych oraz usług społecznych wspierających wejście na rynek pracy. Realizacja przedsięwzięcia dla wszystkich mieszkańców Gdańska z ofertą realizowaną na terenach rewitalizowanych (Nowy Port, Dolne Miasto, Biskupia Górka, Orunia) i zdegradowanych (Stogi, Przeróbka). ▶ Realizacja projektów aktywizacyjnych w oparciu o mieszkalnictwo społeczne w tym mieszkania wspomagane i mieszkania ze wsparciem - Osiedle Sitowie, mieszkania rozproszone (np. Świrskiego), Centrum Treningu Umiejętności Społecznych (CTUS), Dom Ekologiczny ze Wsparciem (Dolne Młyny). ▶ Gotowość Praca Samodzielność - Realizacja projektu w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. ▶ Profesjonalizacja i rozwój wsparcia dla osób bezrobotnych - Wprowadzanie e-usług, indywidualna obsługa klienta, realizacja indywidualnych planów działania, pośrednictwo pracy: staże, szkolenia, dotacje na działalność gospodarczą, bezpłatne przejazdy komunikacją miejską, bony dla osób poniżej 30 roku życia, praca subsydiowana, prace społecznie użyteczne, realizacja Programu Aktywizacja i Integracja, specjalistyczne poradnictwo zawodowe. ▶ Rozwój i wzmacnianie dotychczasowych podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających i aktywizujących osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. ▶ Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych w wydziałach i jednostkach Miasta ▶ Rozszerzenie działalności Centrum Integracji Społecznej w Gdańsku a także Klubów Integracji Społecznej. Powstanie nowego Centrum Integracji Społecznej na Dolnym Mieście dedykowanego pracy z osobami w kryzysie psychicznym.
<p>III.6.3. Wzmocnienie pracysocjalnej i zmodernizowanie systemu świadczeń socjalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ „Gdański model rozdzielenia pracy socjalnej od świadczeń” - Projekt ma na celu skuteczniejszą pomoc rodzinom w ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownik prowadzący pracę socjalną skoncentruje się na zaangażowaniu rodziny i jej otoczenia w proces poszukiwania i wdrażania adekwatnych rozwiązań zgłaszanych problemów. Dzięki wyodrębnieniu pracy socjalnej, pracownik socjalny lepiej wykorzysta swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje we wprowadzaniu i utrwalaniu korzystnej zmiany w sytuacji rodziny. Wprowadzane rozwiązanie umożliwi pracownikom ds. świadczeń wnikliwie zapoznanie się z sytuacją rodziny, skuteczne motywowanie do wykorzystania własnych zasobów, uprawnień i możliwości oraz przyznanie adekwatnej pomocy. W roku 2018 planowane jest przeprowadzenie ewaluacji modelu. ▶ Rozwój pracy socjalnej poprzez wzmocnienie wykorzystywania oferty dostępnych usług i zasobów lokalnych. ▶ Działalność Zespołu Rozwoju Pracy Socjalnej - monitorowanie i wzmacnianie jakości realizacji Modelu rozdzielenia pracy socjalnej od świadczeń.
<p>III.6.4. Zwiększenie kompetencji kadr systemu pomocy i integracji społecznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szkolenia i doradztwo dla kadr systemu pomocy i integracji społecznej. ▶ Budowa bazy superwizorów i zwiększenie dostępu do superwizji kadr. ▶ Działania integrujące służby i podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy - Szkolenia, upowszechnianie informacji, spotkania edukacyjno-informacyjne.
<p>III.6.5. Dostosowanie infrastruktury systemu pomocy i integracji społecznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kontynuacja reorganizacji pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku - W roku 2018 poszukiwane będą rozwiązania inwestycyjne dla nowej siedziby dla Gdańskiego Centrum Świadczeń - jednostki wydzielonej ze struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku. ▶ Przygotowanie dokumentacji do remontu i adaptacji budynku na ulicy Srebrniki 5a dla potrzeb Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego/Centrum Psychiatrii Środowiskowej dla Dzieci i Młodzieży. ▶ Budowa i utworzenie w ramach Centrum Aktywności Lokalnej m.in. Centrum Pracy Socjalnej dla Gdańska Południe. ▶ Adaptacja i remont budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku na ulicy Leczkowa 1a (droga pożarowa, izolacja, poddasze, dach, kanalizacja burzowa). ▶ Remont i adaptacja pomieszczeń na Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych. ▶ Kontynuacja remontu na ulicy Zakopiańskiej gdzie realizowane są m.in. zadania w zakresie zapewnienia wsparcia i schronienia dla bezdomnych kobieta a także matek z dziećmi. ▶ Przygotowania do wsparcia realizacji budowy nowej placówki schroniska z funkcją opiekuńczą w Gdańsku Przegalinie przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Przygotowanie lokalizacji i dokumentacji dla nowej placówki dla osób bezdomnych (ogrzewalni i noclegowni). ▶ Przygotowanie dokumentacji i rozpoczęcie inwestycji w zakresie stworzenia zespołu mieszkań wspomaganych dla kobiet z dziećmi na ul. Platynowej. ▶ Remonty i adaptacje placówek i ośrodków wsparcia w systemie pomocy i integracji społecznej - Interwencja skierowana zostanie m.in. do Centrów Pracy Socjalnej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Dziennych Domów Pomocy, Domów Pomocy Społecznej i Ośrodki Wsparcia. ▶ Rozszerzenie dostępu poprzez budowę, remonty i adaptacje do mieszkań wspomaganych i mieszkań ze wsparciem dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - Przez Gdańską Infrastrukturę Społeczną sp. z o.o. przygotowana zostanie w 2018 roku inwestycja na ulicy Cienistej i ulicy Platynowej obejmująca docelowo 50 mieszkań.

Cel operacyjny: III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
III.7.1. Zaplanowanie i realizacja polityki społecznej oraz włączenie jej w inne polityki miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zintegrowanie działań - Planowanie i realizacja polityki społecznej miasta w 2018 roku polegać będzie na szerokiej współpracy wdrażaniu Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz innych Programów Operacyjnych, w których ujęte zostały działania w obszarze polityki społecznej. ▶ W związku z szerokim zakresem realizowanych strategii, programów, planów i modeli a także faktem realizacji ich przez różne wydziały Urzędu Miasta i jednostki Miasta Gdańska, niezbędna jest odpowiednia koordynacja polityki społecznej realizowana przez Wydział Rozwoju Społecznego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku. ▶ W 2018 kontynuowane będzie wdrażanie Programu Strategicznego wypełniającego zadania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W powiązaniu z Programami Operacyjnymi i Programem Strategicznym koordynowanych i wdrażanych będzie kilkanaście programów branżowych/tematycznych, planów i modeli ukierunkowanych na rozwiązywanie konkretnych problemów, wymaganych niejednokrotnie przepisami ustaw. ▶ Wypracowanie, przyjęcie i wdrażanie, w ramach projektu Boosting Social Innovation, Zintegrowanego Planu Działania - międzysektorowej polityki publicznej dotyczącej ekosystemu wspierania innowacji społecznych. ▶ Wypracowanie, przyjęcie i wdrażanie w ramach projektu Change, Modelu Wspierania Rozwoju Społeczności Lokalnych. ▶ Realizacja diagnoz i analiz w zakresie polityki społecznej - Monitorowanie i ewaluowanie danych o polityce społecznej i sytuacji mieszkańców. ▶ Realizacja ewaluacji programów i modeli wdrażanych w zakresie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej. ▶ Mapowanie potrzeb i zasobów społecznych - Zbudowanie i pilotażowe wdrożenie systemu zarządzania usługami społecznymi. ▶ Sieciowanie polityki społecznej z innymi politykami miejskimi np. przestrzeni publicznej, kultury, gospodarki, ekologii. ▶ Powoływanie i funkcjonowanie zespołów, rad, koalicji, partnerstw wdrażających zintegrowaną, międzysektorową i interdyscyplinarną politykę społeczną w różnych obszarach. ▶ Rozwój współpracy z sektorem biznesu - W tym realizacja programów społecznej odpowiedzialności biznesu w działaniach polityki społecznej. ▶ Realizacja partnerstw na poziomie metropolitalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim i europejskim w celu realizacji zadań polityki społecznej. ▶ Kontynuacja prac przygotowawczych do uruchomienia Gdańsk SolidarityHub - Miejsce ma zapewnić przestrzeń dla działań łączących aktywność obywatelską i innowacje społeczne. Będzie ono świadczyć usługi dla obecnych, nowych i przyszłych mieszkańców, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społecznie odpowiedzialnego biznesu. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny.
III.7.2. Zintegrowanie działań polityki społecznej m.in. w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, edukacji, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa, bezpieczeństwa publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zintegrowane zarządzanie wdrażaniem Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, innych Programów Operacyjnych uwzględniających działania polityki społecznej, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych a także programów branżowych (m.in. w zakresie starości, niepełnosprawności, bezdomności, zdrowia psychicznego, pieczy zastępczej, bezpieczeństwa ekonomicznego i zadłużeń, mieszkalnictwa społecznego), projektów, modeli, procedur. ▶ Przygotowanie i rozpoczęcie wdrażania Modelu na rzecz Równego Traktowania. ▶ Realizacja zintegrowanych, wielowymiarowych projektów w obszarze polityki społecznej. ▶ Opracowanie założeń i wdrożenie badania wskaźników jakości miejskiej polityki społecznej. ▶ Uspójnienie systemu budowania i wdrażania programów w zakresie polityki społecznej. ▶ Budowanie nowych programów, projektów, modeli i procedur w zależności od potrzeb.

IV. PROGRAM OPERACYJNY KULTURA I CZAS WOLNY

Działania mają na celu zwiększenie udziału mieszkańców w kulturze oraz zaangażowanie ich we współtworzenie kultury w Gdańsku. Poprawie ulec powinna dostępność i jakość instytucji kultury. Wyzwanie stanowi wypełnienie „białych plam” na kulturalnej mapie miasta poprzez tworzenie nowych miejsc zaangażowanych w działalność kulturalną lub otwartych na aktywność kulturalną. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze, to także zwiększenie współudziału mieszkańców w szeroko rozumianej ofercie spędzania czasu wolnego, a także aktywnym działaniu na rzecz zmian w mieście, jak i współdecydowaniu o zagospodarowaniu miejskiej przestrzeni publicznej. Zwiększanie uczestnictwa gdańszczan w kulturze jest też stymulowane przez działania rozwijające kompetencje kulturowe i kulturalne, tj. edukację kulturową, adresowaną do różnych grup odbiorców.

O kulturowym potencjale miasta decydują w dużej mierze działający w nim twórcy i artyści, dlatego jeden z celów stanowi podnoszenie atrakcyjności Gdańska, jako miejsca sprzyjającego ich rozwojowi. Ludzie kultury współtworzą i wzbogacają ofertę kulturalną miasta, a ta, obok miejskiego klimatu czy dziedzictwa kulturowego, wzmacnia ponadlokalny i międzynarodowy potencjał gdańskiej kultury i zwiększa szansę na przyciągnięcie odbiorców i turystów nie tylko z miasta, metropolii i regionu, ale też z innych części kraju i świata.

Innym celem jest zmiana postrzegania kultury w perspektywie gospodarczej – kultura ma być nie tylko beneficjentem rozwoju gospodarczego (wsparcie, dotacje, mecenat), ale też aktywnie go współtworzyć poprzez stymulowanie kreatywności, rozwój przemysłów kultury i wspomnianej wcześniej oferty turystycznej.

Cel operacyjny: IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców Gdańska.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IV.1.1. Tworzenie nowych oraz poprawa dostępności i jakości istniejących instytucji oraz innych miejsc kultury i spędzania czasu wolnego.	<ul style="list-style-type: none">▶ Mapa miejsc z potencjałem wykorzystania do działań kulturalnych prowadzonych przez mieszkańców i grupy nieformalne - W ramach kontynuacji prac nad mapą sieci społecznych w roku 2018 planowane jest jej uzupełnienie o dodatkowe informacje odnośnie obiektów z potencjałem kulturowym.▶ Zapewnienie możliwości realizacji działań kulturalnych, spotkań i oferty spędzania czasu wolnego w ramach istniejących i nowo powstających lokalnych centrów aktywności - Stworzenie kolejnych Domów Sąsiedzkich oraz wsparcie działań organizacji pozarządowych poprzez system grantowy, w tym tzw. małe granty, wypracowanie zasad komunikacji z mieszkańcami, zwiększanie dostępu do funduszy dla grup nieformalnych - Funduszu Senioralnego, Funduszu Młodzieżowego, Funduszu Sąsiedzkiego.▶ Kontynuacja prac przygotowawczych do uruchomienia Gdańsk SolidarityHub - Miejsce ma zapewnić przestrzeń dla działań łączących aktywność obywatelską i innowacje społeczne. Będzie ono świadczyć usługi dla obecnych, nowych i przyszłych mieszkańców, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społecznie odpowiedzialnego biznesu. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska.▶ Poprawa atrakcyjności, jakości i użyteczności przestrzeni publicznych poprzez działania kulturalne - Kontynuowane będą działania z zakresu kultury i sztuki, takie jak: Narracje, Odcinki, Przewodniczki, Gdańskie Miniatury, Metropolitanka, Grassomania. Stanowią one przedsięwzięcia realizowane w przestrzeni miejskiej przez instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe, wybierane w otwartym konkursie ofert. Dodatkowo realizowane będą inicjatywy mające na celu poprawę infrastruktury i małej architektury oraz animację wybranych miejsc w Gdańsku m.in. rynku w Oliwie, podwórek w rewitalizowanych dzielnicach.▶ Kontynuacja działań z zakresu rozwój kultury w nowych miejscach powstałych z inicjatyw społecznych lub prywatnych - Do takich miejsc należą m.in. Garnizon Kultury, Oliwski Ratusz Kultury, Królewska Fabryka Karabinów, 100cznia, Olivia Cooltura. Równolegle podjęta zostanie modernizacja już istniejących miejsc, jak np. Dom Zarazy w Oliwie.
IV.1.2. Rozwój oferty kulturalnej i usług czasu wolnego uwzględniającej potrzeby różnych grup odbiorców.	<ul style="list-style-type: none">▶ Równoważenie oferty podmiotów kultury - Przedsięwzięcie ukierunkowane zostanie w szczególności na uwzględnienie potrzeb różnych grup odbiorców oraz otwieranie się instytucji na działania kierowane do różnych grup, w tym działania zmierzające do zniesienia barier utrudniających równy dostęp do kultury. Dla przykładu w Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia zaplanowano działania mające na celu włączenie kulturalne osób niewidomych i niedowidzących (m.in. prowadzenie audiodeskrypcji na żywo w czasie wernisaży, dopracowanie aplikacji ArtSeeŁaźnia, która umożliwia samodzielne zwiedzenie wystawy osobie niewidomej) oraz warsztaty sensoryczne dla dzieci autystycznych.▶ Gdańska Karta Mieszkańca - Jest to strategiczny projekt rozpoczęty w październiku 2017, który rozwijany będzie w 2018 roku. Jego celem jest zapewnienie mieszkańcom miasta równego dostępu do gdańskich instytucji kultury i innych miejsc budujących tożsamość mieszkańców. Lista najważniejszych miejsc, gdzie wstęp będzie bezpłatny obejmie 10 placówek, pozostałe instytucje zapewnią atrakcyjny system zniżek.▶ W ramach wdrażania Modelu Integracji Imigrantów wzbogacona zostanie oferta kulturalna skierowana do imigrantów, m.in. odnowiona zostanie formuła Biografii Gdańskich, które będą prezentować nie tylko mniejszości narodowe w rozumieniu prawnym, ale też inne grupy etniczne i narodowościowe zamieszkujące Gdańsk.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wzrost dostępności informacji o ofercie kulturalnej i ofercie spędzania czasu wolnego - Wprowadzenie ogólnodostępnej internetowej bazy wydarzeń uwzględniającej ofertę instytucji kultury i innych organizatorów kultury, a także inicjatyw osiedlowych, lokalnych i indywidualnych - kontynuacja prac nad metropolitalnym portalem informacyjnym planer.info.pl. ▶ Tworzenie polityk otwartości - Zwiększanie dostępności instytucji kultury poprzez organizację Nocy Muzeów i tzw. dni otwartych, a także wprowadzanie systemów promocji, m.in. w oparciu o Metropolitalną Kartę do Kultury. ▶ Creative Talks - Zainicjowanie programu upowszechniania wiedzy dotyczących funkcjonowania Hubów Kreatywnych wraz z British Council. ▶ Wzmacnianie tożsamości gdańszczan - Inicjatywa łączy w sobie promowanie specyfiki wyjątkowych gdańskich miejsc, np. dzielnic oraz lokalnej aktywności kulturalnej jako czynników wpływających na jakość życia w mieście i tworzących jego unikalny charakter. Działania w tym zakresie obejmują wieloletnie projekty jak np. Lokalni Przewodnicy (w 2018 - w Oliwie), Metropolitanka, Gdańskie Dni Sąsiadów czy Festiwal Narracje (2018 - w Oliwie), święta dzielnic (w 2018 np.: obchody 85-lecia przyłączenia Oruni do Gdańska, 45-lecie przyłączenia do Gdańska Sobieszewa, tradycyjne festyny: Retro Dolne Miasto, Viva Oliva czy Cud nad Martwą Wisłą w Nowym Porcie) oraz ulic (np. coroczne święta ulic Mariackiej czy Północnej) czy miejsc (w 2018 r. odbędą się obchody 100-lecia przekazania Miastu Parku Oruńskiego), wzmacniających tożsamość dzielnicową jako komplementarną z tożsamością miejską. Fundamentalne znaczenie będzie miał kolejny V Światowy Zjazd Gdańszczan o tematyce podkreślającej morską tożsamość miasta (lipiec 2018). Natomiast wzmacnianiu tożsamości mieszkańców w kontekście marki Gdańska jako miasta wolności i solidarności służy stosunkowo nowy projekt wieloletni - Gdański Tydzień Demokracji. Bardziej skoncentrowane na współczesnym życiu miasta, partycypacji i obywatelskim poczuciu współodpowiedzialności są flagowe projekty: Budżet Obywatelski czy różnego rodzaju konsultacje społeczne. ▶ Kultywowanie ważnych jubileuszy związanych z historią Gdańska - Pogłębianie świadomości dziedzictwa historycznego i kulturowego wśród kolejnych pokoleń gdańszczan, jak np. lokalne kampanie wokół rocznicy odzyskania wolności, obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej, podpisania Porozumień Sierpniowych, Urodziny Heweliusza; w 2018 szczególne znaczenie będą miały wszelkie wydarzenia odbywające się w ramach obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości z tradycyjną gdańską Paradą Niepodległości, 35. rocznica przyznania Lechowi Wałęsie Pokojowej Nagrody Nobla oraz 75. urodziny gdańskiego noblisty. ▶ Tworzenie wysokiej jakości dzieł artystycznych w przestrzeni publicznej Gdańska - Planuje się uruchomienie programu „Sztuka w Przestrzeni Publicznej” mającego na celu poprawę jakości dzieł, które pojawiają się w przestrzeni publicznej Gdańska, w tym powołanie zespołu ekspertów - Rady Artystycznej, wypracowanie rekomendacji zgodnych z planami zagospodarowania przestrzennego oraz zasad współpracy z partnerami prywatnymi - inwestorami. Wdrażanie programu obejmie podmioty takie jak Urząd Miejski w Gdańsku, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia oraz inne podmioty kultury. Ponadto realizowane będą kolejne etapy projektu Galeria Zewnętrzna Miasta Gdańska. Na podstawie wykonanej w 2017 roku dokumentacji technicznej planowane jest wykonanie zagospodarowania skweru przy ul. Dolnej, który przeobraz się w mały park, będący miejscem sprzyjającym integracji. Skwer, tworzący nową przestrzeń spędzania czasu wolnego na obszarze Dolnego Miasta, zrealizowany zostanie wg. nagrodzonego projektu Carmen Elfinger.
<p>IV.1.3. Rozwijanie kompetencji kulturalnych i kulturowych mieszkańców Gdańska poprzez edukację kulturową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozwijanie Gdańskiego Programu Edukacji Kulturowej obejmującego edukację kulturalną, artystyczną, obywatelską i tożsamościową, w ramach którego przewidziano prace analityczne, koncepcyjne i wdrożeniowe polegające na: kompilowaniu oraz ciągłej aktualizacji ofert edukacyjnych podmiotów kultury w Gdańsku oraz organizacji pozarządowych; prowadzeniu szkoleń dla edukatorów, animatorów kultury, nauczycieli, wychowawców, celem opracowania założeń programu, którego prototyp zostanie przetestowany pod koniec 2018; intensyfikacji współpracy instytucji kultury z placówkami gdańskiego systemu edukacji, m.in. poprzez pogłębianie wymiany informacji na linii instytucje kultury - Urząd Miejski w Gdańsku - placówki oświatowe. Wyodrębniony zostanie również program grantowy z zakresu edukacji kulturowej - priorytetem objęte zostaną działania kierowane do dzieci i młodzieży oraz testowany będzie moduł elektronicznej obsługi przyznawania grantów organizacjom pozarządowym. Zakłada się ponadto zwiększenie dostępności oferty edukacyjnej wzmacniającej kompetencje uczestnictwa w kulturze poprzez odpowiednie kształtowanie oferty miejskich instytucji kultury (kierowanej do wszystkich grup odbiorców) oraz dofinansowanie działań realizowanych w przestrzeni Domów Sąsiedzkich. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja. ▶ Kontynuacja wdrażania Gdańskiego Programu Rozwoju Czytelnictwa - Zorganizowany zostanie cykl około 250 spotkań autorskich dla dzieci i dorosłych z gwiazdami literackimi z Polski i zagranic., około 15 warsztatów i spotkań poświęconych nowym mediom, około 10 wydarzeń promujących nowości wydawnicze, w tym prowadzenie odpowiedniej kampanii reklamowej. ▶ Modelowa Biblioteka Szkolna - Głównym celem projektu jest przygotowanie bibliotekarzy do pracy wg nowych standardów, zdobycie przez pracowników bibliotek szkolnych kompetencji w zakresie tworzenia bogatej oferty aktywizującej dzieci i młodzież z wykorzystaniem potencjalnych możliwości, jakie stwarza nowoczesna biblioteka szkolna. W roku 2018 planuje się przeszkolenie 40 pracowników bibliotek.

Cel operacyjny: IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IV.2.1. Wsparcie twórczości i działalności artystycznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdańskie Otwarte Pracownie - Program wspiera udostępnianie przestrzeni przeznaczonych do prowadzenia i prezentowania twórczości artystycznej. Pulę dotychczas udostępnionych pracowni w roku 2018 planuje się zwiększyć o kolejne 5-10 lokali przeznaczonych dla artystów. ▶ Kompleksowy system wsparcia ludzi kultury - Kontynuacja procesu tworzenia i udoskonalania kompleksowego systemu wsparcia dla artystów, twórców, animatorów, kuratorów i promotorów, poprzez dotychczas wypracowany system nagród oraz stypendiów przyznawanych przez Miasto. Prowadzone będą także prace nad umożliwieniem aplikowania online o wsparcie w formie grantu oraz rozwijany będzie program rezydencjalny. Natomiast w celu stworzenia Gdańskiej Kolekcji Sztuki Współczesnej planowane jest pozyskanie dzieł twórców o istotnym potencjale artystycznym.
IV.2.2. Wsparcie przedsiębiorczości kulturalnej i kreatywnej oraz zwiększenie gospodarczego znaczenia kultury w Gdańsku.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Powiązanie kultury i przemysłów kreatywnych z przedsiębiorczością - Stworzenie w ramach powstających inkubatorów przedsiębiorczości oraz w ramach działań Instytutu Kultury Miejskiej programów kierowanych do artystów wchodzących na rynek oraz dla przedsiębiorców działających w przemysłach kultury (Kultura Spotyka Biznes, KaWa) oraz programów prowadzonych przez Olivia Business Centre. ▶ Art Inkubator - Opracowanie koncepcji działalności inkubatora dedykowanego bezpośrednio sektorowi kultury. Zgodnie z założeniami procesu rewitalizacji przestrzeni miejskiej w Gdańsku zakłada się lokalizację Art Inkubatora na obszarze Dolnego Miasta i powiązanie jego funkcjonowania z działalnością Inkubatora Starter podejmowanej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość. ▶ Współpraca interdyscyplinarna - Realizacja projektów kulturalnych angażujących do współpracy jednostki z różnych sektorów, takich jak szkoły, twórcy, instytucje kultury, placówki badawcze oraz przedstawiciele biznesu, w tym m.in. współpraca z przemysłem modowym angażująca projektantów oraz przedstawicieli Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.
Cel operacyjny: IV.3. Wzmocnienie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IV.3.1. Wsparcie i rozwój gdańskiej oferty kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego o ponadlokalnym i międzynarodowym potencjale.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wsparcie strategicznych marek i produktów kulturowych - Działania ukierunkowane zostaną w szczególności na inicjatywy takie jak: Europejski Poeta Wolności, Solidarity of Arts, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Plenerowych i Ulicznych FETA, Międzynarodowy Festiwal Szekspirowski, Międzynarodowy Festiwal Mozartowski Mozartiana, Gdański Festiwal Muzyczny, Actus Humanus, Siesta Festival, All About Freedom Festival, Soundrive Festival, Interference Festiwal, DocFilm Festival, Festiwal Gdańsk Dźwiga Mużę, Jazz Jantar, Dni Muzyki Nowej, Platforma Tańca. ▶ Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz stworzenia programu polegającego na prezentacji sztuki w przestrzeni publicznej Gdańska, promocji gdańskich projektantów sztuki użytkowej oraz tworzeniu centrum dla start-upów zajmujących się projektowaniem sztuki użytkowej w przestrzeni publicznej. ▶ Rozwój oferty produktów turystyki kulturowej - Kontynuacja tworzenia w oparciu o kluczowe idee i elementy tożsamości Gdańska unikalnych produktów, takich jak Gdańskie Szlaki Kulturowe, Smaki Gdańska, gra miejska Geocaching czy wdrażanie i poszerzanie systemu elektronicznych przewodników po Gdańsku. ▶ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Wyspy Sobieszewskiej - Rozwój aplikacji Gdańskich Questów, w ramach której tworzone będą kolejne gry osadzone w wybranych przestrzeniach miasta, a w szczególności na obszarze Wyspy Sobieszewskiej. ▶ Tworzenie zintegrowanych pakietów turystycznych - Kontynuacja projektu Karta Turysty - oferującej pakiet zniżek i bezpłatnych wstępów do muzeów, obiektów kultury i rozrywki oraz restauracji, zintegrowanej z funkcją biletu metropolitalnego komunikacji miejskiej. Na 2018 rok zaplanowane jest poszerzenie oferty partnerów Karty oraz rozwój siatki punktów sprzedaży.
IV.3.2. Promocja oferty kulturalnej i turystycznej Gdańska w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zintegrowanie działań promocyjnych w zakresie marki Miasta i gdańskiej oferty kulturalnej - Działania prowadzone będą z uwzględnieniem różnych grup docelowych, między innymi w ramach rozwijania i promocji produktów turystycznych oraz organizacji akcji promocyjnych projektu „Gdańsk zaprasza” oraz wizyt studyjnych dla dziennikarzy, blogerów i touroperatorów. Kontynuowane będą prace nad otwartą internetową bazą informacji o wydarzeniach kulturalnych http://planer.info.pl, w tym wzbogacenie wersji elektronicznej o wydawnictwa drukowane charakteryzujące się spójną szatą graficzną i przygotowywane w polskiej oraz angielskiej wersji językowej. Prowadzony będzie dalszy rozwój portalu visitgdansk.com, w tym poprzez nawiązanie współpracy mającej na celu umożliwienie rezerwacji pobytów bezpośrednio ze strony oraz uruchomienie rosyjskojęzycznej wersji portalu. Na stronie udostępniona zostanie w kilku wersjach językowych publikacja na temat szlaków kulturowych, opracowana przez Gdańską Organizację Turystyczną we współpracy z Biurem ds. Kultury Urzędu Miasta w Gdańsku. Działania promocyjne obejmą również wydruk materiałów promocyjno-informacyjnych - m.in. folderów Gdańska, map turystycznych oraz opracowanych przez Biuro Prezydenta ds. Kultury materiałów dotyczących gdańskich instytucji kultury i festiwali, a także projektów Gdańskiej Organizacji Turystycznej pn. Szlak Gdańskich Lwów oraz Szlak Piwny. ▶ Przeprowadzenie kampanii wizerunkowej gdańskiej marki kulturalnej #WolnoscKultury, wraz z ewaluacją oraz wyznaczeniem nowych priorytetów w ramach promocji marki kulturalnej.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Promocja Gdańska jako miejsca otwartego na różne narodowości, religie i poglądy poprzez kampanię "Łączy nas Gdańsk", w tym wyznaczenie kryteriów przyznawania patronatu w przypadku działań kulturalnych. ▶ Promocja i komunikacja oferty kulturalnej Gdańska prowadzona będzie z uwzględnieniem strategicznych obszarów kultury, produktów flagowych, gdańskich instytucji kultury, szlaków kulturowych, obiektów dziedzictwa kulturowego, parków kulturowych, czy szlaków zwiedzania. Działania obejmą między innymi ogólnopolskie i zagraniczne akcje marketingowe (kampanie, reklamy, lokowanie marki, czy dystrybucję folderów promujących wizerunek miasta, flagowe wydarzenia kulturalne jak np. Jamboree 2023). Planuje się udział w zagranicznych targach turystyki indywidualnej oraz w tzw. Road Shows, a także w wydarzeniach krajowych promujących sposoby spędzania czasu wolnego i ich współorganizację. Kontynuowany będzie wieloletni projekt Gdańsk Światową Stolicą Bursztynu. ▶ Współpraca z Muzeum Narodowym w Gdańsku na rzecz stworzenia spójnej strategii promocyjnej o zasięgu lokalnym oraz międzynarodowym dla tryptyku "Sąd Ostateczny" Hansa Memlinga. ▶ Udział w sieciach współpracy i w międzynarodowych organizacjach kulturalnych i turystycznych - Utrzymane zostanie członkostwo w organizacjach takich jak Eurocities, Związek Miast Bałtyckich, ICORN, Cruise Baltic, czy European Cities Marketing. Jednocześnie kontynuowane będą projekty międzynarodowe, takie jak Corners czy Versopolis, PS2 – The People Smart Sculpture, Artecitya, International Association of Curators of Contemporary Art, Appolonia, Europe for Festivals – Festivals for Europe (EFFE), kontynuacja projektów Wilno w Gdańsku i Gdańsk w Wilnie. ▶ Udział w międzynarodowych targach dotyczących turystyki indywidualnej - Według wstępnych założeń będą to targi MATKA odbywające się w Helsinkach oraz VAKATIEBEURS organizowane w Utrechcie.
IV.3.3. Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym i międzynarodowym w sferze kultury i turystyki.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rewaloryzacja obiektów o istotnym znaczeniu historycznym, kulturalnym i turystycznym - Działania mające na celu przywrócenie wartości użytkowych i ekspozycję dziedzictwa kulturowego w roku 2018 obejmą w szczególności Wielki Młyn i Kuźnię Wodną. ▶ Nowe inwestycje w obszarze kultury, rozrywki i spędzania czasu wolnego - Na rok 2018 przewiduje się rozstrzygnięcie konkursu architektonicznego na projekt Muzeum Gdańska, które będzie zlokalizowane na terenie dawnego Zamczyska. Muzeum stanie się nowym kulturalnym i tożsamościowym centrum Gdańska z wystawą stałą opowiadającą ponad 1000-letnią historię miasta, laboratorium miejskim i strefą relaksu. Kontynuowane będą również prace nad utworzeniem Domu Daniela Chodowieckiego/Güntera Grassa, w którym znajdzie się miejsce na centrum rezydencyjne, centrum warsztatowe oraz wystawa stała prac graficznych D. Chodowieckiego i G. Grassa. ▶ Otwarcie budynku Kunsztu Wodnego - Będzie to nowa przestrzeń dla kultury w gdańskim śródmieściu, w której znajdzie się multimedialna makieta Gdańska oraz uruchomiony zostanie punkt informacji kulturalnej, stanowiąca także nową siedzibę Instytutu Kultury Miejskiej.
Cel operacyjny: IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IV.4.1. Wspieranie rozwoju kompetencji osób działających w kulturze i turystyce.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wdrożenie programu szkoleń dla edukatorów i animatorów w ramach Gdańskiego Programu Edukacji Kulturowej - Wsparcie metodyczne mające na celu nabywanie kompetencji przez pracowników instytucji, ułatwiających im docieranie do nowych grup docelowych, a także wpływające na ich osobisty rozwój zawodowy. W roku 2018 planuje się przeszkolenie kilkunastu osób. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja. ▶ Wspieranie rozwoju kompetencji w turystyce - Kontynuacja organizacji szkoleń oraz spotkań dla przedstawicieli branży turystycznej, realizowana przez Gdańską Organizację Turystyczną w ramach Gdańskich Forów Turystyki oraz konferencji Nowe Trendy w Turystyce. Na rok 2018 planuje się przeprowadzenie ok. 11 tego typu wydarzeń. ▶ Wspieranie rozwoju kompetencji w kulturze - Na rok 2018 zaplanowano kontynuację realizacji projektów podnoszących kompetencje kadr kultury, kierowanych do liderów działalności kulturalnej, animatorów, managerów kultury, edukatorów oraz kadry nauczycielskiej, takich jak: Akademia Nowych Mediów, Sieć Kultury oraz Active Citizens. Planowane jest uruchomienie stałego punktu konsultacji i doradztwa dla twórców kultury. ▶ Stworzenie grupy wymiany doświadczeń składającej się z managerów działów promocji w gdańskich instytucjach kultury. Zadaniem grupy będzie ułatwienie przepływu informacji, wskazanie potrzeb i wymiana dobrych praktyk. ▶ W ramach podwyższania standardów w zarządzaniu kulturą Biuro ds. Kultury Urzędu Miasta w Gdańsku zainicjowało w 2017 cykliczne szkolenia dla dyrektorów i kadry kierowniczej miejskich instytucji kultury. Poszczególne szkolenia, kontynuowane w roku 2018, będą dotyczyć najczęstszych problemów, z jakimi spotykają się wszystkie instytucje kultury, jak np. prawo autorskie czy zarządzanie procesem inwestycyjnym. Ponadto Biuro zwiększy liczbę szkoleń kierowanych do organizacji pozarządowych. Będą one dotyczyły otwartego konkursu ofert i zostaną zorganizowane w momencie ogłoszenia konkursu oraz na etapie podpisywania umów.

<p>IV.4.2. Monitorowanie i ewaluacja działalności w obszarach kultury, turystyki i spędzania czasu wolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Cassubia Gedania - Projekt mający na celu kompleksowe badanie tożsamości Gdańszczan. Zostanie on prowadzony przy współpracy Pomorskiego Centrum Badań nad Kulturą oraz Instytutu Kultury Miejskiej. ▶ Obserwatorium Kultury - Kontynuacja prac nad wdrażaniem projektu przez Instytut Kultury Miejskiej. W ramach programu prowadzone są badania kultury, upowszechnienie wyników badań i analiz, prezentacja danych na temat kultury, działania na rzecz podnoszenia kompetencji kadr kultury poprzez szkolenia, konsultacje i publikacje, oraz projekty eksperymentalne związane z upowszechnianiem wiedzy o kulturze i zwiększaniem dostępu do kultury – wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Obserwatorium współpracuje z Instytutem Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego, Regionalnym Obserwatorium Kultury Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Małopolskim Instytutem Kultury, Centrum Praktyk Edukacyjnych, Instytutem Badań nad Gospodarką Rynkową, Narodowym Centrum Kultury. Instytut Kultury Miejskiej jest członkiem Koalicji Otwartej Edukacji oraz partnerem sieci Obserwatoriów Żywej Kultury. Celem Obserwatorium Kultury jest łączenie badaczy i praktyków kultury poprzez transfer wiedzy, upowszechnianie wiedzy na temat zarządzania kulturą i polityki kulturalnej, podnoszenie kompetencji kadr kultury oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zarządzaniu kulturą oraz zapewnianiu dostępu do kultury. ▶ Badania turystyczne - Kontynuacja prowadzenia ciągłych badań ruchu turystycznego w Gdańsku, których wyniki komunikowane są poprzez raporty kwartalne oraz raport roczny, udostępniane na stronie visitgdansk.com. Zakres badań zostanie w 2018 roku poszerzony o analizę wpływu ekonomicznego turystyki na miasto. ▶ Badania statystyczne - Poszerzenie katalogu badań realizowanych przez Miasto o pytania odnoszące się do wskaźników przyjętych w Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus, Programie Operacyjnym Kultura i Czas Wolny oraz kontynuację monitoringu ruchu turystycznego i biznesowego w Gdańsku realizowanego przez Gdańską Organizację Turystyczną. Planowane badania publiczności instytucji kultury realizowane przez Obserwatorium Kultury Instytutu Kultury Miejskiej. ▶ Na Uniwersytecie Gdańskim utworzony został nowy kierunek na studiach stacjonarnych II stopnia - „Wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej”, w ramach którego rozszerzony zostanie zakres badań naukowych w zakresie tych dziedzin kultury.
---	--

V. PROGRAM OPERACYJNY INNOWACYJNOŚĆ I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Dobrze prosperujące przedsiębiorstwa stanowią istotny element rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Z jednej strony korzystnie wpływają one na lokalny rynek pracy – tworzą dużą podaż dobrych miejsc pracy, co pozwala na uniknięcie, bądź zmniejszenie skali wielu problemów społecznych oraz podniesienie jakości życia mieszkańców. Z drugiej strony, to dzięki ich istnieniu najzdolniejsi absolwenci pomorskich uczelni coraz częściej będą skłonni pozostawać i rozwijać się dalej w Gdańsku. Umocni to pozycję miasta na gospodarczej mapie nie tylko Polski, ale i Europy, czego korzyści odczuje zarówno sektor przedsiębiorstw, jak i mieszkańcy Gdańska.

Zaproponowane działania mają na celu stworzenie warunków przyczyniających się do rozwoju gdańskich przedsiębiorstw. Odpowiadają one zarówno na specyficzne potrzeby wsparcia rozpoczynających działalność startupów, jak i na dostosowanie jego oferty do wymagań istniejących już firm, w tym małym i średnim przedsiębiorcom z branż tradycyjnych. Część działań dedykowana jest sektorowi ekonomii społecznej. Duży nacisk położono na kwestię budowania współpracy przedsiębiorstw z otoczeniem biznesowym, w tym z innymi firmami. Niski poziom kapitału społecznego w naszym kraju w negatywny sposób przekłada się m.in. na relacje budowane przez firmy. Jest to obszar o ogromnym potencjale, którego uwolnienie korzystnie wpłynęłoby na warunki prowadzenia działalności biznesowych. Wzmacniana będzie konkurencyjność gdańskich przedsiębiorstw poprzez tworzenie warunków służących rozwojowi innowacyjnych i kreatywnych rozwiązań. Wspierane będą jednocześnie powiązania umożliwiające zwiększenie transferu wiedzy między gospodarką, a światem nauki prowadzące do większej komercjalizacji wyników badań. Firmy, w szczególności prowadzące działalność innowacyjną w zakresie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, często przejawiają ambicje wykraczające daleko poza krajowy rynek. Jednym z elementów wsparcia jest stworzenie oferty ułatwiającej przedsiębiorstwom dokonywanie zagranicznej ekspansji. Niezwykle istotną rolę w tworzeniu środowiska korzystnego dla rozwoju firm oraz innowacyjności odgrywa także edukacja - ważne, by kształtowała ona wśród uczniów postawy oraz kompetencje służące rozwojowi kreatywnej i innowacyjnej gospodarki.

Zadanie	Cel operacyjny: V.1. Zbudowanie środowiska dogodnego dla wzmacniania postaw przedsiębiorczych i kreatywnych.
V.1.1. Kształcenie kluczowych kompetencji wśród dzieci i młodzieży.	<p>Projekt/przedsięwzięcie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Zgamifikowane Lekcje Przedsiębiorczości - Projekt ma na celu wspieranie innowacyjności w pracy dydaktycznej i wychowawczej realizowane poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi w procesie kształcenia. Gamifikacja lekcji przedsiębiorczości obejmuje zajęcia odbywające się w szkołach ponadpodstawowych oraz program edukacji poprzedsiebiorczej dla klas gimnazjalnych i 7 klas podstawowych. Odbiorcami projektu są przede wszystkim uczniowie w wieku 13-18 lat, ale również

	<p>nauczyciele. Szacuje się, że projekt w roku szkolnym 2017/2018 przeprowadzony zostanie wśród uczniów 57 placówek szkolnych na terenie Gdańska i 10 innych miast w Polsce, w tym obejmie także 64 nauczycieli.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdańsk Business Week - Tygodniowe warsztaty przedsiębiorczości dla młodzieży (15-19 lat) prowadzone przez polskich i amerykańskich menedżerów. Odbiorcą projektu są uczniowie pomorskich szkół oraz grupa międzynarodowych uczniów (łącznie około 95 osób). W 2018 roku odbędzie się 8 edycja projektu. ▶ BeZee - Międzynarodowa konferencja dla środowisk edukacyjnych dotycząca trendów w edukacji, współpraca ze startupami edukacyjnymi. ▶ Edu Generator - Cykl spotkań i szkoleń skierowanych do nauczycieli i nauczycielek oraz osób zajmujących się edukacją zainteresowanych innowacyjnymi metodami nauczania. Spotkania odbywają się w cyklu co dwumiesięcznym. ▶ Startup Factory - Program akceleracji biznesowej dla młodzieży w wieku 15-19 lat. Podczas kilkumiesięcznych spotkań młodzież będzie rozwijała kompetencje przedsiębiorcze pod okiem mentorów biznesowych. Zadaniem młodzieży będzie przeprowadzenie wstępnej fazy budowania biznesu od pomysłu do wdrożenia produktu lub usługi. ▶ Me&My City Poland - Unikatowy projekt edukacji ekonomicznej i obywatelskiej zbudowany w oparciu o fiński prototyp Me&My City. Program łączy edukację szkolną oraz symulację miasta uwzględniając specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Program bazuje na uczeniu przez działanie i doświadczenie poprzez zaangażowanie w symulację procesów gospodarczych. ▶ Centrum Rozwoju Talentów Gdańskiego Urzędu Pracy - Punkt doradczo-coachingowy świadczący usługi z zakresu diagnostyki talentów. Jego misją jest pomoc osobom z różnych grup wiekowych (nie tylko zarejestrowanym jako bezrobotne lub poszukującym pracy, włączając także młodzież szkolną i studentów) w budowaniu mocnych stron i wspieraniu ich w rozwoju talentów w ramach 3 stref: Młodzieżowej Krainy Talentów (dedykowanej uczniom, rodzicom oraz nauczycielom), Akademii Kariery (dla osób dorosłych, pracujących) oraz Strefy Rozwoju Osobistego (dla osób bezrobotnych).
V.1.2. Identyfikacja oraz uzupełnienie braków kompetencyjnych i kadrowych w przedsiębiorstwach.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wakacyjny Staż - Projekt płatnych, wakacyjnych staży zawodowych. Celem projektu jest pomoc studentom i bezrobotnym absolwentom wyższych uczelni w zdobyciu nowych umiejętności oraz ułatwienie im wejścia na rynek pracy. Zadaniem projektu jest także wsparcie firm poszukujących stażystów, a jak pokazują dotychczasowe doświadczenia, często również nowych pracowników. Do 15 edycji zgłosiły się 93 firmy, które ufundowały 376 miejsc stażowych. Aplikacje natomiast złożyły 1383 chętne osoby. ▶ Wypracuj Przyszłość - Projekt płatnych staży całorocznych, którego celem jest pomoc uczniom ostatnich klas techników i ich absolwentom oraz studentom i absolwentom uczelni wyższych w zdobyciu doświadczenia zawodowego, a także ułatwienie im wejścia na rynek pracy. Fundatorami staży mogą być firmy, organizacje pozarządowe i inne instytucje, które zobowiążą się do przyjęcia stażystów i wypłaty im wynagrodzenia w minimalnej wysokości określonej w regulaminie projektu. W październiku 2017r. rozpoczęła się 3 edycja projektu. W 2 edycji, zrealizowanej w okresie październik 2016 - wrzesień 2017, udział wzięło 52 fundatorów staży, którzy zapewnili 83 miejsca stażowe. Zarejestrowano 370 zgłoszeń zainteresowanych stażem osób. ▶ Code Week - Cykliczna inicjatywa promująca naukę kodowania, w którą może zaangażować się każdy, bez względu na stopień zaawansowania swoich umiejętności programistycznych. W ramach wydarzenia został zaplanowany 2 dniowy hackathon. Wydarzenia stanowią element miesiąca technologicznego organizowanego w Gdańsku. ▶ Starter dla mam - Cykliczne spotkania dla młodych mam, które chcą realizować swoje ambicje zawodowe: planują założyć własną firmę, wrócić na rynek pracy lub chcą wyznaczyć swoje zawodowe cele. ▶ IRIS - Międzynarodowy projekt realizowany w partnerstwie 14 inkubatorów i parków technologicznych z Regionu Morza Bałtyckiego (INTERREG). Głównym celem projektu jest poprawa i umocnienie umiejętności zarządzania i rozwijania potencjału inkubatorów przedsiębiorczości i parków naukowo-technologicznych. W efekcie audytów partnerskich i warsztatów tematycznych każdy z partnerów zidentyfikuje braki, a następnie przetestuje i wdroży nowe rozwiązania poprawiające jakość działania. Projekt trzyletni realizowany w okresie październik 2017 - wrzesień 2020. Lider - Dalarna Science Park, Szwecja. Poziom dofinansowania wynosi 85%. ▶ Organizacja grupowych i indywidualnych szkoleń dla osób bezrobotnych - Lista szkoleń budowana będzie w oparciu o potrzeby zgłaszane przez pracodawców, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji, kompetencji i umiejętności zawodowych, na które istnieje wysokie zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy. W procesie opracowywania planu wykorzystywane będą wyniki raportu „Barometru zawodów”. ▶ Organizacja na wniosek pracodawców staży dla osób bezrobotnych - Na staże kierowane będą spełniające kryteria określone przez pracodawcę osoby bezrobotne wymagające wsparcia i zdobycia doświadczenia zawodowego. ▶ Dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców- Krajowy Fundusz Szkoleniowy - Projekt ma na celu zapobieganie utracie zatrudnienia przez pracowników, których kompetencje lub umiejętności uległy dezaktualizacji na rynku pracy. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy realizowany poprzez szkolenia i studia podyplomowe stanowi czynnik zwiększający konkurencyjność na rynku pracy zarówno firm, jak i samych pracowników.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Job Office Gdańskiego Urzędu Pracy - Placówka z siedzibą w Olivia Business Centre jest odpowiedzią na potrzeby klienta korporacyjnego, który w zasięgu ręki otrzymał (kilkadziesiąt dużych firm w bezpośrednim sąsiedztwie, np. Allianz, Amazon, Bayer, Energa, PwC, ThyssenKrupp) dostęp do szytej na miarę oferty, obejmującej szeroko rozumiane wsparcie w rekrutacji, uzupełnione niejednokrotnie o przeszkolenie kandydatów do pracy lub inne instrumenty finansowe. ▶ Metropolitarne Targi Pracy - Coroczne wydarzenie wzmacniające współpracę pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia a przedsiębiorcami. Skala i zasięg imprezy umożliwiają wystawcom-przedsiębiorcom dotarcie do dużej liczby odbiorców, zareklamowanie firmy oraz zrekrutowanie potencjalnych pracowników. ▶ Centrum Pracy Krótkoterminowej - Jest wyspecjalizowaną jednostką Gdańskiego Urzędu Pracy w zakresie wspierania pracodawców działających w branży HoReCa w pozyskiwaniu pracowników na czas określony, zastępstwo czy sezon letni. Usługi Centrum Pracy Krótkoterminowej w sposób szczególny adresowane są do osób młodych- uczniów i studentów trójmiejskich uczelni wyższych, pragnących połączyć naukę z pracą zarobkową. ▶ Referat ds. Zatrudnienia Cudzoziemców Gdańskiego Urzędu Pracy - wsparcie przedsiębiorców w utrzymaniu stabilności zatrudnienia oraz zapewnieniu niedoborów kadrowych, zwłaszcza w branżach cechujących się dużą sezonowością, poprzez pomoc w kierowaniu do pracy cudzoziemców. Referat świadczy usługi pracodawcom, jak i obcokrajowcom, zapewniając obsługę także w języku rosyjskim i ukraińskim. Organizuje spotkania, na których prowadzone są otwarte dyskusje między przedstawicielami urzędu wojewódzkiego, publicznymi służbami zatrudnienia, inspekcją pracy czy służbą graniczną, a światem biznesu. Współpracuje z działającym w Gdańsku Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek. Wspierane są działania organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz cudzoziemców na trójmiejskim rynku pracy. Przewidziano także współpracę z instytucjami z Ukrainy, Rosji i Białorusi w celu przekazywania informacji nt. poszukiwanych pracowników. Referat zapoznaje zainteresowanych pracodawców z zasadami zatrudniania cudzoziemców poprzez działania promocyjne, tj.: przygotowywania ulotek, katalogu usług dostępnych w 3 językach, promowanie Referatu w mediach, organizację spotkań informacyjnych dla pracodawców zatrudniających cudzoziemców, udostępnienie strony Gdańskiego Urzędu Pracy w języku rosyjskim i ukraińskim. ▶ Usługi pośrednictwa pracy świadczone są przez doradców klienta instytucjonalnego oraz doradcę klienta indywidualnego w oparciu o pozyskiwanie informacji o potrzebach kadrowych przedsiębiorstw i instytucji oraz kierowanie na wolne miejsca pracy osób bezrobotnych.
Cel operacyjny: V.2. Skuteczne i kompleksowe wsparcie gdańskich przedsiębiorstw i organizacji.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
V.2.1. Rozwój systemu wsparcia nowo powstających oraz istniejących przedsiębiorstw w branżach tradycyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Asystent Gdańskiego Przedsiębiorcy - Projekt realizowany w formie serwisu internetowego www.asystent.gdansk.gda.pl dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą, zawierającego szybki dostęp do procedur urzędowych zakładania działalności gospodarczej i profilu zaufanego oraz wyszukiwarkę przedsiębiorców Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. ▶ WWW in small and medium enterprises - Program wsparcia małych i średnich przedsiębiorców. Działania zostaną zaprojektowane na podstawie raportu z "Badania potrzeb gdańskich przedsiębiorców". ▶ Przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej - Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej to instrument rynku pracy skierowany do bezrobotnych, absolwentów centrum integracji społecznej oraz absolwentów klubów integracji społecznej zainteresowanych założeniem firmy. ▶ Wsparcie pracodawców w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy - Projekt wdrażany będzie poprzez refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osób bezrobotnych. ▶ Wsparcie pracodawców w zakresie subsydiowania zatrudnienia - Projekt dotyczy subsydiowania zatrudnienia bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, bonów zatrudnieniowych, dofinansowania do wynagrodzenia osób powyżej 50 roku życia, refundacji kosztów wynagrodzenia, nagród i składek społecznych osób do 30. roku życia.
V.2.2. Rozwój systemu wsparcia dla firm innowacyjnych i kreatywnych, w tym: start-upów.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Starter Rocket - Specjalistyczny program doradztwa mający na celu przyspieszenie procesu komercjalizacji produktu lub usługi firm technologicznych, w tym start-upów, na rynkach zagranicznych, organizowany przez Gdańską Fundację Przedsiębiorczości. ▶ Światowy Tydzień Przedsiębiorczości - Międzynarodowy projekt promujący przedsiębiorczość i podejmowanie biznesowych inicjatyw organizowany co roku w listopadzie w ponad 160 krajach świata. Składa się z szeregu warsztatów, spotkań i konferencji pomagających zdobyć wiedzę z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej, budowania sieci kontaktów, rozwijania start-upów, powrotu na rynek pracy, negocjowania z pracodawcą, czy budowania własnej marki. ▶ ClipsterUP - Program preakceleracji skierowany do osób, które mają pomysł na własny biznes. Program ma na celu zapewnienie kompleksowego wsparcia merytorycznego w przeprowadzeniu procesu rozwoju produktu/usługi od etapu pomysłu, do etapu przygotowania modelu biznesowego i stworzenia prototypu gotowego do testów rynkowych. Kompleksowy program szkoleń i mentoringu, w trakcie którego uczestnicy projektu będą nie tylko tworzyć własne produkty, ale także przygotowywać się do prowadzenia własnego biznesu w przyszłości. Poza wsparciem merytorycznym program obejmuje też możliwość zamieszkania w apartamencie zlokalizowanym w Garnizonie oraz korzystania ze wspólnej przestrzeni coworkingowej.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Crowdfundport - Międzynarodowy projekt mający na celu wsparcie ekonomicznie słabszych przedsiębiorstw oraz sektora MŚP w pozyskaniu środków z wykorzystaniem kampanii crowdfundingowych. W ramach Projektu powstaje hub crowdfundingowy, który ma stanowić miejsce spotkań i wymiany dobrych praktyk. Potrzebna wiedza do efektywnej realizacji projektu pozyskiwana jest od kluczowych przedstawicieli w dziedzinie crowdfundingu z polski i zagranicy. ▶ WWW in small and medium enterprises - program wsparcia małych i średnich przedsiębiorców. Działania zostaną zaprojektowane na podstawie raportu z "Badania potrzeb gdańskich przedsiębiorców". ▶ Art Inkubator - Plan wystąpienia o grant do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na badanie związane z MŚP reprezentującymi sektor kreatywny, w tym potrzebami tego sektora oraz najważniejszymi działaniami wspierającymi jego rozwój. Przybliżony termin realizacji badania to II-IV kwartał 2018 roku. Badanie będzie elementem przygotowań do stworzenia na Dolnym Mieście Art Inkubatora. Inicjatywa planowana jest wspólnie z Instytutem Kultury Miejskiej i ma stanowić element aplikacji Miasta Gdańsk do programu "UNESCO Creative Cities Network" w 2019 r. Maksymalna wartość projektu wyniesie 100 tys. zł, a dofinansowanie to ok. 80%. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny. ▶ Lokal na start za złotówkę - Do wynajmu zostanie przygotowana kolejna pula 5-10 lokali użytkowych. Program Lokal na start za złotówkę adresowany jest do przedsiębiorców, którzy właśnie rozpoczynają prowadzenie działalności biznesowej. Najem lokalu po bardzo preferencyjnych stawkach, wspierać ma rozwój postaw przedsiębiorczych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura.
V.2.3. Rozwój sektora ekonomii społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aktualizacja Gdańskiego Modelu Ekonomii Społecznej - Model zakładać będzie stałą ścieżkę współpracy różnych interesariuszy sektora ekonomii społecznej - Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Gdańskiego Urzędu Pracy, Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej „Dobra Robota”, PEFRON, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie - która doprowadzić ma do powstania efektywnego ekonomicznie przedsiębiorstwa społecznego, odpowiadającego na realne zapotrzebowanie rynkowe. Projektem pilotażowym w roku 2018 będzie stworzenie przedsiębiorstwa w branży cateringowej, z wykorzystaniem infrastruktury oświatowej pozostałej po reformie systemu edukacji. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska. ▶ Gminny Program Rewitalizacji - W ujęciu gospodarczym zagadnienia rewitalizacji odnoszić się będą do współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Gdańsku „Dobra Robota” w zakresie identyfikacji potencjalnych zasobów umożliwiających powoływanie podmiotów ekonomii społecznej. Pozwoli to na wzrost poziomu przedsiębiorczości oraz rozwój bazy ekonomicznej mieszkańców obszarów problemowych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna. ▶ Przygotowanie osób do świadczenia pracy w podmiotach ekonomii społecznej - W roku 2018 zorganizowany zostanie konkurs grantowy dla organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej na zadania z obszaru działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości. Projekt koordynowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. ▶ Wsparcie w zakresie ekonomii społecznej - Inicjatywa ma na celu zwiększanie świadomości biznesu dotyczącej zagadnień ekonomii społecznej poprzez działania informacyjne i promocyjne służące dotarciu do jak największej grupy odbiorców wśród klientów Gdańskiego Urzędu Pracy zainteresowanych założeniem spółdzielni socjalnej. Działania prowadzone będą we współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej „Dobra Robota”.
Cel operacyjny: V.3. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gdańskich przedsiębiorstw.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
V.3.1. Rozwój współpracy przedsiębiorstw z otoczeniem.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Creative Morning - Cyklicznie organizowane spotkania networkingowe łączące prezentacje i inspirujące prelekcje na temat biznesowych inicjatyw. Zaproszeni goście dzielą się swoim doświadczeniem z uczestnikami, dzięki czemu uczestnicy wydarzenia mogą jednocześnie nawiązać cenne biznesowe kontakty oraz zaczerpnąć merytorycznej wiedzy. ▶ FuckUp Night Trójmiasto - Cyklicznie organizowane spotkania networkingowe na których zaproszeni goście opowiadają o swoich porażkach w biznesie lub projektach ▶ Gdańsk Miasto Przedsiębiorczych - Akcja doceniająca i nagradzająca najbardziej przedsiębiorczych gdańszczan, których wyboru dokonuje kapituła z ramienia Prezydenta Miasta Gdańsk oraz oddający głosy w internecie mieszkańcy. Nagrody przyznawane są w siedmiu różnych kategoriach. Akcja kończy się uroczystą galą, podczas której zostają wręczone nagrody najbardziej przedsiębiorczym gdańszczanom. Pierwsza edycja wydarzenia odbyła się w roku 2017.
V.3.2. Wsparcie rozwoju innowacji oraz branż kreatywnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Fundusz Innowacji Społecznych INNACZEJ - Projekt obejmuje kompleksowe wsparcie osób i organizacji. Powstał z myślą o mieszkańcach Gdańska i rozwijany jest przez Urząd Miejski w Gdańsku, Fundację Gdańską oraz przedstawicieli biznesu z funduszu Alfabeat doświadczonych we wdrażaniu innowacyjnych przedsięwzięć. System wsparcia zapewnia wnioskodawcom pomoc infrastrukturalną, czyli przestrzeń biurową i miejsce do spotkań w Inkubatorze Sąsiedzkiej Energii oraz w miejscach przyjaznych innowatorom, wsparcie merytoryczne poprzez udział w MIXERZE, czyli spotkaniu z mentorami, które stwarza możliwość przedyskutowania i skonsultowania

	<p>swojego pomysłu, a także pomoc mentorską podczas trwania projektu oraz wsparcie finansowe do 3 tys. zł. Fundusz INNaczej służy finansowaniu inicjatyw, które pomogą rozwiązać rzeczywiste problemy społeczne, dotychczas nie podjęte lub podejmowane do tej pory w inny sposób, na poziomie dzielnicy lub całego miasta. Fundusz składa się z dwóch komponentów MIKRO i MAKRO. Komponent MIKRO poświęcony jest szukaniu rozwiązań innowacyjnych w skali jednej dzielnicy - w tym przypadku na Dolnym Mieście i jest skierowany do osób mających potencjał i motywację do nauki prowadzenia procesu projektu innowacyjnego. Komponent MAKRO - poświęcony jest szukaniu rozwiązań innowacyjnych w skali całego Gdańska. Mogą z niego skorzystać osoby mające konkretne pomysły na innowację społeczną. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska.</p> <p>► infoShare Startup Contest jest częścią Konferencji infoShare przeznaczoną dla innowacyjnych pomysłodawców w szczególności mających siedzibę lub prowadzących działalność gospodarczą w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i krajów bałtyckich. Pracujących nad produktem (seed stage) lub posiadających co najmniej wersję demo swojego produktu MVP (early stage). Konkurs jest 3-etapowy (ćwierćfinały, półfinały, finały) + strefa networkingowa Startera.</p> <p>► Social Media Show - Warsztaty i prelekcje na temat mediów społecznościowych odbywające się w czasie globalnej inicjatywy Social Media Week.</p>
V.3.3. Zwiększenie transferu wiedzy między gospodarką a nauką.	<p>► Venture Day - To konferencja, której celem jest stworzenie przestrzeni do wymiany informacji, doświadczeń oraz nawiązywania relacji pomiędzy przedstawicielami funduszy venture capital, praktykami środowiska badań i rozwoju, naukowcami, przedsiębiorcami poszukującymi innowacyjnych rozwiązań oraz środowiskiem start-upowym. Konferencji towarzyszy ponadto dzień warsztatowy skierowany do najlepszych projektów wyróżnionych w naborze na rozwiązania technologiczne wpisujące się w Inteligentne Specjalizacje Pomorza: ISP 1 - Technologie offshore i portowo-logistyczne i ISP 4 - Technologie medyczne w zakresie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia.</p>
Cel operacyjny: V.4. Ekspansja międzynarodowa gdańskich firm i organizacji.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
V.4.1. Rozwój kompetencji i kwalifikacji w obszarze umiędzynarodowienia działalności gospodarczej.	<p>► Pomorski Broker Eksportowy - Projekt partnerski mający na celu zbudowanie i rozwój kompleksowego systemu wsparcia ekspansji międzynarodowej pomorskich przedsiębiorstw sektora MŚP, w tym start-upów. Obejmuje on m.in. wsparcie ukierunkowane na rozwijanie i doskonalenie modeli biznesowych przez pomoc w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych z partnerami zagranicznymi, a także wizyty studyjne, misje gospodarcze oraz udział w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych oraz udostępnianie informacji o możliwościach kooperacji i warunkach inwestowania na określonych rynkach. W 2018 roku zostanie zrealizowana 1 misja gospodarcza, 2 wydarzenia gospodarcze, 3 seminaria „Eksportowy prolog” oraz 1 cykl seminariów USA&China Gate - programu podnoszenia kompetencji eksportowych. Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości jest liderem działania „Misje gospodarcze i inne wydarzenia gospodarcze”. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.</p>
V.4.2. Wsparcie informacyjne umiędzynarodowienia działalności gospodarczej.	

VI. PROGRAM OPERACYJNY ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

Inwestycje stanowią koło zamachowe gospodarki. Dzięki rozwojowi istniejących i tworzeniu się nowych przedsiębiorstw powstają nowe miejsca pracy. Inwestycje sprzyjają także wzrostowi powiązań gospodarczych kreując popyt na towary i usługi oferowane przez poddostawców. Wzrost zatrudnienia i rozwój przedsiębiorstw przekłada się w znaczący sposób na podniesienie pozycji konkurencyjnej Gdańska oraz jakości życia jego mieszkańców.

Realizacja działań ukierunkowana jest na wzrost liczby dobrych miejsc pracy – dobrze płatnych, stabilnych, z perspektywą rozwoju zawodowego. Podejmowane działania skupiać się będą na stworzeniu szerokiej oferty terenów inwestycyjnych, parków biznesowych oraz zachęt dla inwestorów. Obejmować będą również doskonalenie obsługi inwestycyjnej i poinwestycyjnej, wzmacnianie współpracy w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego oraz promocję gospodarczą miasta.

Cel operacyjny: VI.1. Wyższa skuteczność w pozyskiwaniu inwestorów.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VI.1.1. Doskonalenie działań z zakresu promocji gospodarczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aplikacja GCB Event - Aplikacja konferencyjna, która pozwala w prosty i intuicyjny sposób komunikować się z uczestnikami wydarzenia oraz przekazać im wszystkie potrzebne informacje. W roku 2018 planowany jest dalszy rozwój funkcjonalności aplikacji kierowanej do organizatorów spotkań na terenie Gdańska i województwa pomorskiego. Budżet przeznaczony na ten cel wyniesie ok. 16 tys. zł. ▶ Gdańsk Convention Card - W ramach rozwoju turystyki biznesowej Gdańska Organizacja Turystyczna planuje stworzyć produkt skierowany do grupy podmiotów biznesowych, tj.: przedsiębiorców oraz organizacji, które zdecydowałyby się wybrać Gdańsk i okoliczne miasta na miejsce organizacji takich wydarzeń jak: konferencje, warsztaty, szkolenia, indywidualne spotkania biznesowe. Zakłada się, iż Gdańsk Convention Card będzie zawierała następujące oferty: zniżki na wynajem sal konferencyjnych, zniżki na rezerwację noclegów, zniżki na catering, zniżki na usługi przewozowe oraz określoną pulę bezpłatnych pokoi w przypadku organizowanego wydarzenia biznesowego. Produkt będzie stanowił unikatową bazę zniżek (w planowanej wysokości od 30% do 50%) odnoszących się do kompleksowych usług turystycznych zintegrowanych specjalnie na potrzeby biznesowe. Projekt zaprojektowany został na bazie systemu Karty Turysty. Środki przeznaczone na ten cel w roku 2018 wyniosą ok. 17 tys. zł. ▶ Kongres Smart Metropolia - Planowana jest organizacja VII edycji wydarzenia, którego cel to kreowanie dyskursu wokół najważniejszych zagadnień związanych z rozwojem obszarów metropolitalnych. Kongres ma inspirować szerokie grono odbiorców zainteresowanych tematyką metropolitalną i wskazywać rekomendacje pozwalające na przyspieszenie procesu budowy konkurencyjnych ośrodków metropolitalnych oraz wzmacniania ich pozytywnego wpływu na rozwój innych obszarów kraju.
VI.1.2. Zwiększanie podaży dobrze przygotowanych terenów inwestycyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Invest „Invest in Pomerania 2020” - Kontynuacja projektu prowadzonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (Działanie 2.5. Inwestorzy zewnętrzni, Oś Priorytetowa 2. Przedsiębiorstwa). Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa pomorskiego poprzez stworzenie dogodniejszych warunków dla rozwoju sektora MŚP. Działania te przyczynić się mają z kolei do napływu inwestorów oraz zwiększenia poziomu reinwestycji przedsiębiorstw obecnych w regionie. Projekt grantowy obejmuje system obsługi nowych i działających już w regionie inwestorów (od fazy przedinwestycyjnej, poprzez realizację procesu inwestycyjnego, aż do obsługi poinwestycyjnej) należących głównie do sektora MŚP poprzez wdrożenie trwałych narzędzi wsparcia projektów inwestycyjnych. Projekt znajduje się w fazie początkowej, a przygotowana dokumentacja oczekuje na zatwierdzenie przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego. ▶ Pomorskie Centrum Inwestycyjne - Planowana jest kontynuacja działań zmierzających do zwiększenia podaży terenów przemysłowo-usługowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ dalsze prace związane z budową komunikacyjnego układu wewnętrznego o długości ok. 1 500 m wraz z pełnym uzbrojeniem - przygotowanie dokumentacji, projektu inwestycji, ogłoszenie przetargu na wykonawcę - planowy czas wykonanie I etapu: czerwiec 2018 roku, II etapu: styczeń 2019 roku; ▪ przygotowanie terenu dla budowy placów składowych oraz hal na obszarze o powierzchni o ok. 50 ha - prace w 2018 roku koncentrować się będą na oczyszczeniu, wyrównaniu, wylesieniu i utwardzeniu nawierzchni oraz uzbrojeniu terenu koordynowanego w ramach budowy komunikacyjnego układu wewnętrznego. ▶ Park Przemysłowy Płonia - Kontynuacja działań związanych z rozwojem terenu przemysłowo-usługowego. Planuje się przygotowanie koncepcji odwodnienia oraz przyłączenia wodno-kanalizacyjnego dla obszaru. Ponadto prowadzone będą dalsze działania przygotowawcze do prac inwestycyjnych obejmujących uzbrojenie terenu. Zakłada się także sprzedaż gruntu o powierzchni ok. 0,5 ha.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ku Ujściu - Realizowane będą dalsze etapy działań przygotowawczych do prac inwestycyjnych obejmujących uzbrojenie terenu pod kątem zagospodarowania terenu zwiększającego jego atrakcyjność inwestycyjną. ▶ Park Przemysłowo-Technologiczny Maszynowa - Sprzedaż lub dzierżawa kolejnych gruntów w zależności od potrzeb potencjalnych inwestorów. W latach 2016 i 2017 sprzedano 2 ha terenu. Pozostała wolna przestrzeń przeznaczona na cele komercyjne wynosi ok. 6 ha. ▶ Kontynuacja prac w zakresie uzbrojenia i komercjalizacji terenów inwestycyjnych - Działania obejmują nieruchomości przy ulicach: Azymutalnej (wydzielenie gruntu z przeznaczeniem na drogę oraz sprzedaż 4,5 ha gruntu), Michałki oraz Uczniowskiej (negocjacje z inwestorem).
VI.1.3. Wsparcie rozwoju parków biznesowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zadanie realizowane jest w sposób komplementarny przez projekt Invest In Pomerania 2020 przedstawiony w tabeli zgodnie z kluczowym obszarem interwencji realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.
VI.1.4. Rozbudowa systemu zachęt inwestycyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dedykowany program specjalistycznych kursów i szkoleń zawodowych - Program kursów i szkoleń dokształcających zostanie skierowany w szczególności do nowych inwestorów planujących zatrudnienie pracowników w Gdańsku i poszukujących odpowiedniej kadry, jak również przedsiębiorstw z branż wiodących już prowadzących działalność w Gdańsku. W roku 2018 kontynuowane będą działania miękkie w zakresie dostosowywania dedykowanych kierunków studiów, programów stażowych i wsparcia w obszarze współpracy pracodawców z uczelniami i szkołami. ▶ Wykorzystanie możliwości w zakresie gospodarowania nieruchomościami Miasta Gdańska oraz wysokości stawek czynszu dzierżawnego na rzecz wzmocnienia oferowanych zachęt inwestycyjnych. ▶ Zadanie realizowane jest w sposób komplementarny przez projekt Invest In Pomerania 2020 przedstawiony w tabeli zgodnie z kluczowym obszarem interwencji realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.
Cel operacyjny: VI.2. Najwyższe standardy obsługi procesu inwestycyjnego i opieki nad klientem gospodarczym.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VI.2.1. Doskonalenie obsługi procesu inwestycyjnego, w tym: przedinwestycyjnego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Doskonalenie obsługi procesu inwestycyjnego - Proces o charakterze ciągłym wpisany w kompleksową działalność usługową świadczoną na rzecz inwestorów. Efekty podejmowanych działań mierzone są wynikami wywiadów przeprowadzanych z inwestorami, umożliwiającymi optymalizowanie oferty współpracy kierowanej do obsługiwanych i potencjalnych podmiotów. ▶ Zadanie realizowane jest w sposób komplementarny przez projekt Invest In Pomerania 2020 przedstawiony w tabeli zgodnie z kluczowym obszarem interwencji realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.
VI.2.2. Współpraca w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zagospodarowanie Targu Siennego i Targu Rakowego w Gdańsku - Realizacja kolejnych etapów inwestycji budowy wielofunkcyjnego kompleksu urbanistycznego wraz z przebudową infrastruktury technicznej i drogowej wokół kompleksu oraz budową węzła integracyjnego. Planowane zakończenie inwestycji w roku 2018. ▶ Zagospodarowanie północnego cypla Wyspy Spichrzów w Gdańsku - Przedsięwzięcie polegające na kompleksowym zagospodarowaniu i zabudowie nieruchomości na obszarze Wyspy Spichrzów celem stworzenia reprezentatywnej zabudowy stanowiącej architektoniczno-funkcjonalną wizytówkę Miasta. Realizacja 8-letniej inwestycji obejmuje budowę kompleksu mieszkalno-usługowego, odbudowę infrastruktury drogowej i sieciowej wraz z wkomponowaniem obiektów zabytkowych, a także przebudowę mostu Stągiewnego na most zwodzony, budowę obrotowej kładki pieszej na Motławie, przebudowę Długiego Pobrzeża, a także budowę mariny. Zakończenie inwestycji planowane jest w 2023 roku. Partner prywatny pozyskał pozwolenia na budowę I etapu części komercyjnej inwestycji, przebudowę mostu Stągiewnego, budowę obrotowej kładki pieszej na Motławie, oraz na przebudowę układów drogowych. ▶ Zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja parkingów kubaturowych w Gdańsku - Zakończono negocjacje (postępowanie ogłoszono w 2016 roku), trwa przygotowanie zaproszenia do składania ofert. Rozpoczęcie inwestycji planowane jest w 2018 roku, natomiast jej zakończenie w 2021 lub 2022 roku. ▶ Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku - Zakończono negocjacje (postępowanie ogłoszono w 2016 roku), trwa przygotowanie zaproszenia do składania ofert. Rozpoczęcie inwestycji planowane jest w 2018 roku, a zakończenie wyznaczono na rok 2025. ▶ Budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowo-rekreacyjnego na Dolnym Wrzeszczu - Trwa opracowanie dokumentacji przetargowej (postępowanie ogłoszenie w 2016 roku) i przygotowanie zaproszenia do składania ofert. Rozpoczęcie inwestycji planowane jest w 2018 roku, a jej zakończenie w 2020 lub 2021 roku.
VI.2.3. Rozwój systemu opieki poinwestycyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Opieka poinwestycyjna - Proces o charakterze ciągłym wpisany w kompleksową działalność usługową świadczoną na rzecz podmiotów realizujących przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarze Gdańska. Efekty podejmowanych działań mierzone są wynikami wywiadów przeprowadzanych z inwestorami, umożliwiającymi optymalizowanie oferty współpracy kierowanej do obsługiwanych i potencjalnych podmiotów.

Cel operacyjny: VI.3. Trwała globalna rozpoznawalność Gdańska i obszaru metropolitalnego jako ośrodka sukcesu gospodarczego.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VI.3.1. Włączenie kapitału wiedzy polskiej emigracji w rozwój Gdańska i obszaru metropolitalnego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gospodarcze wykorzystanie powiązań międzynarodowych korporacji związanych z Gdańskiem - W tym wykorzystanie doświadczeń Biura Województwa Pomorskiego w Chinach z siedzibą w Pekinie oraz instrumentów takich jak portal visitgdansk.com w celach networkingowych i budowania potencjału trwałej współpracy.
VI.3.2. Promocja Gdańska i obszaru metropolitalnego jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Budowanie międzynarodowej marki Gdańska - Udział w wydarzeniach targowo-wystawienniczych o charakterze międzynarodowym i krajowym, oferujących możliwość promocji oferty turystycznej i biznesowej Gdańska, w tym spotkania business-to-business (tj.: Conventa Lubljana, Nordic MICE Forum, Gdańsk Zaprasza Biznes) oraz targi (tj.: Convene Wilno, Matka Helsinki, Vakantieberus Holandia). Umacnianiu marki Gdańska służyć będzie ponadto organizacja konferencji Nowe Trendy w Turystyce w kwietniu 2018 w Europejskim Centrum Solidarności. Budżet na działanie targowe i business-to-business na rok 2018 wynosi ok. 105 tys. zł. ▶ Promocja krajowa i zagraniczna innowacyjnych potencjałów obszaru metropolitalnego realizowana będzie za pośrednictwem organizacji takich wydarzeń jak konferencje Smart Metropolia oraz infoShare. Środki kierowane na działania w roku 2018 wyniosą ok. 306 tys. zł. ▶ Promocja krajowa i zagraniczna przez portal visitgdansk.com - Portal tworzy nową markę turystyczną Gdańska. visitgdansk.com skierowany jest do turystów biznesowych oraz indywidualnych z Polski i ze świata. Dostępny w jest w trzech językach (polskim, angielskim, niemieckim), a docelowo w czterech wersjach językowych. Uruchomienie rosyjskojęzycznej wersji portalu planowane jest na rok 2018. W ramach portalu funkcjonuje m.in. dedykowana zakładka dotycząca promocji biznesowej Gdańska oraz Regionu Pomorskiego. ▶ Pozostałe wydarzenia promocyjne - W tym kontynuacja organizowanych wyjazdów i misji, w tym m.in. do Cannes, a także konferencji (m.in. Venture Day, Gdańsk Business Week). Na 2018 rok planuje się zorganizowanie co najmniej 10 tego typu wydarzeń.
VI.3.3. Wspieranie rozwoju nowych i istniejących wydarzeń gospodarczych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wsparcie rozwoju turystyki biznesowej - Realizacji przedsięwzięcia służyć będą projekty takie jak kontynuacja monitoringu ruchu biznesowego wraz z opracowaniem raportu za rok 2017 oraz przygotowanie informacji na temat wpływu ekonomicznego branży turystycznej na gospodarkę Gdańska. Ponadto przeprowadzona zostanie aktualizacja katalogu obiektów konferencyjnych. Planowany jest dalszy rozwój inicjatywy study tour, poświęconej diagnozowaniu dobrych praktyk w zakresie turystyki biznesowej na rynku europejskim oraz kontynuacja branżowych szkoleń i warsztatów, m.in. w ramach konferencji Nowe Trendy w Turystyce. Dodatkowo prowadzone będzie przygotowanie i wsparcie dużych międzynarodowych kongresów, np. w zakresie utrzymania zimowego dróg organizowanego przy współpracy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Gdańskiej Organizacji Turystycznej i Międzynarodowych Targów Gdańskich.

VII. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA

Infrastruktura techniczna kształtuje warunki życia mieszkańców. Rozwój miejskich systemów wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych, transportowych, łączności oraz mieszkalnictwa umożliwia zaspokojenie potrzeb materialno-bytowych. Infrastruktura techniczna determinuje również warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Zalicza się do kluczowych elementów rozwoju i wzrostu gospodarczego. W sposób bezpośredni i pośredni decyduje o jakości życia mieszkańców, atrakcyjności inwestycyjnej i lokalizacyjnej Gdańska.

Kluczowymi aspektami wymagającymi dalszej interwencji jest w szczególności efektywność energetyczna - zwłaszcza w obszarze budownictwa i ciepłownictwa, działania służące zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych, przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, poprawa czystości przestrzeni publicznej zwiększające jej estetykę, działania z zakresu gospodarki mieszkaniowej, jak również pozyskanie terenów pod nowe cmentarze oraz rozbudowę tych już istniejących. Ze względu na duże zagęszczenie na terenie Gdańska infrastruktury sieciowej oraz efektywne planowanie remontów i inwestycji, niezbędne jest zintegrowanie systemów i danych dla zapewnienia optymalnych warunków prowadzenia inwestycji rozwojowych.

Cel operacyjny: VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.1.1. Energo-modernizacja	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Termomodernizacja budynków - Kontynuowana będzie kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych oraz oświatowych i sportowych należących do Miasta Gdańska oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków o charakterze użytkowym (inwestycja Gdańskich Wód Sp. z o.o.).

budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.	<p>Wiele budynków objętych projektem to obiekty przedwojenne, niektóre z nich znajdują się w rejestrze zabytków Województwa Pomorskiego oraz w Gminnej Ewidencji Zabytków. Całkowita wartość projektów termomodernizacji to prawie 90 mln zł, z czego kwota w wysokości ponad 57 mln zł będzie pochodzić z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Prace we wszystkich obiektach potrąją do końca 2021 roku. Projektem objętych zostanie 20 budynków, znajdujących się w rewitalizowanych dzielnicach, tj: Biskupiej Górze i Starym Chełmie, Dolnym Mieście i Starym Przedmieściu z Placem Wałowym, Nowym Porcie z Twierdzą Wisłoujście oraz Oruni. Ponadto kontynuowane będą także prace termomodernizacyjne prowadzone w ramach Programu KAWKA II. Łączny koszt inwestycji, która zrealizowana zostanie do 2020 roku, to ok. 9, 2 mln zł. Głównym celem projektu jest obniżenie poziomu zużycia energii w remontowanych obiektach. Poprawi się także jakość powietrza, a efekty kompleksowej termomodernizacji będą mieć pozytywny wpływ na wygląd budynków. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Edukacja oraz Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna.</p>
VII.1.2. Podłączanie do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych oraz dostosowanie infrastruktury ciepłowniczej do potrzeb odbiorców i wymogów ochrony środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozwój infrastruktury ciepłowniczej - Przedsięwzięcia realizowane w 2018 roku będą miały na celu w szczególności zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez przystosowanie miejskiej sieci ciepłowniczej oraz jej rozbudowę. Ponadto prowadzone będą działania z zakresu przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków mieszkalnych komunalnych oraz użyteczności publicznej, w tym planowanych do termomodernizacji i zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych. Projekt stanowi przedsięwzięcie komplementarne do działań podjętych w ramach termomodernizacji budynków mieszkalnych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz użyteczności publicznej objętych zadaniem VII.1.1. ▶ Ograniczenie niskiej emisji - W ramach Programu KAWKA III prowadzone będą działania mające na celu ograniczenie ogrzewania węglowego w budynkach komunalnych. Do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączone zostaną 53 budynki mieszkalne i użytkowe, w tym na obszarach rewitalizowanych w dzielnicach Orunia i Dolne Miasto. Ponadto 26 budynków na Wyspie Sobieszewskiej podłączonych zostanie do instalacji gazowej. Łączna wartość inwestycji to ok. 8,5 mln zł.
VII.1.3. Wsparcie finansowe i instytucjonalne odbiorców indywidualnych w zakresie działań termomodernizacyjnych oraz przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uruchomienie wsparcia doradczego dla mieszkańców chcących zlikwidować ogrzewanie węglowe w budynkach jednorodzinnych oraz w przygotowaniu do termomodernizacji budynków jednorodzinnych, szczególnie budynków o charakterze zabytkowym. Wsparcie informacyjne dotyczyć będzie m.in. źródeł dofinansowania oraz procedur ubiegania się o środki pomocowe.
VII.1.4. Wsparcie finansowe i instytucjonalne budowy, rozbudowy i modernizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej, komunalnych i wspólnot mieszkaniowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dotacje na instalację kolektora słonecznego - Kontynuacja programu dopłat do kredytów na zakup i wykonanie instalacji kolektorów słonecznych do wytwarzania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych. ▶ RUGGEDISED Designing smart, resilient cities for all - Projekt Ruggedised realizowany jest w ramach programu Smart Cities and Communities instrumentu finansowego Komisji Europejskiej wspierającego obszar badań i innowacji pod nazwą Horyzont 2020. Projekt skupia się na monitorowaniu zużycia energii w budynkach publicznych. W tym międzynarodowym projekcie Gdańsk reprezentowany jest w projekcie przez Gminę Miasta Gdańska, Gdańską Infrastrukturę Wodociągowo-Kanalizacyjną sp. z o.o. i Fundację PICTEC.
VII.1.5. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego z użyciem energooszczędnych technologii oświetleniowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Program Jaśniejszy Gdańsk realizacja na lata 2017-2025 - Szacunkowa wartość programu wyniesie ponad 58 mln zł, natomiast łączna długość ciągów planowanych do oświetlenia sięgnie 185 km w 508 lokalizacjach wyznaczonych na obszarze Gdańska. Obecnie trwają prace projektowe i budowlane dla części lokalizacji, które mają się zakończyć do roku 2018. Program obejmie przede wszystkim miejsca takie jak dojścia do obiektów edukacyjnych i użyteczności publicznej wpływając na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

VII.1.6. Efektywne zarządzanie zużyciem mediów.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uruchomienie systemu zarządzania zużyciem energii w budynkach szkolnych - Wdrożenie systemu zarządzania energią umożliwi efektywne wykorzystanie energii elektrycznej w placówkach szkolnych, co pozwoli również na obniżenie kosztów związanych ze zużyciem mediów.
Cel operacyjny: VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.2.1. Usprawnienie komunikacji z mieszkańcami w zakresie utrzymania czystości i porządku w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wykorzystanie nowoczesnych kanałów informacyjnych - W celu informowania mieszkańców o zaplanowanych usługach odbioru odpadów promowane będzie wykorzystywanie aplikacji mobilnej, która umożliwi jednocześnie zgłoszenie reklamacji bezpośrednio do gminnego systemu typu Customer Relationship Management wspierającego zarządzanie kontaktami z mieszkańcami. Ponadto na stronie www.gzdiz.gda.pl zamieszczane będą harmonogramy mechanicznego oczyszczania jezdni i miejsc postojowych, a także udostępniony zostanie Informator Zimowy, w którym dostępne będą wszystkie niezbędne dla mieszkańca informacje związane z odśnieżaniem Miasta Gdańska, tj.: numer telefonu do Dyżurnego Inżyniera Miasta, służb miejskich oraz bezpośrednio do firm odśnieżających miasto, a także podział miasta na rejony wraz ze wskazaniem danych firm odpowiedzialnych za odśnieżanie na konkretnym obszarze. ▶ Kontynuowane będą cykliczne spotkania z Radami Dzielnic oraz ze Stowarzyszeniem Spółdzielców Mieszkaniowych celem wspólnego określenia priorytetów dla poszczególnych dzielnic.
VII.2.2. Wzrost dostępności i poprawa estetyki Punktów Gromadzenia Odpadów, zwłaszcza na obszarach wysoce zurbanizowanych oraz cechujących się intensywnym ruchem pieszym.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Budowa i modernizacja na terenach gminnych altan śmietnikowych o nowej estetyce - Projekt realizowany jest w ramach Programu Wspólne Podwórko 2018 dedykowanego wspólnotom mieszkaniowym z obszaru całego miasta oraz Programu Zagospodarowanie Podwórek Głównego Miasta kierowanego tylko do tego terenu. Projekt ma na celu pomoc finansową i organizacyjną w opracowaniu dokumentacji i powstaniu estetycznych altan śmietnikowych, zgodnie z polityką miasta, wymogami prawnymi i możliwościami terenowymi. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna.
VII.2.3. Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zapewniających pozyskanie odpadów nadających się do recyklingu.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pełna segregacja odpadów surowcowych - W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów, Gdańsk od 1 kwietnia 2018 r. wprowadzi pełną segregację odpadów surowcowych. Planowane jest wdrożenie na terenie całego miasta pełnej segregacji prowadzonej w formule „u źródła”, tj.: w każdej altanie śmietnikowej, następujących frakcji odpadów: papieru, metali i tworzyw sztucznych, szkła oraz odpadów ulegających biodegradacji BIO. ▶ Odbiór zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego bezpośrednio z nieruchomości - Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w 2018 roku wprowadzi nową usługę bezpłatnego odbioru elektrośmieci bezpośrednio z miejsca zamieszkania, po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby przez mieszkańców Gdańska.
VII.2.4 Edukacja ekologiczna mieszkańców, w tym: w zakresie potrzeby dbania o czystość otoczenia.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ „Segreguję odpady” - Kampania edukacyjno-informacyjna kierowana do mieszkańców Gdańska związana z wprowadzeniem w 2018 roku pełnego systemu segregacji odpadów. Na kampanię składać się będą moduły ukierunkowane na edukację wśród dzieci (skrypty dla nauczycieli, zajęcia dedykowane, stanowiska edukacyjne w szkołach), bezpośrednie spotkania z mieszkańcami (stoiska edukacyjno-informacyjne w Centrach Handlowych, pikniki edukacyjne, spotkania z interesariuszami np. Radami Dzielnic, członkami Spółdzielni Mieszkaniowych) oraz działania promocyjne (produkcja i dystrybucja drukowanych materiałów edukacyjnych, działania w mediach, reklama zewnętrzna i akcje w Internecie).
VII.2.5. Rozwój instalacji do sortowania selektywnie zebranych odpadów, instalacji do przetwarzania bioodpadów oraz instalacji do przekształcania odpadów.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów - Zakłada się przystąpienie do rozpoczęcia budowy instalacji w 2018 roku. Natomiast całkowite zakończenie inwestycji planowane jest w roku 2019. ▶ Budowa instalacji termicznego przetwarzania odpadów komunalnych - Wybrano najkorzystniejszą ofertę w postępowaniu przetargowym w trybie zaprojektuj i wybuduj. W 2018 roku planowany jest odbiór pierwszego zrealizowanego etapu inwestycji tj. dokumentacji projektowej. ▶ Budowa kwatery składowej odpadów balastowych o powierzchni 67 800 m² i pojemności 1 500 000 m³ na terenie Zakładu Utylizacyjnego w Gdańsku. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2015-2019. ▶ Zwiększenie odzysku surowców wtórnych do poziomu wymaganego przepisami prawa dla roku 2020. Planowana realizacja 2017 - 2020. ▶ Budowa 2 Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów, w skrócie PSZOK, zadaszonych z rampami do odbioru poszczególnych rodzajów odpadów. Do PSZOK-ów będzie można przywieźć odpady zielone, wielkogabarytowe oraz problemowe pochodzące z gospodarstwa domowego np. RTV-AGD, remontowo-budowlane, farby, lakiery,

	zużyte oleje, baterie, świetlówki itp. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2015-2019. Docelowo wg założeń Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022 planowana jest budowa 6 PSZOK-ów na terenie miasta Gdańska.
Cel operacyjny: VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.3.1. Rozwój i dywersyfikacja oferty mieszkaniowej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Działalność Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS) - Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych ludności Gdańska poprzez zwiększanie dostępności lokali mieszkalnych na wynajem. Ponadto TBS prowadzi działania z zakresu nabywania budynków lub ich części, a także sprzedaży lokali będących ich własnością oraz przeprowadzania remontów i modernizacji lokali z zamiarem ich wynajmowania. W ramach działania TBS w 2018 roku planuje się wybudowanie i oddanie do użytkowania 124 lokali mieszkalnych na potrzeby Miasta z dofinansowaniem z Funduszu Doptat Banku Gospodarstwa Krajowego. Ponadto planuje się oddanie do użytkowania 22 lokali mieszkalnych na Dolnym Mieście wybudowanych przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego. ▶ Kontynuowanie prac remontowych lokali mieszkalnych pozostających w zasobie miejskim - Przedsięwzięcie wspiera realizację polityki gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym ukierunkowaną na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących członków gdańskiej społeczności. ▶ Działalność Gdańskiej Infrastruktury Społecznej (GIS) - Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach realizacji Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego. W ramach działalności GIS w roku 2018 planuje się wybudować o oddać do użytku 12 lokali mieszkalnych. ▶ Rozwój zasobów gruntów pod budownictwo mieszkaniowe - Uzbrojenie terenów realizowane będzie przez spółki miejskie, tj.: Gdańską Infrastrukturę Wodociągowo-Kanalizacyjną i Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej.
VII.3.2. Zwiększenie dostępu do mieszkań dla osób potrzebujących wsparcia społecznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wyodrębnienie z zasobu co najmniej 150 dodatkowych lokali socjalnych - Przedsięwzięcie wspiera realizację polityki gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym ukierunkowaną na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących członków gdańskiej społeczności. ▶ Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych Wykluczeniem Społecznym na lata 2016-2023 - Program ma na celu zwiększanie puli mieszkań wspomaganych oraz mieszkań ze wsparciem i kierowany jest do osób i rodzin w trudnym położeniu. Program w szczególności dedykowany jest młodzieży dorastającej w trudnych warunkach bez pomocy rodziców, osobom o specjalnych potrzebach, np.: z niepełnosprawnościami, osobom starszym, osobom zagrożonym eksmisjami, osobom doświadczającym bezdomności, czy wychodzącym z uzależnień, ale też ofiarom przemocy w rodzinie, ofiarom zdarzeń losowych czy traumatycznych wydarzeń. Program zakłada przeznaczenie z mieszkaniowego zasobu miasta 50 lokali mieszkalnych rocznie na: <ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkania wspomagane - wsparcie intensywne i regularne prowadzone przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej i organizacje pozarządowe; ▪ mieszkania ze wsparciem - wynajmowane przez Gminę Miasta Gdańsku zapewniające okresowe wsparcie udzielane przez podmioty z obszaru społecznego. <p>Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska.</p>
VII.3.3. Podniesienie efektywności wykorzystania nieruchomości pozostających w gestii gminy.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Lokal na start za złotówkę - Do wynajmu zostanie przygotowana kolejna pula 5-10 lokali użytkowych. Program Lokal na start za złotówkę adresowany jest do przedsiębiorców, którzy właśnie rozpoczynają prowadzenie działalności biznesowej. Najem lokalu po bardzo preferencyjnych stawkach, wspierać ma rozwój postaw przedsiębiorczych. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość. ▶ Gdańskie Otwarte Pracownie - Na cele programu rocznie zostanie udostępniona pula 5-10 lokali pochodzących z komunalnego zasobu lokali użytkowych. Część lokali usytuowana będzie w rejonach miasta, które wymagają szczególnegożywienia. Artyści będą mogli w wynajętych lokalach, oprócz pracy twórczej, prowadzić sprzedaż swoich prac i usług na zasadach zgodnych z obowiązującym prawem. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Kultura i Czas wolny.
Cel operacyjny: VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.4.1. Ograniczanie odpływu wód opadowych do odbiorników poprzez retencję zbiornikową, kanałową, zagospodarowanie wód opadowych na terenach wewnętrznych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zbiorniki retencyjne - Planuje się budowę nowych zbiorników retencyjnych na Potoku Strzyża - Dolne Młyny, Jaśkowy Młyn; Potoku Oliwskim - przebudowa zbiornika Subisława, Kuźnia Wodna; i Potoku Oruńskim – zbiornik nr 3; na Potoku Jaśkowym – Jaśkowa Dolina oraz modernizacja istniejących zbiorników dla uzyskania większej retencji – Kiełpinek, Słowackiego-Potokowa. Przewiduje się budowę zbiorników suchych, które będą odbierały i przetrzymywały wody opadowe w momencie wystąpienia opadów ponadnormatywnych. Ponadto na terenach zurbanizowanych zakłada się retencję lokalną poprzez realizację niecek i rowów rozsączających. ▶ „Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich – Miasto Gdańsk” - W ramach projektu zostaną wykonane 3 nowe zbiorniki retencyjne o łącznej pojemności retencyjnej 64 234 m³, długość wybudowanej kanalizacji deszczowej wyniesie 9,4 km, zaś długość przebudowanych potoków i rowów 1,482 km. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, a łączna kwota inwestycji wyniesie ponad 131 mln zł. W 2018 roku planuje się kontynuację prac budowlanych z roku 2017 oraz rozpoczęcie nowych, będą one obejmowały budowę nowych zbiorników retencyjnych - na Osowej,

	<p>w Kokoszkach (na potoku Strzelniczka) i w rejonie Jaśkowej Doliny. Projekt obejmuje również Regulację Potoku Strzelniczka pomiędzy zbiornikami retencyjnymi Strzelniczka II i Budowlanych II, budowę kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Grottgera (kolektor Kołobrzeska) i zagospodarowanie wód opadowych z terenu cmentarza św. Franciszka (rejon ul. Kartuskiej).</p>
VII.4.2. Budowa systemów odwadniających na terenach nowej zabudowy, uzupełnianie systemu odprowadzania wody opadowej na obszarach zurbanizowanych i regulacja koryt cieków.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Budowa nowych systemów odwadniających - Na obszarach gdzie występuje nowa zabudowa przewiduje się wykonywanie nowych sieci kanalizacji deszczowej, z uwzględnieniem zarówno retencji kanałowej, jak też retencji lokalnej. ▶ Modernizacja systemu odprowadzania wody opadowej - Zakłada się dalszą przebudowę koryt potoków Strzyża i Oruńskiego z dostosowaniem ich przepustowości do obowiązujących obecnie przepisów.
VII.4.3. Budowa i modernizacja obiektów przeciwpowodziowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gdański Program Przeciwpowodziowy - Planuje się zakończenie, kontynuowanie z 2017 r., przebudowy rowu R3 (dopływu Potoku Oruńskiego) oraz rozpoczęcie prac związanych z odbudową zbiornika Subisława na Potoku Oliwskim (zakończenie w 2018 r.). Zostanie uporządkowany teren przejęty od Polski Związek Działkowców wzdłuż kanału Warzywów I (wykonanie drogi eksploatacyjnej przy kanale i przebudowa przepustów). Planuje się uzyskanie dokumentacji projektowej dla zadań: Budowa zbiornika retencyjnego Jaśkowy Młyn i Dolny Młyn, Budowa zbiornika retencyjnego Nr 3 na Potoku Oruńskim wraz z przebudową Potoku Oruńskiego (umowy na dokumentację podpisane zostały w roku 2017). Ponadto będą opracowywane dokumentacje dla zadań: Budowa zbiornika K2 na Potoku Kowalskim wraz z przebudową potoku Kowalskiego, Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Stryjskiego od przepompowni do ul. Zimnej, Budowa kanału ulgi dla Potoku Strzyża - etap II, Przebudowa Potoku Strzelniczka na odcinku od rzeki Strzelni do zbiornika Strzelniczka II, Budowa prawego wału Opływu Motławy na odcinku od ul. Elbląskiej do ul. Zawodzie, Przebudowa Potoku Strzyża poniżej zbiornika Srebrzysko, Budowa przepompowni w rejonie ul. Swojskiej. Planuje się również opracowanie koncepcji odwodnienia Wyspy Sobieszewskiej oraz koncepcji budowy zbiornika nr 16 i przebudowy zbiornika nr 15 na Potoku Oliwskim. Zaplanowano również przejęcie terenu pod planowane zbiorniki Jaśkowy Młyn i Dolny Młyn. Przewiduje się zakończenie odbudowy zbiornika Subisława oraz zakończenie przebudowy odwodnienia na terenie po byłych ZNTK oraz rozpoczęcie prac na zadaniach budowa prawego wału Opływu Motławy i budowa przepompowni w rej. ul. Swojskiej. Pozostałe środki przeznaczone są na opłacenie dokumentacji projektowej zleconej w 2018 r. oraz wykupy terenu pod zbiornik Nr 3 na Potoku Oruńskim oraz zbiorniki Jaśkowy Młyn i Dolny Młyn. Planuje się zakończenie budowy wału Opływu Motławy oraz przepompowni w rejonie ul. Swojskiej, a ponadto budowę kanału ulgi dla potoku Strzyża - etap II i ewentualne wykupy terenu pod przyszłe inwestycje. ▶ Wykonanie przepompowni wspomagającej - Przewidziano wykonanie tzw. przepompowni wspomagających na istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, których wyloty do odbiorników, tj. potoków, znajdują się w zasięgu wpływu wód cofkowych z Zatoki Gdańskiej. Projekt realizowany będzie w dzielnicy Stogi i Młyniska.
VII.4.4 Skonstruowanie systemu ostrzegania i planu działań w przypadku wystąpienia zdarzeń powodziowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wdrażanie planu działań na wypadek klęsk powodziowych - Wydział Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku wspólnie z podmiotami miejskimi przygotował plan działań na wypadek klęsk powodziowych, który obejmować będzie zarówno monitoring wizyjny obiektów strategicznych z punktu zagrożenia powodzią, rozbudowę systemu pomiarowego stanów wody jak też rozbudowę systemów ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami w tym zagrożeniami powodzią.
Cel operacyjny: VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodnokanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.5.1. Dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb bieżących oraz rozwojowych miasta i jego mieszkańców, w tym: zapewnienie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Na 2018 rok zaplanowane jest wykonanie dokumentacji projektowej dla zadań „Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w ul. Oliwkowej, Ostrzyckiej, Turzycowej”, „Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w rejonie ulic Łanowa i Modra”, „Budowa kanalizacji sanitarnej DN200 w ul. Wiłkomirskiego i Radarowej na dł. ok. 990 m”, „Budowa magistrali wodociągowej DN300 od ul. Miałki Szlak do ul. Zagroble”. ▶ Budowa kanalizacji w ul. Synów Pułku, w ul. Nowy Świat, w ul. Kartuskiej oraz budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w ul. Beskidzkiej. ▶ Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym w powiązaniu z innymi inwestycjami miejskimi - Projekty w roku 2018 obejmą modernizację wyeksploatowanych kolektorów sanitarnych, m.in. na terenie Głównego Miasta, przebudowa układów kanalizacyjnych w rejonie Stogi i Zawisze - budowa przepompowni

bezpieczeństwa dostaw wody i odbioru ścieków.	<p>PS Stogi, PS Zawisłe, PS Nowa portowa (zaplanowano rozpoczęcie prac projektowych) oraz przebudowa przepompowni ścieków „Motława” (również planowane jest rozpoczęcie prac projektowych).</p> <p>► Dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej - Planowane przedsięwzięcia obejmą w szczególności: przebudowę wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ul. Świętokrzyskiej, modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Świtezianki, przebudowę sieci wodociągowej w ul. Jacka Soplicy, Straganiarskiej, Raduńskiej (etap IV) oraz w ul. Traugutta (od ul. Do Studzienki do Al. Zwycięstwa). Ponadto zakłada się przebudowę wodociągu DN 100 na dł. 450 m w ul. Orzeszkowej.</p>
VII.5.2. Zintegrowanie zarządzania systemem wodno-kanalizacyjnym na obszarze całego miasta.	<p>► Podłączenie terenów portowych do miejskiego systemu kanalizacyjnego.</p> <p>► Kontynuacja programu włączania sieci nieprzejętych do miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego - W roku 2018 planowane jest przejęcie sieci wodociągowej w ulicach Budowlanych, Kurierów Armii Krajowej, Seleny, Stągiewnej oraz Kielnieńskiej.</p> <p>► Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla potrzeb Pomorskiego Centrum Inwestycyjnego - Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna.</p>
VII.5.3. Zapewnienie najwyższej jakości wody i oczyszczanych ścieków po relatywnie najniższej cenie (m.in. podwyższenie efektywności energetycznej obiektów wodno-kanalizacyjnych).	<p>► W celu zwiększenia wskaźnika bezpieczeństwa dostaw wody zaplanowana jest przebudowa magistrali wodociągowej Pręgowskiej.</p> <p>► Rozbudowa systemu monitoringu gdańskiego układu wodociągowego poprzez budowę nowych komór pomiarowych.</p> <p>► Prowadzenie systematycznych przedsięwzięć w zakresie zapewnienia wysokiej jakości usług w zakresie dostaw wody oraz odbioru i oczyszczania ścieków, m.in. poprzez: modernizację systemu pomiaru jakości ścieków na bioreaktorach Oczyszczalni Ścieków Wschód, wymianę 2 wirówek osadu wraz z przebudową układu transporterów odwodnionego osadu na Oczyszczalni Ścieków Wschód oraz przebudowę magistrali wodociągowej z Ujęcia „Pręgowo” – do Ujęcia „Straszyn” – Etap 1.</p>
Cel operacyjny: VII.6. Ochrona wód, w tym: ochrona wód Zatoki Gdańskiej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.6.1. Zrównoważone zarządzanie zasobami wody pitnej.	<p>► „Rozwój monitoringu wód podziemnych na obszarze Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański” - Projekt dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Projekt jest realizowany od grudnia 2016 r. do roku 2019. Celem strategicznym projektu jest osiągnięcie stanu, w którym będzie możliwa kontrola nad zidentyfikowanymi zanieczyszczeniami wód podziemnych wraz z monitoringiem zachodzących zmian w środowisku gruntowo-wodnym.</p> <p>► Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie korzystania i ochrony wód, w tym m.in. kontynuacja realizacji projektu NonHazCity, którego celem jest zmiana zachowań konsumentów dla poprawy stanu środowiska naturalnego.</p> <p>► Modernizacja ujęcia wody w Straszynie celem zmniejszenia udziału wody powierzchniowej w ogólnej konsumpcji - Na 2018 r. planowane jest rozpoczęcie prac projektowych.</p>
VII.6.2. Działania minimalizujące oddziaływanie oczyszczalni ścieków na środowisko.	<p>► Dotacje dla właścicieli nieruchomości – Działanie ciągłe wspierające likwidację przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych na ścieki poprzez podłączenie nieruchomości do istniejącej kanalizacji sanitarnej.</p> <p>► IWAMA Interactive Water Management - Celem projektu jest poprawa efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków w Regionie Morza Bałtyckiego poprzez zwiększenie kwalifikacji zawodowych operatorów oczyszczalni oraz wykonanie badań pilotażowych ukierunkowanych na zmniejszenie emisji substancji biogenych do środowiska. Przygotowane w ramach projektu materiały szkoleniowe oparte będą na najnowszej wiedzy z zakresu efektywnej gospodarki osadami ściekowymi oraz efektywnym zarządzaniem energią. Partnerzy projektu uczestniczyć będą w wielu warsztatach i wideokonferencjach w celu wymiany informacji i doświadczeń. Materiały szkoleniowe oraz wyniki projektu udostępniane będą także zainteresowanym osobom i instytucjom zewnętrznym zaangażowanym w gospodarkę wodną w Regionie Morze Bałtyckiego. Propozycje optymalizacji pracy oczyszczalni ścieków opracowane zostaną zarówno na podstawie oceny funkcjonowania istniejących obiektów, jak również wyników badań pilotowych ukierunkowanych na poprawę efektywności energetycznej, kontrolę procesu usuwania azotu, optymalizację gospodarki osadowej oraz zwiększenie redukcji biogenów poprzez oczyszczalnie wód poosadowych. Zadania realizowane przez Gdańską Infrastrukturę Wodno-Kanalizacyjną Sp. z o.o. w ramach projektu IWAMA obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowanie i przekazanie danych z oczyszczalni ścieków „Wschód” do benchmarkingu energetycznego i gospodarki osadowej, ▪ audyt gospodarki osadowej ukierunkowany na poprawę procesu fermentacji i odwadniania osadów ściekowych, ▪ przeprowadzenie na oczyszczalni „Wschód” badań pilotowych nad efektywnością nowej wysokosprawnej energetycznie technologii oczyszczania ścieków komunalnych opartej na strącaniu chemicznym związków organicznych, usuwaniu azotu w procesie anammox oraz doczyszczaniu ścieków na złożu hydrofitowym,

VII.6.3. Dbałość o jakość ścieków opadowych odprowadzanych do odbiorników.	<ul style="list-style-type: none"> organizację międzynarodowego seminarium dla uczestników projektu i stron zainteresowanych na temat optymalizacji gospodarki osadowej na oczyszczalni ścieków.
	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie jakości ścieków opadowych oraz identyfikacja źródeł zanieczyszczeń, w tym systematyczne sprzątanie chodników i ulic.
Cel operacyjny: VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.7.1. Pozyskiwanie terenów pod nowe cmentarze lub rozbudowa istniejących.	<ul style="list-style-type: none"> Na 2018 rok planowane jest zakończenie procedury planistycznej prowadzonej w celu sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, umożliwiającego rozbudowę Cmentarza Łostowickiego w Gdańsku (rozbudowa cmentarza o pow. 1,8 ha w kierunku Al. Armii Krajowej - Nr planu 1847 Cmentarz Łostowicki - część wschodnia).
VII.7.2. Propagowanie pochówków urnowych.	<ul style="list-style-type: none"> Stosowanie preferencji cenowych dla pochówków urnowych.
VII.7.3. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury cmentarnej.	<ul style="list-style-type: none"> W zakresie infrastruktury cmentarzy komunalnych planowana jest poprawa nawierzchni dróg cmentarnych (ok. 300 m²), remont ogrodzeń cmentarnych (ok. 300 m²), zwiększenia liczny punktów gromadzenia odpadów (ok. 10 stanowisk). W zakresie infrastruktury cmentarzy komunalnych planowana jest poprawa nawierzchni dróg cmentarnych (ok. 300 m - zmiana nawierzchni gruntowej na utwardzoną), remont ogrodzeń cmentarnych (ok. 300 m²), zwiększenia liczny punktów gromadzenia odpadów (ok. 10 stanowisk). „Przebudowa i rozbudowa kaplicy cmentarnej na Cmentarzu Łostowickim w Gdańsku - II etap” - odtworzenie zadania z 2017 r. obejmującego przebudowę i remont starej kaplicy cmentarnej. Na projekt przeznaczono środki w wysokości ok 1,75 mln zł.
Cel operacyjny: VII.8. Podniesienie efektywności eksploatacji infrastruktury liniowej oraz nieruchomości gminnych.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VII.8.1. Stworzenie spójnej bazy infrastruktury liniowej.	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie założeń do systemu zarządzania majątkiem sieciowym.
VII.8.2. Stworzenie spójnej bazy nieruchomości gruntowych i budynków gminnych.	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie koncepcji biznesowej systemu zarządzania lokalami komunalnymi.

VIII. PROGRAM OPERACYJNY MOBILNOŚĆ I TRANSPORT

Zasadniczym wyzwaniem transportowym, przed jakim staje Gdańsk, jest poprawa warunków dla ruchu pieszego i rowerowego, jak również ulepszenie systemu komunikacji zbiorowej i jej integracja z aktywnymi formami mobilności. Celem proponowanych działań jest zapewnienie gdańszczanom komfortowej, taniej, szybkiej, bezpiecznej oraz nieuciążliwej dla środowiska osiągalności miejsc pracy, nauki, rekreacji i innych usług. Zostanie on osiągnięty poprzez inwestycje w infrastrukturę, w tym: budowę i remonty chodników, tras rowerowych, przystanków komunikacji publicznej i węzłów integracyjnych, linii tramwajowych, autobusowych i kolejowych, jak również rozwój i modernizację taboru. Działania przyjmą także wymiar organizacyjny: uspokajający ruch samochodowy, uprzywilejowujący transport zbiorowy oraz niwelujący bariery w ruchu pieszym i rowerowym.

Ze względu na znaczenie sektorów: przemysłu, logistyki i transportu oraz turystyki rozwój gospodarczy Gdańska jest w istotny sposób warunkowany rozwojem infrastruktury transportowej. Planowane działania będą wspierały funkcjonowanie miasta jako węzła transportowego. Przewiduje się również projekty służące poprawie dostępności transportowej obszarów rozwojowych oraz niwelacji szkodliwego wpływu tranzytu.

Istotną rolę ogrywać będą działania promocyjne i informacyjne służące zmianie postaw mieszkańców w sferze mobilności. Zakłada się podjęcie inicjatyw skutkujących zwiększeniem zaangażowania gdańszczan w kształtowanie polityki transportowej miasta.

Cel operacyjny: VIII.1. Poprawa warunków dla ruchu pieszego i rowerowego.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VIII.1.1. Poprawa infrastruktury ruchu pieszego i rowerowego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Węzły integracyjne: Gdańsk Główny, Gdańsk Wrzeszcz oraz trasy dojazdowe do węzłów Pomorskiej Kolei Metropolitalnej i Szybkiej Kolei Miejskiej na terenie Gminy Miasta Gdańska - Celem przedsięwzięcia jest poprawa komunikacji polegająca na integracji systemu miejskiego z innymi systemami komunikacyjnymi. W 2018 roku kontynuowane będą prace projektowe, w tym dla brakujących odcinków tras rowerowych oraz prace budowlane związane z poprawą funkcji przesiadkowych na węzłach integracyjnych. Zaplanowano m.in. opracowanie koncepcji dla kubaturowych parkingów rowerowych, modernizacji wiat przystankowych, parkingów Kiss&Ride przy węzłach Gdańsk Główny i Gdańsk Wrzeszcz oraz opracowanie dokumentacji dla trasy rowerowej wzdłuż ul. Kartuskiej i trasy rowerowej do przystanku PKM Kiełpinek. W ramach projektu zakłada się również rozpoczęcie prac budowlanych dla zadań: Trasa rowerowa wzdłuż ul. Podwale Przedmiejskie oraz Trasa rowerowa wzdłuż Alei Legionów. ▶ Program budowy i modernizacji chodników - edycja 2018 - Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie bezpieczeństwa, estetyki i komfortu ruchu pieszego poprzez poprawę stanu technicznego chodników oraz nawierzchni ulic i dróg na terenie miasta Gdańska. W 2018 roku planuje się budowę oraz modernizację chodników w następujących dzielnicach Gdańska: Śródmieście, Chełm, Orunia-Św. Wojciech-Lipce, Brzeźno, Siedlce, Wrzeszcz Górny, Wrzeszcz Dolny, Przymorze Wielkie, Przymorze Małe, Oliwa, Ujeścisko-Łostowice, Żabianka-Wejhera-Jelitkowo-Tysiąclecia, Osowa, Wzgórze Mickiewicza, Suchanino, Wyspa Sobieszewska, Krakowiec-Górki Zachodnie. ▶ Rozwój Komunikacji Rowerowej w Gdańsku - Popularyzacja zrównoważonego transportu, podniesienie bezpieczeństwa rowerzystów, zmniejszenie emisji gazów oraz poszerzenie oferty turystycznej miasta poprzez tworzenie systemu połączeń drogami rowerowymi różnych dzielnic miasta wraz z budową parkingów rowerowych i węzłów przesiadkowych. Całość działań ma zachęcić mieszkańców do wykorzystania roweru jako środka codziennego transportu. W ramach Projektu w 2018 roku planuje się realizację zadań w 17 lokalizacjach na terenie miasta. Będą one polegać m.in. na uzupełnieniu istniejącej sieci tras rowerowych o nowe odcinki, w tym m.in. odcinków stanowiących międzynarodowe trasy rowerowe R-9 i R-10, trasy wzdłuż al. Grunwaldzkiej (po jej północno-wschodniej stronie) od ul. Braci Lewoniewskich do Kołobrzeskiej, trasy wzdłuż Potoku Oruńskiego, trasy wzdłuż Podwala Przedmiejskiego, wzdłuż al. Legionów, czy wzdłuż ul. Kołobrzeskiej. ▶ Pomorskie trasy rowerowe o znaczeniu międzynarodowym (R-10) i Wiśłana Trasa Rowerowa (R-9) - Wykonane w ramach przedsięwzięcia trasy stworzą jedyny w swoim rodzaju produkt turystyczny łączący turystykę aktywną z turystyką kulturową i przyrodniczą. Turysta przemierzający szlaki otrzyma unikalny w skali kraju pakiet walorów krajobrazowych (pas nadmorski, Delta i Dolina Wisły, równinny obszar Żuław), przyrodniczych (m.in. Nadmorski Park Krajobrazowy, Słowiński Park Narodowy) i kulturowych (Kaszuby, Kociewie, Żuławy, Powiśle, Trójmiasto). W ramach projektu w 2018 roku planuje się realizację następujących tras rowerowych: Trasa R9 zadanie 2 - Budowa miejsca wypoczynku Gdańsk - Świbno, Trasa R10 zadanie 3 - Budowa trasy rowerowej od Węzła Elbląska wzdłuż ul. Miałki Szlak, Sitowie i Altanki do granicy Miasta Gdańska w rejonie skrzyżowania z ul. Elbląską, Trasa R10 zadanie 4 - Budowa drogi rowerowej wzdłuż ul. Turystycznej i ul. Boguckiego w Gdańsku oraz drogi wojewódzkiej nr 501 od skrzyżowania z ul. Przeglasińską do skrzyżowania z ul. Pohoreckiego.
VIII.1.2. Optymalizacja parkowania pojazdów.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozbudowana i uporządkowanie strefy płatnego parkowania - W ramach projektu przewiduje się zakup i instalację na obszarze miasta infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania stref płatnego parkowania oraz ograniczenie możliwości parkowania w nieprzystosowanych do tego miejscach takich jak chodniki i zieleńce. ▶ Zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja parkingów kubaturowych w Gdańsku - Projekt wypełnia cele Programu Operacyjnego Mobilność i Transport, jednakże z uwagi na wdrażanie w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego objęty został zadaniem VI.2.2. w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. ▶ Wdrożenie pilotażowych zmian mających na celu przeniesienie parkowania pojazdów z chodników na jezdnie - Projekt o charakterze pilotażowym w roku 2018 obejmie swym zasięgiem kilka wybranych ulic na terenie Gdańska. Zakłada się, że wprowadzenie zmian pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu ruchu pieszego oraz uporządkowanie przestrzeni publicznej pod kątem funkcjonalnym i estetycznym, zapobiegając m.in. procesowi niszczenia chodników.
VIII.1.3. Niwelowanie barier w ruchu pieszym i rowerowym.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Przebudowa ulicy Podwale Przedmiejskie w kierunku zmniejszenia efektu barierowego - Projekt przewiduje wyznaczenie 11 naziemnych przejść dla pieszych, otwarcie dla ruchu poprzecznego 3 skrzyżowań, likwidację jednego pasa ruchu w kierunku Elbląga i przeniesienie na jego miejsce parkowania pojazdów z chodnika oraz wyznaczenie obustronnych tras rowerowych. Projekt rozpocznie się od wyznaczenia przejść dla pieszych i otwarcia skrzyżowania na Wyspie Spichrzów. Projektem objęta jest cała ulica Podwale Przedmiejskie, od ul. Okopowej do ul. Elbląskiej. Prace budowlane potrwać do 2019 r. ▶ Przejście dla pieszych przy Dworcu Głównym PKP oraz przy Bramie Wyżynnej - W roku 2018 planowane są prace koncepcyjne zmierzające do przygotowania dokumentacji projektowych dla dwóch nowych przejść dla pieszych. Planuje się takie zlokalizowanie przejść, aby jednocześnie obsłużyć przystanki komunikacji publicznej i ruch poprzeczny przez ulice Podwale Grodzkie i Wały Jagiellońskie.

VIII.1.4. Uspokajanie ruchu.	<p>▶ Rozwój systemu sygnalizacji świetlnej - Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia mieszkańców, warunków użytkowania dróg oraz zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu pieszego i drogowego. W ramach realizacji zadania planuje się budowę sygnalizacji świetlnej w Alei Jana Pawła II - przejście dla pieszych na wysokości kościoła. Ponadto planuje się modernizację istniejących jednoprosesorowych sterowników działających jeszcze w 24 lokalizacjach miasta, a które zgodnie z uregulowaniami prawnymi należy sukcesywnie wymieniać na nowsze rozwiązania techniczne.</p>
VIII.1.5. Monitorowanie ruchu pieszego i rowerowego.	<p>▶ Monitoring ruchu rowerowego odbywa się poprzez sieć 26 automatycznych punktów pomiaru. Dane uzyskane z pomiarów prezentowane są na bieżąco stronie www.rowerowygdansk.pl. Pomiar natężenia ruchu rowerowego pozwala m.in. na dostosowywanie infrastruktury do realnych potrzeb jej użytkowników.</p> <p>▶ Monitoring ruchu pieszego w wersji pilotażowej zostanie wdrożony w ramach projektu cities.multimodal. Planowana jest instalacja punktów pomiaru w miejscach wyznaczenia nowych przejść dla pieszych. Sam projekt cities.multimodal skupi się na wymianie doświadczeń z zakresu tzw. „zielonej mobilności” oraz integracji różnych form przemieszczania się w mieście m.in. dzięki innowacjom z branży IT.</p>
Cel operacyjny: VIII.2. Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VIII.2.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury i taboru.	<p>▶ Gdański Projekt Komunikacji Miejskiej - etap IV A - Celem projektu jest budowa linii tramwajowych, które ułatwią bezpośredni transport pasażerów z dzielnic południowych Gdańska. Bezpośrednim efektem realizacji projektu będzie integracja podsystemów funkcjonujących na terenie trójmiejskiego transportu metropolitalnego, zwłaszcza w dzielnicach południowych Miasta Gdańska. Przebudowa istniejących torowisk poprawi bezpieczeństwo i komfort podróżujących mieszkańców. Projekt składa się z sześciu zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa linii tramwajowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w planowanej ulicy Nowej Bulońskiej Północnej; ▪ Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ulicach Budzysza, Stryjewskiego i Nowotnej; ▪ Budowa nowych linii tramwajowych w dzielnicy Gdańsk Południe - etap 1 - Budowa ul. Nowej Warszawskiej w Gdańsku ▪ Zakup taboru tramwajowego w celu obsługi dodatkowych połączeń oraz wymiany wyeksploatowanego taboru - 15 szt. (partner Gdańskie Autobusy i Tramwaje Sp. z o.o.); ▪ Instalacja nowych wiaty przystankowe na terenie Gdańska; ▪ Instalacja nowych tablic informacji pasażerskiej na terenie Gdańska. <p>W roku 2018 roku planuje się rozpoczęcie robót budowlanych w zakresie wszystkich zadaniach ujętych w projekcie.</p>
VIII.2.2. Uprzywilejowanie komunikacji publicznej.	<p>▶ Likwidacja sygnalizacji świetlnej dla tramwajów na przejściach dla pieszych - Projekt przewidziany do wdrożenia w rejonie przystanków tramwajowych Chodowieckiego, Politechnika, Klonowa, Reja. Działanie to przyczyni się do poprawy płynności ruchu zarówno pojazdów komunikacji publicznej poprzez skrócenie czasu podróży, jak również ruchu pieszych poprzez skrócenie czasu oczekiwania na zielone światło. W roku 2016 analogiczne działanie zostało wdrożone na ul. Kartuskiej przynosząc pozytywne efekty w ruchu.</p> <p>▶ Wprowadzanie zmian w pracy sygnalizacji świetlnej pod kątem preferencji dla pojazdów komunikacji publicznej - Poprawa działania automatyki rozdziału faz sygnalizacji świetlnej dla lepszego wykorzystania jej obecnych możliwości pod kątem pojazdów komunikacji publicznej, w tym przede wszystkim tramwajów. Celem projektu jest uzyskanie wyższej płynności przejazdu pojazdów komunikacji publicznej przez skrzyżowania, co przyczyni się do poprawy ich konkurencyjności względem czasów przejazdu komunikacji indywidualnej.</p>
VIII.2.3. Usprawnienie organizacji komunikacji publicznej.	<p>▶ Budowa węzłów integracyjnych Gdańsk Rębiechowo oraz Gdańsk Osowa wraz z trasami dojazdowymi - Projekt wprowadza integrację przystanków Pomorskiej Kolei Metropolitalnej z układem dróg lokalnych oraz systemami komunikacyjnymi obszaru metropolitalnego. W ramach zadania budowy węzła integracyjnego Rębiechowo wraz z trasami dojazdowymi realizowana będzie budowa parkingu dla pojazdów osobowych na 387 miejsc wraz z infrastrukturą techniczną, tj. odwodnieniem, oświetleniem, stojakami dla rowerów oraz monitoringiem. W ramach budowy węzła integracyjnego Osowa wraz z trasami dojazdowymi przewidziano przebudowę pętli autobusowej wraz z niezbędną drogą dojazdową przy budynku dworca PKP/PKM Gdańsk Osowa w ciągu ulicy Barniewickiej o długości ok. 200 m oraz parkingu na dla rowerów na ok. 100 miejsc.</p>
Cel operacyjny: VIII.3. Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VIII.3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniskowej.	<p>▶ Budowa i przebudowa dróg lokalnych w różnych dzielnicach miasta - Celem realizacji przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego ulic oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego na wybranych ulicach lokalnych, a także poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w mieście. Ponadto zwiększenie przepustowości ruchu drogowego pojazdów samochodowych na drogach lokalnych oraz skrócenie czasu przejazdu przez miasto, szczególnie w godzinach szczytu. W 2018 roku przewidziano realizację</p>

	<p>inwestycji w 13 lokalizacjach na terenie miasta w ciągach ulic: Planetarna etap I i II, Hoża, Starowiślna, Uranowa, Stary Rynek Oliwski, Jaśkowa Dolina - trzecia jezdnia, Dąbka III etap, Sarnia - Zajęcza, Obotrycka, Pagórkowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Poprawa obsługi komunikacyjnej Przyszłości - Celem przedsięwzięcia jest poprawa obsługi komunikacyjnej oraz dostępności komunikacyjnej osiedli. Planowany w 2018 roku zakres inwestycji obejmuje przebudowę: ulicy Kołobrzeskiej na odcinku od wiaduktu kolejowego do ulicy Arkońskiej oraz skrzyżowania ulic Kołobrzeskiej - Słupskiej, skrzyżowania ulic Beniowskiego - Bora-Komorowskiego, skrzyżowania ulic Droszyńskiego - Ślaska oraz Beniowskiego - Ślaska - Szczecińska, a także ulic: Słupskiej (od ulicy Kołobrzeskiej do ulicy Lęborskiej), Arkońskiej (od ulicy Kołobrzeskiej do ulicy Lęborskiej) i Szczecińskiej (od ulicy Kołobrzeskiej do ulicy Lęborskiej). ▶ Budowa układu drogowego dla centrum edukacyjnego przy ul. Jabłoniowej - Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie dogodnej i bezpiecznej komunikacji do szkoły i przedszkola przy ul. Jabłoniowej. W skład zadania wchodzi budowa jednej jezdni z chodnikiem i drogą rowerową zwiększających dostępność centrum. ▶ Rozbudowa ul. Budowlanych - Projekt obejmuje poprawę nawierzchni drogowej, budowę zatok postojowych, chodników i drogi rowerowej po południowej stronie ulicy. ▶ Przebudowa wiaduktu Biskupia Górka - Celem przedsięwzięcia jest poprawa dostępności komunikacyjnej Gdańska. Zadanie obejmuje budowę nowego wiaduktu Biskupia Górka oraz przebudowę układu drogowego ulic: Nowe Podwale, Okopowa, Toruńska, Augustyńskiego. W zakres przedsięwzięcia wchodzi również budowa parkingu kubaturowego dla pojazdów osobowych przy ulicy Okopowej. W 2018 roku realizowane będą roboty budowlane. ▶ Modernizacja nawierzchni dróg na terenie Gdańska - Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, skrócenia czasu przejazdu oraz przywrócenia stanu zdekapitalizowanej nawierzchni dróg na obszarze miasta. Dodatkowo na zmniejszenie hałasu generowanego przez poruszające się pojazdy, jak również ograniczenie emisji spalin i pyłów pozwoli zmiana rodzaju nawierzchni. W 2018 roku zadanie obejmie między innymi następujące lokalizacje: Aleja Grunwaldzka (na odcinku od ulicy Opackiej do ulicy Abrahama - jezdnia w kierunku centrum Gdańska), ulica Chłopska (na odcinku od ulicy Obrońców Wybrzeża do ulicy Piastowskiej - jezdnia w kierunku Sopotu), Trakt Konny (na odcinku od ulicy Smoluchowskiego do ulicy Chodowieckiego), a także ulice: Modra, Piastowska, Kępna - kolejny etap, Starogardzka - I etap oraz ulica Łąkowa - wg dokumentacji technicznej i pozwolenia na budowę dostarczonych przez Przedsiębiorstwo Budowlane Kokoski (zadanie do realizacji w przypadku wolnych limitów inwestycyjnych). ▶ Budowa mostu zwodzonego na Wyspę Sobieszewską w ciągu drogi wojewódzkiej nr 501 - Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia mieszkańców Gdańska poprzez rozbudowę układu komunikacyjnego miasta. W 2018 planuje się przeprowadzenie prób i odbiorów mostu zwodzonego, rozbiorę istniejącego mostu wraz z infrastrukturą drogową przy moście pontonowym oraz budowę ciągu pieszego wzdłuż Martwej Wisły w Sobieszewie na odcinku od mostu zwodzonego do planowanej przystani żeglarskiej w rejonie ulicy Nadwiślańskiej. ▶ Most nad Kanałem Raduni (ul. Starogardzka) - Projekt obejmuje wymianę funkcjonującego obecnie tymczasowego obiektu mostowego z ruchem wahadłowym na obiekt o docelowej przepustowości wraz z uprawnieniem organizacji ruchu samochodowego. Poprawie ulegną również warunki poruszania się pieszo, a także podróży rowerem wzdłuż wału Kanału Raduni.
VIII.3.2. Rozwój funkcji Gdańska jako węzła transportowego.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozbudowa i modernizacja sieci drogowej i kolejowej w porcie zewnętrznym w Gdańsku - Realizacja przedsięwzięcia ma na celu poprawę dostępu do portu zewnętrznego w Gdańsku od strony lądu. W 2018 roku planuje się rozpoczęcie robót budowlanych.
Cel operacyjny: VIII.4. Popularyzacja zrównoważonego transportu i mobilności aktywnej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
VIII.4.1. Promocja transportu zrównoważonego i mobilności aktywnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kampania „Rowerowy Maj” - Coroczne przedsięwzięcie skierowane do uczniów szkół podstawowych, dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Jedną z inicjatyw najwyższej ocenianych w dorobku Gdańska, która wdrożona została już w 20 innych miastach Polski. Kampania zachęca do przyjeżdżania do szkół i przedszkoli rowerem, hulajnogą lub na rolkach. Cieszy się dużą popularnością - w 2017 roku aż 84 procent uczniów gdańskich podstawówek i przedszkolaków przy wsparciu rodziców i nauczycieli docierało do szkół na rowerach, hulajnogach i rolkach. Inicjatywa ma pozytywny wpływ na zdrowie młodszych i starszych uczestników poprzez popularyzację częstego korzystania z aktywnych form transportu w codziennych podróżach. ▶ Rowerem do pracy - Kręć kilometry dla Gdańska - Kampania promująca rower jako środek codziennego transportu w dojazdach do pracy, skierowane do dorosłych mieszkańców Gdańska. Inicjatywa organizowana w maju, stanowi kontynuację kampanii European Cycling Challenge (ECC), oparta jest na rywalizacji zespołów firmowych w różnych kategoriach konkursowych. Gdańsk wziął udział w edycjach ECC w latach 2015-2017 trzykrotnie stając się ich zwycięzcą. Kampania ma wyraźny wpływ na zwiększenie popularności użytkowego jeżdżenia rowerem. ▶ Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu - Projekt o charakterze corocznej kampanii, przewidziany do realizacji we wrześniu 2018 roku. Jego celem jest zmiana niekorzystnych dla zdrowia i miasta przyzwyczajeń mieszkańców i wspieranie alternatywnych, ekologicznych środków podróżowania, w tym promocję korzystania

	<p>z komunikacji miejskiej oraz roweru. Inicjatywa poprzez zabawę i rywalizację upowszechniać ma mobilność aktywną oraz zachęcać mieszkańców Gdańska do ograniczenia wykorzystania samochodu w podróżach, zwłaszcza na krótkich dystansach miejskich.</p> <p>► Moda na rower - Kampania promująca użytkowe wykorzystanie rowerów w codziennych podróżach skierowana do mieszkańców Gdańska, w szczególności kobiet. W jej ramach, w roku 2018 planowane jest wydanie drugiej edycji rowerowego kalendarza przedstawiającego gdańszczan na co dzień korzystających z roweru.</p>
VIII.4.2. Współpraca i partycypacja społeczna na rzecz zrównoważonego transportu i mobilności aktywnej.	<p>► Plan Zrównoważonej Mobilności dla terenu Gdańska - Głównym celem opracowania Planu (ang. Sustainable Urban Mobility Plan, w skrócie SUMP) stanie się przedstawienie kierunkowych i zintegrowanych działań prowadzących do wzrostu zrównoważenia transportu oraz mobilności na obszarze funkcjonalnym Gdańska. Potrzeba opracowania Planu wynika w szczególności z dynamicznego rozwoju miasta oraz wzrostu potrzeb transportowych jego mieszkańców. Odpowiada także na wyzwania związane w negatywnym wpływem transportu na zdrowie ludzkie i środowisko. Zrównoważony Plan Mobilności Miejskiej dla Gdańska zrealizowany zostanie w ramach projektu CityMobilNet, który wdraża założenia programu URBACT III.</p>

IX. PROGRAM OPERACYJNY PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej jest warunkiem koniecznym dla harmonijnego rozwoju miasta i poprawy jakości życia mieszkańców. Przestrzeń publiczna nie powinna mieć charakteru tylko komunikacyjnego ułatwiającego przemieszczanie się osób i towarów, ale powinna stanowić miejsce spędzania czasu wolnego, forum wymiany idei, miejsce organizacji wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Takie podejście do przestrzeni publicznej realizuje ideę rozwoju miasta do wewnątrz, która polega na intensyfikacji i wielofunkcyjności użytkowania już zurbanizowanej przestrzeni – głównie w dzielnicach tj. Śródmieście, Wrzeszcz, Oliwa i Nowy Port. Umożliwia to – poza powstaniem pełnych życia przestrzeni publicznych – efektywne zarządzanie miastem: racjonalne zorganizowanie transportu zbiorowego, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, itp. Działania prowadzić mają do podniesienia jakości przestrzeni publicznej, aby stała się ona bardziej funkcjonalna, przyjazna dla mieszkańców, stanowiąca jednocześnie wyróżnik tożsamości miasta. Podejmowane będą również działania przekształcające tereny poprzemysłowe i powojenne, na których będą mogły powstać nowe przestrzenie publiczne. Z uwagi na dużą atrakcyjność środowiska przyrodniczego prowadzone będą działania zwiększające dostępność do obszarów zielonych i nadbrzeżnych, tak aby ułatwić ich wykorzystanie rekreacyjne i sportowe. Całościowe podejście do planowania i zarządzania przestrzenią publiczną w oparciu o system ogólnomiejskich przestrzeni publicznych doprowadzi do poprawy jej funkcjonalności i atrakcyjności, angażując w ten proces wszystkich jej użytkowników. Szczególną rolę powinni odegrać mieszkańcy. Dlatego poszerzony zostanie zakres uspołecznienia planowania przestrzennego, poprzez popularyzację problematyki kształtowania przestrzeni publicznych oraz doskonalenie narzędzi partycypacyjnych.

Cel operacyjny: IX.1. Wyższa jakość przestrzeni publicznej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IX.1.1. Planowanie i zarządzanie przestrzenią publiczną w oparciu o system ogólnomiejskich przestrzeni publicznych.	<p>► Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska (SUIKZP) - Studium poprzez określenie polityki przestrzennej całego miasta, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające realizację zadań własnych gminy w zakresie ładu przestrzennego, transportu i infrastruktury technicznej. Prace nad dokumentem w roku 2018 obejmować będą etap uchwalenia dokumentu przez Radę Miasta Gdańska oraz kampanię informacyjną skierowaną do mieszkańców.</p> <p>► Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) - Plany miejscowe to scenariusze rozwoju na podstawie, których wydawane są decyzje pozwolenia na budowę. Prace w roku 2018 uwzględnią ujęcie w opracowywanych dokumentach problematyki dotyczącej przestrzeni publicznej. Jak co roku, planowane jest procedowanie ok. 70 planów miejscowych, w których znajdują się regulacje w zakresie przestrzeni publicznych.</p> <p>► Gdańskie Przestrzenie Lokalne (GPL) - Kontynuacja prac studialno-koncepcyjnych nad dokumentem odnoszącym się do przestrzeni publicznej w skali lokalnej ukierunkowanym w kolejnym etapie w szczególności na pozostałe (poza obszarami rewitalizacji i zdegradowanymi) obszary miasta. Zakończenie prac nad dokumentem.</p> <p>► Standard ulicy miejskiej - Opracowanie zbioru zasad i dobrych praktyk w zakresie zagospodarowywania ulic w Gdańsku. Nowy standard ma obejmować poprawę estetyczną (wprowadzenie małej architektury, zieleni) oraz funkcjonalną (ułatwienie m.in. dostępności dla użytkowników pieszych, w tym osób starszych, niepełnosprawnych, matek z wózkami) i przestrzenną (w miarę możliwości ograniczenia w lokalizacji ekranów akustycznych).</p> <p>► Wodna Polityka Gdańska - Przygotowanie opracowania analitycznego dotyczącego terenów nadwodnych w celu określenia kierunków rozwoju tych przestrzeni, z uwzględnieniem bulwarów spacerowych i ciągów pieszych wraz z otoczeniem.</p>

	<p>► System Identyfikacji Miejskiej (SIM) - System jednolitych pod względem wizualnym, architektonicznym i konstrukcyjnym nośników przekazujących informacje o charakterze miejskim, w tym oznakowanie ulic, budynków i innych obiektów na terenie Gdańska. Zakłada się dalszą rozbudowę system informacji wizualnej na obszarze miasta oraz aktualizację oznakowania w śródmieściu Gdańska.</p>
IX.1.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wzmacniające jej funkcjonalność i tożsamość.	<p>► Wdrożenie systemu monitoringu wizyjnego i zarządzania bezpieczeństwem - W 2018 roku prowadzona będzie rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego, realizowana poprzez zakup kamer, macierzy, swichy, komputerów oraz oprogramowania dla nowych urządzeń. Dodatkowo nastąpi aktualizacja istniejącego oprogramowania oraz paszportyzacja systemu CCTV. Projekt przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa w miejscach publicznych na terenie Gdańska, dzięki objęciu monitoringiem wizyjnym 4 dodatkowych lokalizacji na obszarze miasta.</p> <p>► Program Rewaloryzacji ulic Śródmieścia: Modernizacja ul. Szerokiej i Ogarnej - Projekt zakłada wykonanie przebudowy obu ulic, która przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności przestrzeni publicznej w obszarze Śródmieścia Gdańska.</p> <p>► Realizacja ogrodów kieszonkowych. W 2017 roku opracowano projekty dla 10 lokalizacji tzw. ogrodów kieszonkowych, czyli zagospodarowania zielenią ozdobną niewielkich, aktualnie nieurządzonych przestrzeni, położonych w eksponowanych rejonach miasta. W latach 2017 oraz 2018 planowana jest realizacja, która w dużej mierze uzależniona jest od wysokości środków finansowych w planie wydatków na utrzymanie zieleni w 2018 roku. Wytypowane lokalizacje to: zieleń przy ulicy Matki Polki, Plac Srebrniki (przed cmentarzem), zieleń przy ulicy Grunwaldzka 590 (dojście do AWF), ulica Jaśkowa Dolina - pasy zieleni (od ulicy Matejki do ulicy Na Wzgórzu, zieleń u zbiegu ulic Reymonta i Chrzanowskiego, zieleń u zbiegu ulic PCK i Gdańskiej, zieleń u zbiegu ulic Oliwskiej i Wyzwolenia, skwer przy ulicy Stajennej, zieleń przy ulicy Kartuskiej przed skrzyżowaniem z ulicą Bema, Pasaż Chłopska-Dąbrowszczaków-Jagiellońska (odcinek przy ulicy Jagiellońskiej)). Zakłada się, że poprawa stanu zieleni obejmie powierzchnię o wielkości ok. 1,5 ha.</p> <p>► Program Jaśniejszy Gdańsk - realizacja na lata 2017-2025 - Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego z użyciem energooszczędnych technologii oświetleniowych. Szacunkowa wartość programu wyniesie ponad 58 mln zł, natomiast łączna długość ciągów planowanych do oświetlenia sięgnie 185 km w 508 lokalizacjach wyznaczonych na obszarze Gdańska. Obecnie trwają prace projektowe i budowlane dla części lokalizacji, które mają się zakończyć do roku 2018 tzw. I etap, jednocześnie Gdański Zarząd Dróg i Zieleni wydaje warunki projektowania oświetlenia na kolejne lokalizacje budowy oświetlenia na rok 2019. Program obejmuje przede wszystkim miejsca takie jak dojścia do obiektów edukacyjnych i użyteczności publicznej, a w kolejnych latach wszystkie ulice nie mające oświetlenia w mieście wpływając na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>► Współpraca z mieszkańcami Gdańska, Radami Dzielnic, społecznościami szkolnymi, organizacjami społecznymi oraz innymi podmiotami w zakresie urządzania i pielęgnacji terenów zieleni miejskiej - W 2018 roku planowana jest kontynuacja i kolejne realizacje prowadzone w tej formie współpracy. Obejmuje ona m.in. współpracę z Zespołem Szkół Architektury Krajobrazu w zakresie produkcji materiału roślinnego na potrzeby nasadzeń miejskich, kontynuację współpracy z Wydziałem Biologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziałem Farmacji Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w zakresie tworzenia kolekcji roślinnej w przebudowywanym obiekcie Palmiarni w Parku Oliwskim.</p> <p>► Program Pomorskie Szlaki Kajakowe - Projekt zakłada budowę przystani kajakowych z infrastrukturą towarzyszącą taką jak: pomosty, podesty, zatoki do cumowania, oznakowanie, w następujących siedmiu lokalizacjach: Wyspa Sobieszewska - Kanał Młynówka, Górki Zachodnie, Żabi Kruk, Kamienna Grodza, Na Szańcach, Wiosny Ludów, Tamka - kontynuacja rozpoczętych prac. Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska przeznaczyła na ten cel kwotę 235 tys. zł.</p> <p>► Rozwój oferty turystyki wodnej w obszarze Pętli Żuławskiej i Zatoki Gdańskiej - Projekt zakłada budowę infrastruktury żeglarskiej w formie przystani w następujących czterech lokalizacjach: Wyspa Sobieszewska - ulice Nadwiślańska, Świbno, Kanał na Stępce oraz Górki Zachodnie - kontynuacja rozpoczętych prac. Celem projektu jest stworzenie markowego produktu turystyki wodnej poprzez realizację przedsięwzięcia zmierzającego do uregulowania i ukierunkowania ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo oraz poprawy stanu środowiska naturalnego na tych terenach. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2017-2019. Natomiast w 2018 roku na projekt Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska przeznaczy 1 135 mln zł.</p> <p>► Budowa placów zabaw w różnych dzielnicach miasta - Zwiększenie liczby miejsc rekreacji i wypoczynku dla dzieci i młodzieży w różnych dzielnicach miasta. Zakres rzeczowy projektu obejmuje budowę placów zabaw ogólnodostępnych w ramach konkursu pt.: „Utworzenie małego placu zabaw na terenie miasta Gdańska”, skierowanego do Organizacji Pozarządowych. Na realizację inwestycji przeznaczono ok. 0,5 mln zł.</p> <p>► Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych w ramach programu "Aktywne Sąsiedztwo" - W ramach zadania zostanie zrealizowane rekreacyjne zagospodarowanie terenu przy zbiornikach wodnych, w tym retencyjnych, w dwóch lokalizacjach: przy stawie na ul. Lubowidzkiej (dzielnica Jasień) oraz przy zbiornikach na ulicy Przemyskiej (dzielnica Ujeścisko-Łostowice). Zadanie dotyczy zrównoważonego wykorzystania zasobów wodnych uwzględnianych w dokumentach planistycznych.</p> <p>Infrastruktura plażowa - Planowanie i budowa obiektów infrastruktury socjalno-sanitarnej - Projekt ma na celu zabezpieczenie w dokumentach planistycznych rezerw terenowych w Pasie Nadmorskim oraz uwzględnianie dostępności do terenów zielonych na podstawie analiz, a także sukcesywne zaspakajanie potrzeb w zakresie</p>

	<p>infrastruktury plażowej. Potrzeby te wynikają z konieczności stałego podnoszenia poziomu bezpieczeństwa plażowiczów oraz chęci zwiększenia atrakcyjności i poprawy walorów rekreacyjnych plaż oraz terenów do nich przyległych. W 2018 roku planuje się wykonanie 7 toalet w pasie nadmorskim przy wejściach na plażę.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ „Zostań Mecenasem Parku Oliwskiego” - Kontynuacja akcji skierowanej do wszystkich mieszkańców Gdańska chcących wnieść swój wkład w rozwój i upiększanie parku. Akcja polega na ufundowaniu przez osoby lub firmy ławki z odpowiednią dedykacją na tabliczce. ▶ Zlokalizowanie w przestrzeni miejskiej bezpiecznych miejsc do grillowania - We współpracy z gdańskimi Radami Dzielnic i Osiedli w 2018 roku wskazane zostanie jedno oficjalne miejsce przeznaczone do organizacji grilla wraz z zapewnieniem odpowiedniego wyposażenia. Systematycznie realizowany projekt umożliwi stworzenie mieszkańcom Gdańska bezpiecznej, ogólnodostępnej przestrzeni do organizowania pikników i spotkań sąsiedzkich. ▶ „Spojrzenie na Gdańsk” - Tworzenie sieci powiązań widokowych. Kontynuacja projektu polegającego otwieranie kolejnych osi widokowych wraz z uporządkowaniem bądź zagospodarowaniem terenu w ich najbliższym otoczeniu. Projekt realizowany będzie poprzez odpowiednie formowanie zieleni wysokiej np. Park Sobótki, okolice ulic Podleśna - Góra Srebrzysko, Królewska Dolina oraz Park Oruński. W 2018 roku planowane jest otwarcie kolejnych osi widokowych. ▶ Nasadenia w pasach drogowych i na terenach zieleni - Przygotowanie projektów pozwalających na zwiększenie liczby nasadzeń w oparciu o koncepcję rozwoju terenów zieleni i czynniki tożsamości lokalnej miejsca. W opracowaniu jest projekt zieleni wzdłuż Alei Havla, w którym wyeksponowany zostanie potencjał naturalnych łąk kwietnych pasa wysoczyzny morenowej.
IX.1.3. Inwestycje na obszarach zdegradowanych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gminny Program Rewitalizacji - Wdrażanie Programu jest działaniem o charakterze wieloletnim, ukierunkowanym na realizację kompleksowych projektów rewitalizacyjnych obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową. Interwencja w ramach Programu to reakcja na indywidualnie zidentyfikowany zbiór niekorzystnych czynników i zjawisk tworzących bariery rozwojowe na danym obszarze. Programem objęto: Dolne Miasto - Plac Wałowy - Stare Przedmieście, Orunię, Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście oraz Biskupią Górą i Stary Chełm. Przedsięwzięcia w ramach projektu podejmowane będą w powiązaniu z działaniami w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjność i Przedsiębiorczość. W ramach projektów rewitalizacyjnych uwzględnione zostaną m.in.: stabilizacja i zabezpieczenie osuwisk w rejonie Biskupiej Górki, rewitalizacja Oruni, rewitalizacja Nowego Portu z Twierdzą Wisłoujście, rewitalizacja Biskupiej Górki i Starego Chełmu oraz rewitalizacja Dolnego Miasta i Placu Wałowego wraz ze Starym Przedmieściem. Łączne środki kierowane przez Urząd Miejski w Gdańsku oraz Dyрекcję Rozbudowy Miasta Gdańska na wskazane przedsięwzięcia wyniosą w najbliższych latach ponad 16 mln zł. ▶ Projekty realizowane w formule partnerstwa publiczno-prywatnego - Projekty wypełniające cele Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna, jednakże z uwagi na wdrażanie ich w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego opisane szerzej w zadaniu VI.2.2. w ramach Programu Operacyjnego Atrakcyjność Inwestycyjna. Do aktualnie realizowanych projektów należą: Zagospodarowanie Targu Siennego i Targu Rakowego w Gdańsku, Zagospodarowanie północnego cypla Wyspy Spichrzów w Gdańsku, Zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja parkingów kubaturowych w Gdańsku, Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku oraz Budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowo-rekreacyjnego na Dolnym Wrzeszczu.
IX.1.4. Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych na przekształcanych terenach przemysłowych i powojennych.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zrównoważone zagospodarowanie strefy buforowej lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego - Kontynuacja prac planistycznych nad rezerwą terenową w rejonie Kiełpinka i Jasienia, w celu umożliwienia zagospodarowania rekreacyjno-sportowego na terenach po byłym poligonie wojskowym. Ponadto planuje się zrealizowanie szlaku turystycznego biegnącego przez Trójmiejski Park Krajobrazowy wraz z łącznikami (łączna wartość projektu to ok. 350 tys. zł) oraz budowę infrastruktury rekreacyjnej na podstawie ustaleń planów już obowiązujących, tj.: miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Strzyża - strefa buforowa Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. ▶ Rada Interesariuszy Młodego Miasta - Kontynuacja inicjatywy mającej na celu wypracowywanie optymalnych rozwiązań zagospodarowania Młodego Miasta z uwzględnieniem przestrzeni publicznych. ▶ „Droga do Wolności” - Projekt w formie miejskiej promenady, która przebiegać będzie przez teren dawnej Stoczni Gdańskiej, odzwierciedlać ma w przestrzeni wydarzenia historyczne, które nawiązują m.in. do dorobku ruchu społecznego „Solidarność” w okresie transformacji ustrojowej w Polsce. W roku 2018 na realizację inwestycji miasto przeznaczyło 5 mln zł. ▶ Wyznaczenie tras turystycznych pomiędzy Muzeum II Wojny a Europejskim Centrum Solidarności - Projekt sprzyjający podniesieniu dostępności obiektów kulturalnych zlokalizowanych w Gdańsku. Łączy w sobie działania, które przyczynią się także do zwiększenia atrakcyjności wymagających interwencji części Starego Miasta (okolice ulic Krosna i Krosienka). W 2018 roku planuje się wytyczenie dwóch tras. Projekt trasy między Muzeum II Wojny a Europejskim Centrum Solidarności zakłada jednej ścieżki pieszej - wolniejszej i okrężnej oraz drugiej rowerowej - szybszej i bezpośredniej.
IX.1.5. Współpraca z inwestorami i zarządcami nieruchomości na rzecz	<ul style="list-style-type: none"> ▶ „Fasady odNOWA” - Nadanie dekoracji artystycznych wybranym elewacjom frontowym kamienic na terenie Śródmieścia Gdańska - Konkurs grantowy w zakresie podnoszenia jakości przestrzeni miejskiej zgodnie z Programem Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku. Na realizację konkursu grantowego w roku 2018 została zaplanowana kwota ok. 390 tys. zł, za którą założono

kształtowania atrakcyjnej przestrzeni publicznej.	<p>wykonanie min. 2500 m² wyremontowanych wraz z pomalowaniem i nadaniem dekoracji elewacji kamienic. Programem, jak co roku, zostanie objętych ok. 20 elewacji na terenie Głównego Miasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Współpraca z inwestorami w zakresie urządzania i pielęgnacji terenów zieleni miejskiej - W 2017 roku wykonano ogólnodostępny Ogród Sensoryczny. W ramach przedsięwzięcia inwestor pokrył koszty realizacji, natomiast Miasto pokrywa koszty pielęgnacji. Natomiast w 2018 roku planowana jest kontynuacja i kolejne realizacje w zakresie tej formy współpracy oraz rozpoczęcie programu dotyczącego walki z agresją w przestrzeni publicznej, taką jak nielegalne graffiti. ▶ Współpraca jednostek miejskich z zarządcami nieruchomości - Wspieranie inicjatyw sąsiedzkich poprzez dofinansowanie rewaloryzacji przestrzeni podwórkowych w ramach następujących cyklicznych programów partycypacyjnych: Wspólne Podwórkó 2018, Zagospodarowanie Podwórek Głównego Miasta BIS, Niebieskie Podwórka. Działania na styku przestrzeni publicznej z przestrzenią sąsiedzką prowadzone są również poprzez dotacje i granty udzielane organizacjom pozarządowym oraz wspólnotom sąsiedzkim na zagospodarowanie i zazielenienie podwórek. Programy prowadzone są w cyklicznych edycjach, a ilości ich uczestników wykazuje wyraźny trend wzrostowy (nawet o ok. 200% rocznie). ▶ Promowanie zastosowania standardów dla zieleni miejskiej - Celem projektu jest wdrażanie dobrych praktyk w zakresie projektowania i utrzymania zieleni miejskiej w odniesieniu do standardów i wytycznych opracowywanych przez Miasto. W 2018 roku planowana jest akcja informacyjna skierowana do spółdzielni mieszkaniowych i deweloperów propagująca zastosowanie standardów zieleni miejskiej.
IX.1.6. Współpraca z gminami na rzecz spójności przestrzeni publicznej w obszarze metropolitalnym.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rozwój ciągów komunikacyjnych - Kontynuacja współpracy z Gminą Sopot w zakresie rozwoju ciągów komunikacyjnych ulic Nowa Kielnieńska, Nowa Spacerowa z tunelem pod Pachółkiem, Zielony Bulwar. Celem projektów jest uzupełnienie osi komunikacyjnej i podniesienie dostępności do terenów na Dolnym Tarasie i w Pasie Nadmorskim. W 2018 roku planuje się uzyskanie decyzji środowiskowej i ewentualne rozpoczęcie prac nad projektem. ▶ Wspólne standardy wizualne i funkcjonalne w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej węzłów integracyjnych na Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot - W 2017 roku opracowano dokument będący zbiorem dobrych praktyk w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej węzłów integracyjnych na obszarze metropolitalnym. W kolejnych latach gminy Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot będą miały możliwość wdrożenia wypracowanych standardów. ▶ Intensyfikacja zagospodarowania obszaru w rejonie Ergo Areny - Kontynuacja prac koncepcyjnych prowadzonych we współpracy z Gminą Sopot.
IX.1.7. Wprowadzanie lub udoskonalenie regulacji i zasad dotyczących kształtowania przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uchwała Krajobrazowa Gdańska - Dokument ma na celu egzekucję zasad określonych w uchwale Rady Miasta Gdańska dotyczących regulacji w zakresie nośników reklam, małej architektury oraz ogrodzeń pod kątem zwiększenia estetyzacji przestrzeni publicznych. ▶ Kontynuacja prac nad standardami i wytycznymi dla zieleni miejskiej w Gdańsku - Przygotowanie opracowań i publikacji merytorycznych, wdrażanie poprzez projekty i realizacje nasadzeń oraz regulacje formalno-prawne. W przygotowaniu jest zarządzenie dotyczące ochrony drzew na placach budowy oraz standardy w zakresie wprowadzania zabezpieczeń nasadzeń istniejących, takich jak trawniki, rabaty, drzewa w pasach drogowych. ▶ Doskonalenie regulacji i zasad kształtowania przestrzeni publicznej w dokumentach planistycznych uwzględniających partycypację społeczną - W ramach prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zabezpieczone zostaną rezerwy terenowe na funkcje i przestrzenie publiczne.
Cel operacyjny: IX.2. Większe uwzględnienie terenów zielonych i obszarów cennych przyrodniczo w kształtowaniu przestrzeni publicznej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IX.2.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępności do terenów zieleni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pielęgnacja zieleni po zakończonych inwestycjach - Na przywrócenie obszarów zielonych po zrealizowanych inwestycjach Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska przeznaczy środki w wysokości ok. 0,5 mln zł. ▶ Rewaloryzacja zabytków sztuki ogrodowej i zagospodarowanie terenów zieleni w mieście - Celem przedsięwzięcia jest powiększenie terenów rekreacyjnych dla mieszkańców Gdańska oraz przywrócenie zabytkowym parkom wartości przyrodniczych i historycznych. Projekt realizowany będzie na obszarze Parku Olińskiego, Jaru Wilanowskiego oraz Parku Schopenhauera na Oruni, a budżet przeznaczony na ten cel to ok. 10 mln zł.
IX.2.2. Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, w tym: udostępnianie mieszkańcom obszarów przyrodniczo cennych z zachowaniem zasad ich ochrony.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ „Mała retencja” - Opracowywanie i wdrażanie standardów dotyczących „Małej retencji”, czyli zasad zagospodarowania i zabudowy terenu. Ich stosowanie zmniejszy wpływ wód opadowych do odbiorników miejskich, zwiększając jednocześnie walory przyrodnicze i rekreacyjne przestrzeni. ▶ „Gdańskie Łąki Kwietne” - Kontynuacja programu propagującego zamiast trawników naturalnych łąk kwietnych w połączeniu z propagowaniem wiedzy na ten temat oraz angażowaniem mieszkańców w projekty społeczne związane z zagospodarowaniem zieleni miejskiej. W 2018 roku planowana jest realizacja miejsc naturalnych łąk kwiatowych na terenach wskazanych przez mieszkańców.

Cel operacyjny: IX.3. Szersze uspołecznienie planowania i działań w przestrzeni publicznej.	
Zadanie	Projekt/przedsięwzięcie
IX.3.1. Popularyzacja problematyki zagospodarowania przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ „Najpiękniejszy Gdański balkon i przedogródek 2018 roku” - Organizacja trzeciej edycji konkursu, którego celem jest aktywizacja mieszkańców do dbałości o swoje najbliższe otoczenie poprzez upiększanie go zielenią. ▶ „Najładniejsza Elewacja Roku” - Organizacja dziewiątej edycji konkursu, którego elementem jest aktywizacja członków wspólnot mieszkaniowych w podejmowaniu działań poprawiających estetykę budynków, kształtowanie postaw współodpowiedzialności mieszkańców za wizerunek miasta oraz promocja dobrych praktyk. ▶ „Najładniejszy ogródek gastronomiczny roku 2018” - Konkurs skierowany do przedsiębiorców, którzy w roku 2018 będą prowadzili ogródek gastronomiczny w Gdańsku. Ogłoszenie konkursu ma na celu w szczególności podniesienie estetyki miasta, propagowanie estetycznego wyglądu ogródków gastronomicznych i promocję dobrych praktyk w zakresie organizowania ogródków gastronomicznych w przestrzeni publicznej. ▶ Nie Parkuję na Zielonym - Projekt obejmuje działania edukacyjne i promujące dbałość o zachowanie zieleni miejskiej poprzez aktywizację mieszkańców. W 2018 roku przewiduje się - wznowienie akcji dystrybucji ulotek na folii termostatycznej, do oznaczenia szyby samochodu,- reaktywację „klepisk” rozjeżdżonych przez samochody. ▶ Rada Gdańskich Inwestorów - Rada stanowi ciało doradczo-opiniujące w zakresie kształtowania przestrzeni Gdańska. W skład Rady wchodzi w szczególności inwestorzy związani głównie z branżą mieszkaniową, spółdzielnie mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego. ▶ Promowanie zastosowania roślinności rodzimej, w kontekście wzmacniania tożsamości lokalnej, w projektach zieleni miejskiej - Projekt wdrażany będzie przy okazji planowanych nasadzeń roślinnych wzdłuż głównej arterii komunikacyjnej w Gdańsku, tj.: Aleja Zwycięstwa - Aleja Grunwaldzka oraz na terenach rekreacyjnej zieleni miejskiej (parki, skwery, zieleńce). W opracowaniu jest projekt nasadzeń na wysokości skrzyżowania Aleja Grunwaldzka - Aleja Wojska Polskiego. ▶ Promocja łąk kwietnych - Projekt stanowi przykład angażowanie mieszkańców w projekty społeczne związane z zagospodarowaniem zieleni miejskiej. W 2018 roku planowana jest akcja zachęcająca mieszkańców do wskazywania terenów, w których możliwe będzie utrzymanie naturalnych łąk kwiatowych jako zdefiniowanego elementu zieleni miejskiej. ▶ Programy wspierania inicjatyw sąsiedzkich ukierunkowane są na budowanie relacji sąsiedzkich oraz współpracę z zarządcami nieruchomości i mieszkańcami. Efektem realizacji programów jest rewaloryzacja terenów otokomieszkaniowych. Na rok 2018 planowana jest realizacja następujących programów: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspólne Podwórko 2018 - Konkurs propagujący, wspierający i realizujący projekty rewaloryzacji przestrzeni sąsiedzkich, stycznych do przestrzeni publicznych i wzajemnie na siebie oddziałujących; ▪ Zagospodarowanie podwórek Głównego Miasta - Kontynuacja i zamknięcie programu, zakłada się udzielenie dotacji na zagospodarowanie kolejnych 8 kwartałów zabudowy śródmiejskiej. W ramach zagospodarowania wykonane zostaną domknięcia kwartałów oraz PGO (punkty gromadzenia odpadów) w formie altan; ▪ Zagospodarowanie Podwórek Głównego Miasta Bis - Program realizujący założenia zagospodarowania przestrzeni położonych na Głównym Mieście, ze szczególnym uwzględnieniem PGO (punktów gromadzenia odpadów) oraz partycypacją sąsiedzką w styczności z przestrzenią publiczną. Przewiduje się kontynuację realizacji projektów zagospodarowania przygotowanych w ramach wcześniejszej edycji programu Zagospodarowania Podwórek Głównego Miasta; ▪ Niebieskie Podwórka - Program skierowany na zagospodarowanie i wykorzystanie wód opadowych i retencji. Planuje się przeprowadzenie szerokiej kampanii edukacyjno-informacyjnej, oraz opracowanie koncepcji melioracji 2 wnętrz podwórzowych we współpracy Gdańskim Zarządem Nieruchomości Komunalnych, Wydziału Środowiska Urzędu Miejskiego w Gdańsku, spółki Gdańskie Wody oraz studentów Sopotkiej Szkoły Wyższej. ▶ Tworzenie opracowań w oparciu o zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnych uwzględniające dotychczasowe oraz planowane inicjatywy społeczne i przestrzenne mieszkańców jako uzupełnienie opracowania Gdańskie Przestrzenie Lokalne. ▶ Stworzenie strony internetowej, która zobrazuje działania w przestrzeni publicznej i przybliży mieszkańcom inwestycje realizowane w ramach Programów Operacyjnych. ▶ Organizacja konkursów studenckich - Działania realizowane przy współpracy z Politechniką Gdańską oraz Akademią Sztuk Pięknych w ramach prac semestralnych, umożliwiające twórcze włączenie się studentów w problematykę zagospodarowania przestrzeni publicznych, szczególnie na terenach objętych rewitalizacją. W 2018 roku Wydział Urbanistyki i Architektury Politechniki Gdańskiej zaplanował dwa tematy konkursowe dla swoich studentów.
IX.3.2. Doskonalenie sposobów partycypacji mieszkańców w planowaniu i działaniu w przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bank Nasadzeń Drzew (aplikacja BAND) - Projekt, w którym mieszkańcy dzięki aplikacji mają możliwość proponowania lokalizacji, w której chcieliby, żeby zostały posadzone drzewa. Aplikacja służy również identyfikacji terenów i tworzenia miejskiej bazy terenów dla nasadzeń zastępczych. ▶ Wprowadzenie nowych narzędzi do partycypacji - Zastosowanie zdjęć lotniczych, modelu 3D miasta oraz zaktualizowanych zdjęć ukośnych miasta przy prezentacji ustaleń projektów planów miejscowych. Ponadto wykorzystywanie ankiet internetowych przy opracowaniach studialnych, realizacja filmików edukacyjno-informacyjnych, działania edukacyjne skierowane do młodzieży (prelekcje, warsztaty).

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Współpraca z pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Gdańska ds. Rad Dzielnic jako osobą koordynującą współpracę i kontakt z Radnymi Dzielnic w Gdańsku w zakresie zwiększenia skali partycypacji społecznej. ▶ Prowadzenie spotkań i konsultacji w ramach kolegiów przewodniczących zarządów dzielnic - Przybliżanie tematyki planowania przestrzennego, prezentacja opracowania Gdańskich Przestrzeni Lokalnych oraz analizowanie pomysłów i koncepcji na zagospodarowanie lokalnych przestrzeni. ▶ Działania w ramach Komitetu Rewitalizacji jako forum współpracy i dialogu w realizacji procesu rewitalizacji pomiędzy przedstawicielami mieszkańców z obszarów rewitalizowanych, organizacji pozarządowych oraz wspólnot mieszkaniowych. ▶ Rozwijanie współpracy z lokalnymi społecznościami i grupami interesariuszy - Dalsze pogłębianie partycypacji w zakresie planowania przestrzennego poprzez organizację warsztatów kierowanych do mieszkańców, współpracę z Radami Dzielnic, Radnymi Miejskimi oraz organizacjami pozarządowymi. ▶ Ewaluacja spotkań informacyjnych i warsztatowych z mieszkańcami poprzez uwzględnianie wyników badań ankietowych w podnoszeniu jakości spotkań.
--	--

Opracowanie:

Program Operacyjny Edukacja:

Koordynator - Grzegorz Szczuka

Program Operacyjny Zdrowie Publiczne i Sport:

Koordynator - Marek Jankowski

Program Operacyjny Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska:

Koordynator - Piotr Olech

Program Operacyjny Kultura i Czas Wolny:

Koordynator - Barbara Frydrych

Program Operacyjny Innowacyjność i Przedsiębiorczość:

Koordynator - Magdalena Kreft

Program Operacyjny Atrakcyjność Inwestycyjna:

Koordynator - Alan Aleksandrowicz

Program Operacyjny Infrastruktura:

Koordynator – Joanna Tobolewicz

Program Operacyjny Mobilność i Transport:

Koordynator – Remigiusz Kitliński

Program Operacyjny Przestrzeń Publiczna:

Koordynatorki - Edyta Damszel-Turek

we współpracy z:

Referatem Badań i Analiz Społeczno-Gospodarczych

w Wydziale Polityki Gospodarczej

Urzędu Miejskiego w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk